

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نمای ۲۰۱۵

نمای ۲۰۱۵

جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان

بهروز رسولی

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
دبیرخانه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
(ایرانداک)

NEMA.IRANDOC.AC.IR

تهران ۱۳۹۵

سرشناسه	: رسولی، بهروز، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور	: نمای ۲۰۱۵: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان/ بهروز رسولی.
مشخصات نشر	: تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۰ ص.: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸۹۶۴۷۵۱۹۹۹۱.
وضعیت فهرست نویسی: فیپا	
موضوع	: سیاست علمی -- ایران -- ارزشیابی
موضوع	: Science and state -- Iran -- Evaluation :
موضوع	: سیاست تحقیقاتی -- ایران -- ارزشیابی
موضوع	: Research policy -- Iran -- Evaluation* :
موضوع	: دانشگاه ها و مدارس عالی -- ایران -- رتبه گذاری
موضوع	: Universities and colleges -- Ratings and rankings--Iran :
موضوع	: نوآوری -- ایران -- ارزشیابی
موضوع	: Technological innovations -- Evaluation -- Iran :
شناسه افزوده	: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ۹۵۹ الف / Q۱۲۷
رده بندی دیویی	: ۳۳۸ / ۴۸۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۴۷۷۷۵۱

نمای ۲۰۱۵

جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان

بهروز رسولی
 rasouli@students.irandoc.ac.ir

© ۱۳۹۵: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) و دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات، و فناوری

طرح جلد: رضا عبدالحسینی
 نوبت چاپ: نخست | شمارگان: ۲۰۰
 NEMA.IRANDOC.AC.IR

فهرست نوشته‌ها

فهرست نوشته‌ها.....	یک
فهرست جدول‌ها.....	پنج
فهرست نمودارها.....	نه
پیش‌گفتار.....	یازده

۱. فصل نخست: جایگاه پژوهشگران..... ۱

۱-۱. پژوهشگران پر استناد.....	۳
۲-۱. پژوهشگران پر تولید.....	۳

۲. فصل دوم: جایگاه نشریه‌های علمی..... ۵

۱-۲. حضور در نمایه‌نامه‌های جهانی.....	۷
۲-۲. ضریب تأثیر.....	۱۲
۳-۲. رتبه‌بندی نشریه‌های سایمگو.....	۱۴

۳. فصل سوم: جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی..... ۲۱

۱-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «مؤسسه آموزش عالی تایمز».....	۲۳
۲-۳. رتبه‌بندی علمی دانشگاه‌های جهان.....	۲۴
۳-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس.».....	۲۵
۴-۳. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی.....	۲۶
۵-۳. رتبه‌بندی مرکز مطالعات علوم و فناوری «لایدن».....	۲۸
۶-۳. رتبه‌بندی یو - مالتی رنک.....	۳۰
۷-۳. رتبه‌بندی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان.....	۳۴
۸-۳. رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز».....	۳۵
۹-۳. رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان.....	۳۷

۳۸	۱۰-۳. رتبه‌بندی مؤسسه‌های «سایمگو».....
۴۰	۱۱-۳. رتبه‌بندی دانشگاهی «راوند».....
۴۱	۱۲-۳. رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌های جهان.....
۴۱	۱۳-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاهی «گرین‌متریک» درباره‌ی توسعه‌ی پایدار.....
۴۳	۴. فصل چهارم: جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی.....
۴۵	۱-۴. رتبه‌بندی جهانی موضوعی دانشگاه‌های «مؤسسه‌ی آموزش عالی تایمز».....
۴۵	۲-۴. رتبه‌بندی حوزه‌ای علمی دانشگاه‌های جهان.....
۴۶	۳-۴. رتبه‌بندی موضوعی علمی دانشگاه‌های جهان.....
۴۷	۴-۴. رتبه‌بندی حوزه‌ای جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس».....
۴۸	۵-۴. رتبه‌بندی موضوعی جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس».....
۴۸	۶-۴. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاه‌ها بر پایه‌ی عملکرد علمی.....
۴۹	۷-۴. رتبه‌بندی حوزه‌ای عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان.....
۵۱	۸-۴. رتبه‌بندی موضوعی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان.....
۵۳	۹-۴. رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو.اس. نیوز».....
۵۴	۱۰-۴. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند».....
۵۷	۵. فصل پنجم: جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها.....
۵۹	۱-۵. رتبه‌بندی وب دانشگاه‌ها.....
۶۰	۲-۵. رتبه‌بندی وب پژوهشگاه‌ها.....
۶۲	۳-۵. رتبه‌بندی جهانی وب دانشگاه‌ها و کالج‌ها.....
۶۵	۶. فصل ششم: جایگاه ایران در نمایه‌نامه‌های استنادی.....
۶۷	۱-۶. شمار انتشارات.....
۷۲	۲-۶. شمار استنادها.....
۷۳	۳-۶. میانگین سرانه‌ی استناد به مقاله (سالانه).....
۷۳	۴-۶. میانگین سرانه‌ی استناد به مقاله (پنج ساله).....
۷۴	۵-۶. شاخص «اچ».....
۷۵	۶-۶. همکاری علمی جهانی.....
۷۶	۷-۶. شمار مقاله‌های داغ.....
۷۷	۸-۶. شمار مقاله‌های پر استناد.....
۷۹	۷. فصل هفتم: جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری.....
۸۱	۱-۷. رتبه‌بندی کشورهای «سایمگو».....
۸۳	۲-۷. رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی.....
۸۵	۳-۷. شاخص توسعه‌ی آموزش برای همه.....

۸۷	۴-۷. شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات.....
۸۹	۵-۷. شاخص جهانی نوآوری.....
۹۲	۶-۷. شاخص نوآوری بلومبرگ.....
۹۴	۷-۷. شاخص جهانی خلاقیت.....
۹۶	۸-۷. گزارش جهانی رقابت پذیری.....
۹۹	۹-۷. شاخص توسعه انسانی.....
۱۰۲	۱۰-۷. شاخص سرمایه انسانی.....
۱۰۴	۱۱-۷. شاخص آسانی انجام کسب و کار.....
۱۰۶	۱۲-۷. رتبه بندی تولید ناخالص داخلی.....
۱۰۸	۱۳-۷. شاخص آزادی اقتصادی.....
۱۱۱	۱۴-۷. شاخص اقتصاد دانش بنیان.....
۱۱۲	۱۵-۷. شاخص عملکرد رقابتی صنعت.....
۱۱۴	۱۶-۷. بودجه دولت برای آموزش.....
۱۱۶	۱۷-۷. گزارش «وایپو» درباره پروانه های ثبت اختراع.....
۱۱۸	۱۸-۷. کاربران پهن باند ثابت (به ازای هر ۱۰۰ نفر).....
۱۲۰	۱۹-۷. مشترکین تلفن همراه (به ازای هر ۱۰۰ نفر).....
۱۲۲	۲۰-۷. کاربران اینترنت (به ازای هر ۱۰۰ نفر).....
۱۲۴	۲۱-۷. صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته.....
۱۲۶	۲۲-۷. شاخص جهانی استعداد انسانی.....
۱۲۹	۲۳-۷. شاخص آمادگی شبکه.....
۱۳۱	۲۴-۷. شاخص جهانی کار آفرینی.....
۱۳۴	۲۵-۷. شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد.....
۱۳۷	۲۶-۷. باسوادترین ملت های جهان.....
۱۳۷	۲۷-۷. شاخص جهانی «تینک تنک».....
۱۳۹	۲۸-۷. یو ۲۱: رتبه بندی نظام های ملی آموزش عالی.....
۱۴۱	۲۹-۷. شاخص جهانی حقوق مالکیت.....
۱۴۳	۳۰-۷. رتبه بندی المپیاد جهانی ریاضی.....
۱۴۵	۳۱-۷. رتبه بندی المپیاد جهانی کامپیوتر.....
۱۴۷	۳۲-۷. رتبه بندی المپیاد جهانی فیزیک.....
۱۴۹	۳۳-۷. رتبه بندی المپیاد جهانی نجوم و اختر فیزیک.....
۱۵۰	۳۴-۷. رتبه بندی المپیاد جهانی زیست شناسی.....
۱۵۰	۳۵-۷. رتبه بندی المپیاد جهانی شیمی.....

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۱. فهرست پژوهشگران ایرانی در «پژوهشگران پراستناد» دنیا.....	۳
جدول ۱-۲. فهرست پژوهشگران پرتولید ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس».....	۳
جدول ۱-۳. فهرست پژوهشگران پرتولید ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس».....	۴
جدول ۱-۲. فهرست نشریه‌های ایرانی دارای ضریب تأثیر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس».....	۷
جدول ۲-۲. فهرست نشریه‌های ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس».....	۸
جدول ۲-۳. ضریب تأثیر نشریه‌های جهانی ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس».....	۱۲
جدول ۲-۴. نشریه‌های ایرانی نمایه‌شده در پایگاه نشریه‌های آزمایشگاه «سایمگو» (ترتیب بر پایه مقدار «اس.جی.آر.»).....	۱۵
جدول ۳-۱. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی جهانی «مؤسسه آموزش عالی تایمز».....	۲۳
جدول ۲-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی جهانی «مؤسسه آموزش عالی تایمز».....	۲۳
جدول ۳-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «شانگهای».....	۲۵
جدول ۴-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «شانگهای».....	۲۵
جدول ۵-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «کیو.اس.».....	۲۶
جدول ۶-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «کیو.اس.».....	۲۶
جدول ۷-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یورپ».....	۲۷
جدول ۸-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یورپ».....	۲۷
جدول ۹-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بخش «تأثیر» در نظام رتبه‌بندی «لایدن».....	۲۸
جدول ۱۰-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بخش «همکاری» در نظام رتبه‌بندی «لایدن».....	۲۹
جدول ۱۱-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «آموزش و تدریس» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک».....	۳۰
جدول ۱۲-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «پژوهش» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک».....	۳۱
جدول ۱۳-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «دانش گستر» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک».....	۳۲
جدول ۱۴-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «گرایش جهانی» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک».....	۳۳
جدول ۱۵-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «مشارکت ملی» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک».....	۳۳
جدول ۱۶-۳. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یو.اس. نیوز».....	۳۵
جدول ۱۷-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یو.اس. نیوز».....	۳۶
جدول ۱۸-۳. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان».....	۳۷
جدول ۱۹-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان».....	۳۸
جدول ۲۰-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «سایمگو».....	۳۹
جدول ۲۱-۳. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «راوند».....	۴۰
جدول ۲۲-۳. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «گرین متریک».....	۴۱
جدول ۲۳-۳. امتیاز و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «گرین متریک».....	۴۲

جدول ۴-۱.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «شانگهای»	۴۵
جدول ۴-۲.	امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «شانگهای»	۴۶
جدول ۴-۳.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای»	۴۷
جدول ۴-۴.	امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای»	۴۷
جدول ۴-۵.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو.اس»	۴۸
جدول ۴-۶.	امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو.اس»	۴۸
جدول ۴-۷.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ»	۴۹
جدول ۴-۸.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان»	۵۰
جدول ۴-۹.	امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان»	۵۰
جدول ۴-۱۰.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «دانشگاه ملی تایوان»	۵۱
جدول ۴-۱۱.	امتیاز کل مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «دانشگاه ملی تایوان»	۵۲
جدول ۴-۱۲.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «یو.اس. نیوز»	۵۴
جدول ۴-۱۳.	رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند»	۵۴
جدول ۵-۱.	رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»	۵۹
جدول ۵-۲.	رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»	۵۹
جدول ۵-۳.	رتبه ۱۰ پژوهشگاه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»	۶۱
جدول ۵-۴.	رتبه ۱۰ پژوهشگاه برتر ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»	۶۱
جدول ۵-۵.	رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «فور. آی. سی. یو.» (ترتیب بر پایه رتبه ملی)	۶۲
جدول ۶-۱.	شمار انواع انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»	۶۷
جدول ۶-۲.	شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»	۶۷
جدول ۶-۳.	جایگاه کشورهای منطقه در «شمار انتشارات»	۶۸
جدول ۶-۴.	شمار انواع انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»	۶۹
جدول ۶-۵.	شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»	۷۰
جدول ۶-۶.	جایگاه کشورهای منطقه در «شمار انتشارات»	۷۰
جدول ۶-۷.	استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»	۷۲
جدول ۶-۸.	میانگین سرانه استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»	۷۳
جدول ۶-۹.	میانگین سرانه استناد ۱۰ ساله به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»	۷۴
جدول ۶-۱۰.	اطلاعات کتابشناختی ۱۰ مقاله داغ دارای بیش‌ترین استناد در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»	۷۶
جدول ۶-۱۱.	اطلاعات کتابشناختی ۱۰ مقاله‌های پراستناد دارای بیش‌ترین استناد در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»	۷۷
جدول ۷-۱.	جایگاه ایران در شاخص‌های گوناگون رتبه‌بندی «سایمگو»	۸۱
جدول ۷-۲.	آمار و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در شاخص‌های گوناگون رتبه‌بندی «سایمگو»	۸۱
جدول ۷-۳.	جایگاه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی	۸۳
جدول ۷-۴.	جایگاه کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه آموزش برای همه»	۸۵
جدول ۷-۵.	امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات»	۸۷
جدول ۷-۶.	جایگاه کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات»	۸۸
جدول ۷-۷.	رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی نوآوری»	۹۰
جدول ۷-۸.	جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی نوآوری»	۹۱
جدول ۷-۹.	جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص نوآوری بلومبرگ»	۹۳
جدول ۷-۱۰.	رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی خلاقیت»	۹۴
جدول ۷-۱۱.	جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی خلاقیت»	۹۴
جدول ۷-۱۲.	رتبه ایران در ابعاد و شاخص‌های گوناگون «گزارش جهانی رقابت‌پذیری»	۹۷
جدول ۷-۱۳.	جایگاه کشورهای منطقه در «گزارش جهانی رقابت‌پذیری»	۹۸
جدول ۷-۱۴.	وضعیت ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص توسعه انسانی»	۱۰۰
جدول ۷-۱۵.	جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص توسعه انسانی»	۱۰۰

جدول ۷-۱۶. رتبه و امتیاز «شاخص سرمایه انسانی» ایران در گروه‌های گوناگون سنی.....	۱۰۲
جدول ۷-۱۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص سرمایه انسانی»	۱۰۲
جدول ۷-۱۸. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص آسانی انجام کسب و کار»	۱۰۴
جدول ۷-۱۹. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آسانی انجام کسب و کار».....	۱۰۵
جدول ۷-۲۰. رتبه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی تولید ناخالص داخلی.....	۱۰۶
جدول ۷-۲۱. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آزادی اقتصادی».....	۱۰۹
جدول ۷-۲۲. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص اقتصاد دانش‌بنیان».....	۱۱۱
جدول ۷-۲۳. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص عملکرد رقابتی صنعت».....	۱۱۳
جدول ۷-۲۴. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «بودجه آموزشی»	۱۱۵
جدول ۷-۲۵. جایگاه کشورهای منطقه در ثبت پروانه‌های ثبت اختراع.....	۱۱۷
جدول ۷-۲۶. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران پهن باند ثابت».....	۱۱۹
جدول ۷-۲۷. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «مسترکین تلفن همراه».....	۱۲۱
جدول ۷-۲۸. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران اینترنت».....	۱۲۳
جدول ۷-۲۹. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته».....	۱۲۵
جدول ۷-۳۰. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی استعداد انسانی».....	۱۲۷
جدول ۷-۳۱. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی استعداد انسانی».....	۱۲۷
جدول ۷-۳۲. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آمادگی شبکه».....	۱۳۰
جدول ۷-۳۳. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی کارآفرینی».....	۱۳۲
جدول ۷-۳۴. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد».....	۱۳۵
جدول ۷-۳۵. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد».....	۱۳۵
جدول ۷-۳۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی تینک تنک».....	۱۳۸
جدول ۷-۳۷. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی».....	۱۳۹
جدول ۷-۳۸. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی».....	۱۳۹
جدول ۷-۳۹. امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی حقوق مالکیت».....	۱۴۱
جدول ۷-۴۰. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی حقوق مالکیت».....	۱۴۲
جدول ۷-۴۱. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی ریاضی».....	۱۴۴
جدول ۷-۴۲. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی».....	۱۴۴
جدول ۷-۴۳. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی کامپیوتر».....	۱۴۶
جدول ۷-۴۴. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر».....	۱۴۶
جدول ۷-۴۵. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی فیزیک».....	۱۴۷
جدول ۷-۴۶. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک».....	۱۴۸
جدول ۷-۴۷. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی نجوم و اختر فیزیک».....	۱۴۹
جدول ۷-۴۸. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی زیست‌شناسی».....	۱۵۰
جدول ۷-۴۹. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی شیمی».....	۱۵۰

فهرست نمودارها

- نمودار ۶-۱. شمار انتشارات محصول همکاری پژوهشگران ایرانی با کشورهای دیگر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» ۷۵
- نمودار ۶-۲. شمار انتشارات محصول همکاری پژوهشگران ایرانی با کشورهای دیگر در نمایه‌نامه «اسکوپوس» ۷۶
- نمودار ۷-۱. شمار مقاله‌های کشورهای منطقه در رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی ۸۵
- نمودار ۷-۲. امتیاز کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه آموزش برای همه» ۸۷
- نمودار ۷-۳. امتیاز کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات» ۸۹
- نمودار ۷-۴. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی نوآوری» ۹۰
- نمودار ۷-۵. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی نوآوری» ۹۲
- نمودار ۷-۶. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی خلاقیت» ۹۶
- نمودار ۷-۷. امتیاز ایران در شاخص‌های گوناگون «گزارش جهانی رقابت‌پذیری» ۹۷
- نمودار ۷-۸. امتیاز کشورهای منطقه در «گزارش جهانی رقابت‌پذیری» ۹۹
- نمودار ۷-۹. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص توسعه انسانی» ۱۰۱
- نمودار ۷-۱۰. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص سرمایه انسانی» ۱۰۴
- نمودار ۷-۱۱. ارزش تولید ناخالص داخلی کشورهای منطقه (میلیون دلار) ۱۰۸
- نمودار ۷-۱۲. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص آزادی اقتصادی» ۱۰۹
- نمودار ۷-۱۳. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص آزادی اقتصادی» ۱۱۰
- نمودار ۷-۱۴. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص اقتصاد دانش‌بنیان» ۱۱۲
- نمودار ۷-۱۵. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» ۱۱۴
- نمودار ۷-۱۶. امتیاز کشورهای منطقه در شاخص «بودجه آموزشی» (نسبت از کل هزینه‌ها) ۱۱۶
- نمودار ۷-۱۷. شمار پروانه‌های ثبت اختراع کشورهای منطقه در «گزارش سازمان جهانی مالکیت فکری» ۱۱۸
- نمودار ۷-۱۸. نسبت کاربران پهن‌بند ثابت کشورهای منطقه (درصد) ۱۲۰
- نمودار ۷-۱۹. نسبت مشترکین تلفن همراه کشورهای منطقه (درصد) ۱۲۲
- نمودار ۷-۲۰. نسبت کاربران اینترنت کشورهای منطقه (درصد) ۱۲۴
- نمودار ۷-۲۱. نسبت صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته کشورهای منطقه (درصد از کل صادرات) ۱۲۶
- نمودار ۷-۲۲. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی استعداد انسانی» ۱۲۷

- نمودار ۲۳-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی استعداد انسانی» ۱۲۹
- نمودار ۲۴-۷. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص آمادگی شبکه» ۱۳۰
- نمودار ۲۵-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص آمادگی شبکه» ۱۳۱
- نمودار ۲۶-۷. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی کارآفرینی» ۱۳۲
- نمودار ۲۷-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی کارآفرینی» ۱۳۴
- نمودار ۲۸-۷. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» ۱۳۵
- نمودار ۲۹-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» ۱۳۷
- نمودار ۳۰-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» ۱۴۱
- نمودار ۳۱-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» ۱۴۳

پیش‌گفتار

تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد¹ از رویکردهای نوین مدیریت عمومی در سدهٔ کنونی است. تجربه‌های بی‌شماری هست که نشان می‌دهند تصمیم‌هایی که شواهد و داده‌ها را نادیده گرفته به سرانجامی نرسیده و تنها هدررفت منابع را در پی داشته‌اند. هر گاه گسترهٔ یک سیاست به پهنای یک کشور و آیندهٔ آن کشیده شود، مخاطرهٔ چنین سیاست‌گذاری‌هایی بی‌اندازه خواهد بود.

رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی را در خود نهفته دارد که داده‌هایی کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعهٔ چنین شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری ابعاد گوناگون، از منابع مالی و انسانی گرفته تا پیشرفت‌های علم و فناوری، همیشه یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان علم، فناوری، و نوآوری بوده است. با آنکه هیچ شاخصی کامل نیست و نمی‌تواند گویای همهٔ واقعیت باشد، سازمان‌های گوناگونی کوشش کرده‌اند تا پاسخی برای این نیاز پیدا کنند. از همین رو، امروزه شمار فراوانی از این شاخص‌ها و سنجه‌های ارزیابی در لایه‌های گوناگون (مانند سازمانی، ملی، منطقه‌ای، و جهانی) در دست است.

با آنکه همهٔ این شاخص‌ها درخور توجه‌اند، شاخص‌هایی که در سطح جهانی منتشر می‌شوند گسترهٔ بزرگ‌تری دارند و برای دولت‌ها از اهمیت بیشتری برخوردارند، چرا که این شاخص‌ها می‌توانند گویای وضعیت یک کشور در جهان باشند. این شاخص‌ها داده‌های ارزشمندی را نیز برای هر کشور فراهم می‌کنند که کاربرد آنها می‌تواند کیفیت تصمیم‌ها را بهبود بخشد. از دیگر ویژگی‌های چنین شاخص‌هایی، مقایسهٔ کشورها با یک‌دیگر است. هر کشور می‌تواند خود را با دیگر کشورها در جهان بسنجد و برای بهبود جایگاه خویش بکوشد.

شاید همهٔ شاخص‌های علم، فناوری، و نوآوری به کار سیاست‌گذاری کشور نیایند، چرا که برخی از آنها نیز سوگیرانه یا بدون کاربرد باشند یا اینکه داده‌های روزآمد و درست کشور را در بر نداشته باشند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آنها به‌خوبی و یک‌جا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یک‌پارچه از وضعیت کشور شدنی نیست، گاه آمارهای گوناگونی از یک شاخص گزارش می‌شود، و گاه برخی شاخص‌ها گزارش نمی‌شوند. این آشفتگی، می‌تواند سیاست‌گذاران را از ماهیت و ارزش برخی از شاخص‌ها دور کند یا آنها را به برخی از شاخص‌ها بی‌باور سازد و این دو، نقش داده‌ها و شواهد را در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کاهش دهد و رشد و پیشرفت را در راستای برنامه‌ها و اسناد ملی دستخوش ناپایداری سازد.

¹ evidence-based policy-making

برای پاسخ به این نیاز، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) با پشتیبانی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات، و فناوری سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» را طراحی و راه اندازی کرده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نما» ساختار و روش شناسی این شاخص ها را می گوید و امتیاز و رتبه ایران را در ابعاد گوناگون آنها گزارش می دهد. این شاخص ها در هفت گروه دسته بندی شده اند:

۱. جایگاه پژوهشگران؛
۲. جایگاه نشریه های علمی؛
۳. جایگاه مؤسسه ها در نظام های فراگیر رتبه بندی؛
۴. جایگاه مؤسسه ها در نظام های موضوعی رتبه بندی؛
۵. جایگاه مؤسسه ها در نظام های رتبه بندی وبگاه ها؛
۶. جایگاه ایران در نمایه های استنادی؛ و
۷. جایگاه ایران در رتبه بندی های علم، فناوری، و نوآوری.

مدیران، سیاست گذاران، و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می توانند با «نما» به گزارش بیش از ۷۰ شاخص جهانی دسترسی یابند و از آنها در تصمیم گیری و سیاست گذاری و پژوهش بهره برند. افزون بر این، در «نما» جایگاه ایران میان کشورهای منطقه و جهان گزارش می شود. از آنجایی که داده های تاریخی در برنامه ریزی ها کاربرد بسیاری دارند، روند جایگاه کشور در هر شاخص در چند سال گذشته نیز آمده است. «نما» با گرد آوردن شاخص های گوناگون در کنار هم ابزاری برای کاربران می سازد که با آمیختن آنها دریافت بهتری وضع موجود و روندها پیدا کنند. از آنجایی که این سامانه در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR در دسترس همگان است، سیاست گذاران و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می توانند کاستی های آن را گوشزد یا شاخص های دیگر را برای افزودن به سامانه پیشنهاد کنند. افزون بر این، سازمان های مسئول می توانند شاخص هایی را که دارای داده های روزآمد نیستند، شناسایی و به درست کردن آنها دست زنند. بی گمان این گام نخست است و در آینده با گسترش این سامانه و افزودن گزینه های تازه به آن، می توان به داده ها و تحلیل های ارزشمند دیگری نیز دست یافت.

«نمای ۲۰۱۵» دومین اثر از مجموعه آثار «نما» است که گزارش توصیفی شاخص های نما را در بر دارد. افزون بر این، کوشش شده است آنجایی که دسترسی به اطلاعات هست، جایگاه ایران با ۲۵ کشور منطقه نیز مقایسه شود.

دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات، و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)
پاییز ۱۳۹۵

فصل نخست

جایگاه پژوهشگران

پژوهشگران از کلیدی ترین و برجسته ترین پایه های اکوسیستم پژوهش به شمار می آیند که با اندیشه و نوآوری خود می توانند در پیشرفت علم و پژوهش کشور کارگر باشند. در این فصل، شاخص های سنجش عملکرد پژوهشگران گزارش می شوند.

۱-۱. پژوهشگران پراستناد

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ مؤسسه «تامسون روتیز» درباره «پژوهشگران پراستناد» دنیا، پنج پژوهشگر از کشور ایران جزء تأثیرگذارترین‌ها در پیشرفت علم و عرصه پژوهش شناسایی شده‌اند. سالانه نزدیک به سه هزار پژوهشگر از سراسر دنیا در ۲۱ حوزه موضوعی به عنوان پژوهشگر پراستناد شناخته شده و نام آنها بر روی وب منتشر می‌شود. نام پژوهشگران ایرانی پراستناد، به همراه حوزه موضوعی، وابستگی سازمانی نخست، و وابستگی سازمانی دوم آنها (در صورتی که داشته باشند) در جدول ۱-۱ آمده است.

جدول ۱-۱. فهرست پژوهشگران ایرانی در «پژوهشگران پراستناد» دنیا

نام	نام خانوادگی	حوزه موضوعی	وابستگی سازمانی
مهدی	دهقان	مهندسی، ریاضیات	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
داود	دومیری گنجی	مهندسی	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل
سعید	عباس‌بندی	ریاضیات	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
مجید	اسحاقی گرجی	ریاضیات	دانشگاه سمنان
مهرآورنگ	قائدی	مهندسی	دانشگاه یاسوج

فهرست پژوهشگران پراستناد سال ۲۰۱۵ شامل ۳۱۲۶ پژوهشگر می‌شود که پیشگام تأثیرگذاری علمی در حوزه‌های موضوعی خود هستند.

۲-۱. پژوهشگران پرتولید

بر پایه داده‌های سه پایگاه استنادی کلیدی نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۱۵، ۱۰ پژوهشگر و نویسنده پرتولید در مجموع ۲/۸۴ درصد انتشارات جهانی ایران در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» را پوشش می‌دهند. کشور ایران در سال ۲۰۱۵ شمار ۳۳۹۲۸ مدرک در این نمایه‌نامه داشته است. شمار انتشارات منتشره توسط این پژوهشگران و نسبت آنها از مجموع انتشارات ایران در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در جدول ۲-۱ آمده است (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵).

جدول ۲-۱. فهرست پژوهشگران پرتولید ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

Authors	records	% of 33928
---------	---------	------------

MOHAMMADI A	150	0.442
MOHAMMADI M	137	0.404
JAFARI A	130	0.383
HOSSEINI M	111	0.327
AHMADI A	109	0.321
SOLEIMANI M	102	0.301
NASERI M	102	0.301
KARIMI M	99	0.292
REZAEI M	98	0.289
AHMADI M	97	0.286

نمایه‌نامه «اسکوپوس» نیز از دیگر پایگاه‌های نمایه‌سازی است که در سطح جهانی شهرت دارد. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۵، ۱۰ نویسنده پرتولید در مجموع ۵۹٪ درصد انتشارات جهانی ایران در نمایه‌نامه «اسکوپوس» را پوشش می‌دهند. کشور ایران در سال ۲۰۱۵ شمار ۴۰۸۶۴ مدرک در این نمایه‌نامه داشته است. شمار انتشارات منتشره توسط این پژوهشگران و نسبت آنها از مجموع انتشارات ایران در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در جدول ۱-۳ آمده است (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵).

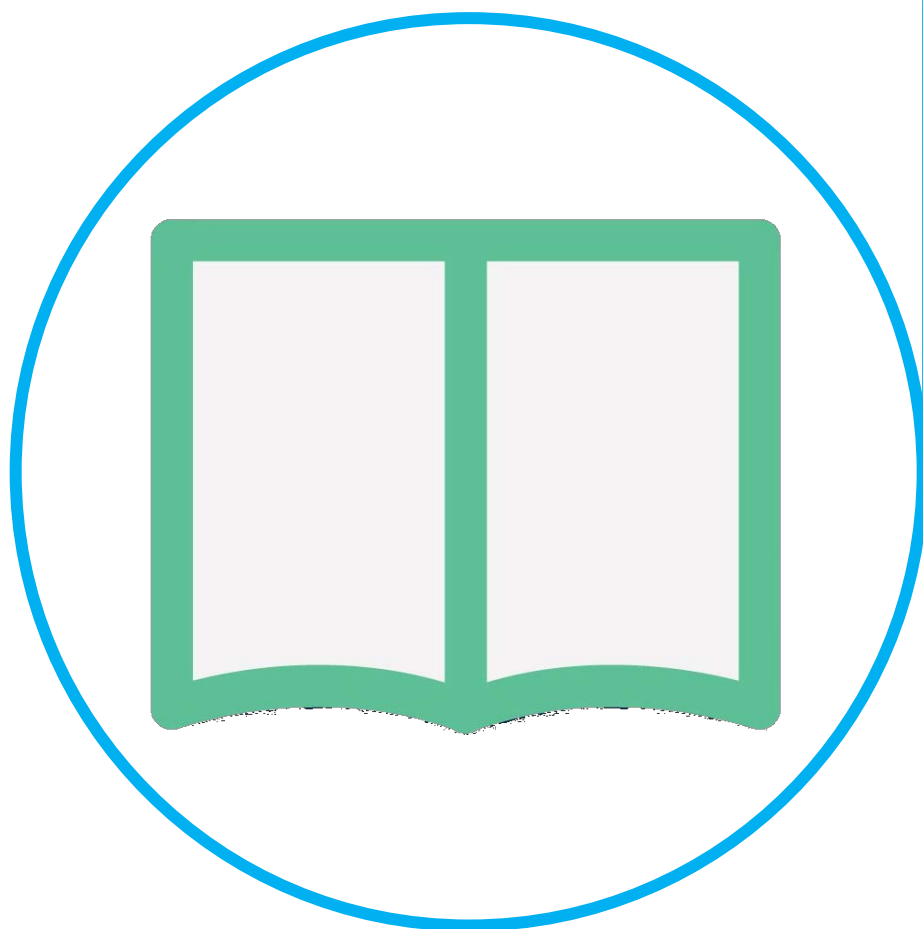
جدول ۱-۳. فهرست پژوهشگران پرتولید ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

Authors	records	% of 32012
Azizi, Fereidoun	84	0.206
Salavati-Niasari, Masoud	81	0.198
Van Mechelen, P.	78	0.191
Etesami, Seyed Mohsen	77	0.188
Khakzad, Mohsen	77	0.188
Naseri, M.	77	0.188
Breuker, H.	77	0.188
Reis, T.	77	0.188
Eusebi, R.	77	0.188
Hauk, J.	77	0.188

فصل دوم

جایگاه نشریه‌های علمی

نشریه‌های علمی که دستاوردهای پژوهش و پژوهشگران را به انتشار می‌رسانند، از کلیدی‌ترین منابع اکوسیستم پژوهش به شمار می‌آیند. شمار و کیفیت نشریه‌های علمی می‌تواند بازتاب توان علمی و پژوهشی کشور باشند. در این فصل شاخص‌های ارزیابی نشریه‌های علمی گزارش می‌شوند.

۲-۱. حضور در نمایه‌نامه‌های جهانی

بر پایه گزارش پایگاه «جی.سی.آر.» (گزارش استنادی نشریه‌ها) در سال ۲۰۱۵، شمار ۴۵ نشریه ایرانی در فهرست ۲۰۱۴ نشریه‌های معتبر نمایه‌نامه «وب آو ساینس» قرار گرفته‌اند. بر پایه این فهرست، ۴۴ نشریه ایرانی در «نمایه‌نامه علوم» و یک نشریه در «نمایه‌نامه علوم اجتماعی» و «نمایه‌نامه هنر و علوم انسانی» ضریب تأثیر دریافت کرده‌اند. اطلاعات این نشریه‌ها، شامل عنوان، عنوان کوتاه، و شاپا (شماره استاندارد بین‌المللی پایند) در جدول ۲-۱ آمده است.

جدول ۲-۱. فهرست نشریه‌های ایرانی دارای ضریب تأثیر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

Full Journal Title	JCR Abbreviated Title	Issn
International Journal of Environmental Science and Technology	INT J ENVIRON SCI TE	1735-1472
Hepatitis Monthly	HEPAT MON	1735-143X
IRANIAN POLYMER JOURNAL	IRAN POLYM J	1026-1265
Iranian Journal of Environmental Health Science & Engineering	IRAN J ENVIRON HEALT	1735-1979
DARU-Journal of Pharmaceutical Sciences	DARU	1560-8115
Iranian Journal of Basic Medical Sciences	IRAN J BASIC MED SCI	2008-3866
Cell Journal	CELL J	2228-5806
International Journal of Environmental Research	INT J ENVIRON RES	1735-6865
Journal of the Iranian Chemical Society	J IRAN CHEM SOC	1735-207X
Iranian Journal of Pharmaceutical Research	IRAN J PHARM RES	1735-0328
Banach Journal of Mathematical Analysis	BANACH J MATH ANAL	1735-8787
Scientia Iranica	SCI IRAN	1026-3098
Iranian Journal of Allergy Asthma and Immunology	IRAN J ALLERGY ASTHM	1735-1502
Journal of Nonlinear Sciences and Applications	J NONLINEAR SCI APPL	2008-1898
Archives of Iranian Medicine	ARCH IRAN MED	1029-2977
Iranian Journal of Kidney Diseases	IRAN J KIDNEY DIS	1735-8582
Iranian Journal of Parasitology	IRAN J PARASITOL	1735-7020
International Journal of Plant Production	INT J PLANT PROD	1735-6814
Journal of Applied Fluid Mechanics	J APPL FLUID MECH	1735-3572
Journal of Agricultural Science and Technology	J AGR SCI TECH-IRAN	1680-7073
Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Mechanical Engineering	IJST-T MECH ENG	2228-6187
Journal of Arthropod-Borne Diseases	J ARTHROPOD-BORNE DI	2322-1984
Journal of Research in Medical Sciences	J RES MED SCI	1735-1995
Iranian Red Crescent Medical Journal	IRAN RED CRESCENT	2074-1804

Full Journal Title	JCR Abbreviated Title	Issn
	ME	
Iranian Journal of Radiology	IRAN J RADIOL	1735-1065
Annals of Functional Analysis	ANN FUNCT ANAL	2008-8752
Urology Journal	UROL J	1735-1308
Iranian Journal of Public Health	IRAN J PUBLIC HEALTH	2251-6085
Iranian Journal of Public Health	IRAN J PUBLIC HEALTH	2251-6085
Iranian Journal of Fuzzy Systems	IRAN J FUZZY SYST	1735-0654
Iranian Journal of Pediatrics	IRAN J PEDIATR	2008-2142
Journal of Environmental Health Science and Engineering	J ENVIRON HEALTH SCI	2052-336X
International Journal of Civil Engineering	INT J CIV ENG	1735-0522
Iranian Journal of Immunology	IRAN J IMMUNOL	1735-1383
Jundishapur Journal of Microbiology	JUNDISHAPUR MICROB	J 2008-3645
Iranian Journal of Biotechnology	IRAN J BIOTECHNOL	1728-3043
IRANIAN JOURNAL OF FISHERIES SCIENCES	IRAN J FISH SCI	1562-2916
Iranian Journal of Radiation Research	IRAN J RADIAT RES	1728-4554
Iranian Journal of Science and Technology Transaction A-Science	IRAN J SCI TECHNOL A	1028-6276
Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Civil Engineering	IJST-T CIV ENG	2228-6160
IRANIAN JOURNAL OF CHEMISTRY & CHEMICAL ENGINEERING-INTERNATIONAL ENGLISH EDITION	IRAN J CHEM CHEM ENG	1021-9986
International Journal of Radiation Research	INT J RADIAT RES	2322-3243
Bulletin of the Iranian Mathematical Society	B IRAN MATH SOC	1735-8515
Iranian Journal of Veterinary Research	IRAN J VET RES	1728-1997
Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Electrical Engineering	IJST-T ELECTR ENG	2228-6179

نمایه‌نامه «اسکوپوس» نیز از دیگر پایگاه‌های نمایه‌سازی نشریه‌های علمی است که در سطح جهانی شهرت دارد. کشور ایران در سال ۲۰۱۴ در این پایگاه دارای ۱۲۵ نشریه بوده است که اطلاعات آنها در جدول ۲-۲ آمده است.

جدول ۲-۲. فهرست نشریه‌های ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

Full Journal Title	P-ISSN	E-ISSN
Banach Journal of Mathematical Analysis	17358787	
International Journal of Environmental Science and Technology	17351472	
Scientia Iranica	10263098	

Full Journal Title	P-ISSN	E-ISSN
Iranian Polymer Journal (English Edition)	10261265	
Annals of Functional Analysis		20088752
International Journal of Preventive Medicine	20087802	20088213
Daru	15608115	
Iranian Journal of Parasitology	17357020	
International Journal of Civil Engineering	17350522	
International Journal of Environmental Research	17356865	
International Journal of Plant Production	17356814	
Iranian Journal of Pharmaceutical Research	17350328	17266890
Iranian Journal of Basic Medical Sciences	20083866	20083874
Journal of Agricultural Science and Technology	16807073	
BioImpacts	22285652	22285660
Iranian Endodontic Journal	17357497	20082746
Iranian Journal of Arthropod-Borne Diseases	17357179	20082517
International Journal of Group Theory	22517650	22517669
Journal of Ophthalmic and Vision Research	20082010	2008322X
Asian Journal of Civil Engineering	15630854	
International Journal of Occupational and Environmental Medicine	20086520	20086814
Journal of Arthropod-Borne Diseases	23221984	23222271
Asian Journal of Sports Medicine	2008000X	20087209
Cell Journal	22285806	22285814
Journal of Applied Fluid Mechanics	17353572	17353645
Archives of Iranian Medicine	10292977	
Iranian Journal of Kidney Diseases	17358582	17358604
Urology journal	17351308	1735546X
Research in Pharmaceutical Sciences	17355362	17359414
Iranian Biomedical Journal	1028852X	
Iranian Journal of Fuzzy Systems	17350654	
Journal of Research in Medical Sciences	17351995	
Journal of Reproduction and Infertility	22285482	2251676X
Iranian Journal of Radiation Research	17284554	17284562
Iranian Journal of Microbiology	20083289	20084447
Journal of the Iranian Chemical Society	1735207X	
Advanced Pharmaceutical Bulletin	22285881	22517308
Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics	17354463	20089473
Iranian Journal of Fisheries Sciences	15622916	
Journal of Injury and Violence Research	20082053	20084072

Full Journal Title	P-ISSN	E-ISSN
Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology	17351502	17355249
Iranian Journal of Electrical and Electronic Engineering	17352827	
Iranian Journal of Pediatrics	10184406	
Journal of Solid Mechanics	20083505	20087683
Iranian Journal of Immunology	17351383	1735367X
Iranian Journal of Public Health	03044556	
Avicenna Journal of Medical Biotechnology	20082835	20084625
Bulletin of the Iranian Mathematical Society	10186301	
Journal of Medicinal Plants	16840240	
ARYA Atherosclerosis	17353955	22516638
Acta Medica Iranica	00446025	
Iranian Journal of Science and Technology, Transaction A: Science	10286276	
Analytical and Bioanalytical Electrochemistry	20084226	
Webology	1735188X	
Journal of Research in Health Sciences	16822765	
Iranian Journal of Materials Science and Engineering	17350808	
Iranian Journal of Medical Sciences	02530716	
International Journal of Fertility and Sterility	2008076X	20080778
Iranian Journal of Psychiatry	17354587	20082215
Caspian Journal of Internal Medicine	20086164	20086172
Journal of Tehran University Heart Center	17358620	20082371
International Journal of Engineering, Transactions B: Applications	10252495	
Iranian Journal of Nuclear Medicine	16812824	
Iranian Journal of Otorhinolaryngology	22517251	
Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Mechanical Engineering	22286187	
Iranian Journal of Veterinary Research	17281997	
Iranian Journal of Science and Technology, Transaction B: Engineering	10286284	
International Journal of Engineering, Transactions A: Basics	10252495	
Journal of Medical Ethics and History of Medicine	20080387	
Iranian Journal of Reproductive Medicine	16806433	
Iran Occupational Health	17355133	
Journal of Lasers in Medical Sciences	20089783	22286721
Journal of Medical Hypotheses and Ideas	22517294	
Iranian Cardiovascular Research Journal	1735885X	17358868
Medical Journal of the Islamic Republic of Iran	10161430	
Iranian Journal of Pharmacology and Therapeutics	17352657	

Full Journal Title	P-ISSN	E-ISSN
Gastroenterology and Hepatology from Bed to Bench	20082258	20084234
Basic and Clinical Neuroscience	2008126X	
Physiology and Pharmacology	17350581	
Tanaffos	17350344	
HAYAT	17352215	2008188X
Iranian Journal of Cancer Prevention	20082398	20082401
Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering	10219986	
Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism	16834844	
Journal of Sciences, Islamic Republic of Iran	10161104	
International Journal of Organ Transplantation Medicine	20086490	20086482
Iranian Journal of Diabetes and Lipid Disorders	17267544	
Archives of Razi Institute	03653439	
Journal of Babol University of Medical Sciences	15614107	
Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences	17358639	17359287
Pharmaceutical Sciences	1735403X	
Iranian Journal of Child Neurology	17354668	20080700
Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences	1560652X	
Journal of Mazandaran University of Medical Sciences	17359260	17359279
Iranian Journal of Pathology	17355303	
International Journal of Hematology-Oncology and Stem Cell Research	17351243	20082207
Journal of Zanjan University of Medical Sciences and Health Services	16069366	
Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Electrical Engineering	22286179	
International Cardiovascular Research Journal	22519130	22519149
Journal of Veterinary Research	20082525	22516190
Journal of Kerman University of Medical Sciences	10239510	20082843
Journal of the Iranian Statistical Society	17264057	
Archives of Clinical Infectious Diseases	26412345	23452641
Koomesh	16087046	
Iranian Journal of Ophthalmology	17354153	
Govaresh	15607186	
Journal of Isfahan Medical School	10277595	1735854X
Iranian Journal of Pharmaceutical Sciences	17352444	
Journal of Environmental Studies	10258620	
Tehran University Medical Journal	16831764	17357322
International Journal of Information Science and Management	20088302	20088310

Full Journal Title	P-ISSN	E-ISSN
Iranian Journal of Dermatology	0021082X	
Iranian Journal of Electrical and Computer Engineering	16820053	
Iranian Journal of Medical Physics	1735160X	
Iranian Economic Review	10266542	
Iranian Journal of Earth Sciences	20088779	2228785X
Journal of the Earth and Space Physics	03781046	
Information Sciences and Technology	17355206	
Iranian Journal of Epidemiology	17357489	
Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility	16802993	
Iranian Journal of Physics Research	16826957	
Iranian Heart Journal	17357306	
Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Civil Engineering	22286160	
Research in Contemporary World Literature/ Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji	10260188	
Iranian Journal of Information Processing Management	22518223	22518231

۲-۲. ضریب تأثیر

بر پایه گزارش پایگاه «جی.سی.آر.» (گزارش استنادی نشریه‌ها) در سال ۲۰۱۵، شمار ۴۵ نشریه ایرانی ضریب تأثیر دریافت کرده‌اند. نشریه «International Journal of Environmental Science and Technology» از انتشارات «اشپرینگر» با ضریب تأثیر ۲/۱۹ دارای بیش‌ترین مقدار ضریب تأثیر و نشریه «Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Electrical Engineering» از انتشارات «دانشگاه شیراز» با ضریب تأثیر ۰/۱۱۱ دارای کم‌ترین مقدار ضریب تأثیر بین نشریه‌های نمایه شده در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» هستند. اطلاعات کامل‌تر این نشریه‌ها، شامل عنوان نشریه، ضریب تأثیر نشریه، ضریب تأثیر بدون محاسبه خوداستنادی، ضریب تأثیر پنج ساله، و «ضریب یوجین» آنها در جدول ۲-۳ آمده است.

جدول ۲-۳. ضریب تأثیر نشریه‌های جهانی ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

Full Journal Title	Journal Impact Factor	IF without Journal SC	5-Year Impact Factor	Eigenfactor Score
International Journal of Environmental Science and Technology	2.19	1.667	2.491	0.00345
Hepatitis Monthly	1.932	1.627	1.861	0.0023

Full Journal Title	Journal Impact Factor	IF without Journal SC	5-Year Impact Factor	Eigenfactor Score
IRANIAN POLYMER JOURNAL	1.806	1.12	1.708	0.00177
Iranian Journal of Environmental Health Science & Engineering	1.651	1.651	1.564	0.00086
DARU-Journal of Pharmaceutical Sciences	1.638	1.34	1.425	0.00129
Iranian Journal of Basic Medical Sciences	1.228	0.772	1.038	0.00083
Cell Journal	1.105	1.012	1.034	0.00039
International Journal of Environmental Research	1.1	0.809	1.129	0.00176
Journal of the Iranian Chemical Society	1.087	0.939	1.395	0.00229
Iranian Journal of Pharmaceutical Research	1.065	0.585	1.011	0.00108
Banach Journal of Mathematical Analysis	1.05	0.917	0.837	0.00102
Scientia Iranica	1.025	0.932	0.952	0.00364
Iranian Journal of Allergy Asthma and Immunology	0.989	0.913	0.918	0.00056
Journal of Nonlinear Sciences and Applications	0.949	0.519	Not Available	0.00031
Archives of Iranian Medicine	0.936	0.862	1.115	0.00221
Iranian Journal of Kidney Diseases	0.917	0.634	1.05	0.00097
Iranian Journal of Parasitology	0.857	0.669	0.894	0.00076
International Journal of Plant Production	0.767	0.603	1.077	0.00075
Journal of Applied Fluid Mechanics	0.746	0.229	Not Available	0.00035
Journal of Agricultural Science and Technology	0.699	0.507	0.877	0.00156
Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Mechanical Engineering	0.694	0.528	0.667	0.00011
Journal of Arthropod-Borne Diseases	0.682	0.409	0.682	0.0001
Journal of Research in Medical Sciences	0.652	0.591	0.742	0.00231
Iranian Red Crescent Medical Journal	0.634	0.526	0.533	0.00119
Iranian Journal of Radiology	0.608	0.57	0.394	0.00026
Annals of Functional Analysis	0.603	0.569	0.789	0.00061
Urology Journal	0.565	0.464	0.786	0.0009
Iranian Journal of Public Health	0.55	0.455	0.629	0.00131
Iranian Journal of Public Health	0.55	0.455	0.629	0.00131
Iranian Journal of Fuzzy Systems	0.534	0.5	0.612	0.00041
Iranian Journal of Pediatrics	0.522	0.42	0.53	0.00078

Full Journal Title	Journal Impact Factor	IF without Journal SC	5-Year Impact Factor	Eigenfactor Score
Journal of Environmental Health Science and Engineering	0.5	0.338	0.5	0.00008
International Journal of Civil Engineering	0.468	0.241	0.711	0.00053
Iranian Journal of Immunology	0.418	0.382	0.649	0.00027
Jundishapur Journal of Microbiology	0.387	0.27	0.469	0.00048
Iranian Journal of Biotechnology	0.375	0.375	Not Available	0.00032
IRANIAN JOURNAL OF FISHERIES SCIENCES	0.372	0.321	0.41	0.00046
Iranian Journal of Radiation Research	0.366	0.366	0.532	0.00029
Iranian Journal of Science and Technology Transaction A-Science	0.342	0.342	0.384	0.00033
Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Civil Engineering	0.333	0.104	0.304	0.00006
IRANIAN JOURNAL OF CHEMISTRY & CHEMICAL ENGINEERING-INTERNATIONAL ENGLISH EDITION	0.325	0.228	0.519	0.00043
International Journal of Radiation Research	0.314	0.229	0.343	0.00004
Bulletin of the Iranian Mathematical Society	0.262	0.225	0.353	0.00066
Iranian Journal of Veterinary Research	0.253	0.211	0.414	0.00036
Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Electrical Engineering	0.111	0.037	0.135	0.00002

به طور کلی، می توان گفت میانگین ضریب تأثیر نشریه های ایرانی نمایه شده در نمایه نامه «وب آو ساینس» ۰/۷۸ است.

۳-۲. رتبه بندی نشریه های سایمگو

آزمایشگاه «سایمگو» در گزارش سال ۲۰۱۴ نام ۱۳۵ مجله ایرانی را در فهرست نشریه های نمایه شده خود منتشر کرده و به آنها شاخص «اس.جی.آر.» اختصاص داده است. بر پایه فهرست رتبه بندی شده نشریه ها، مجله «Banach Journal of Mathematical Analysis» از انتشارات دانشگاه «گروه پژوهشی ریاضی طوسی» دارای بیشترین مقدار «اس.جی.آر.» در بین نشریه های ایرانی است که در چارک دوم در حوزه موضوعی «نظریه جبر و اعداد» و «آنالیز» قرار دارد. اطلاعات کامل تر این نشریه ها،

شامل عنوان نشریه، شاپا، مقدار «اس.جی.آر.»، شاخص «اچ»، رتبه ملی، و رتبه جهانی آنها بر پایه شاخص «اس.جی.آر.» در جدول ۲-۴ آمده است.

جدول ۲-۴. نشریه‌های ایرانی نمایه‌شده در پایگاه نشریه‌های آزمایشگاه «سایمگو» (ترتیب بر پایه مقدار «اس.جی.آر.»)

Title	ISSN	SJR	H index	National Rank	Global Rank
Banach Journal of Mathematical Analysis	17358787	0.718	9	1	5551
International Journal of Environmental Science and Technology	17351472	0.595	40	2	6813
Scientia Iranica	10263098	0.57	18	3	7089
Iranian Polymer Journal (English Edition)	10261265	0.542	25	4	7426
Annals of Functional Analysis	20088752	0.524	5	5	7639
Hepatitis Monthly	17353408	0.502	17	6	7881
International Journal of Preventive Medicine	20088213	0.458	12	7	8464
Daru	15608115	0.453	20	8	8544
Iranian Journal of Parasitology	17357020	0.45	10	9	8599
International Journal of Civil Engineering	17350522	0.432	9	10	8883
International Journal of Environmental Research	17356865	0.424	19	11	9020
International Journal of Plant Production	17356814	0.414	13	12	9174
Iranian Journal of Pharmaceutical Research	17350328	0.402	13	13	9377
Iranian Journal of Basic Medical Sciences	20083874	0.397	10	14	9473
Journal of Agricultural Science and Technology	16807073	0.392	11	15	9541
BioImpacts	22285660	0.388	8	16	9626
Iranian Endodontic Journal	20082746	0.38	6	17	9769
Iranian Journal of Arthropod-Borne Diseases	20082517	0.379	8	18	9800
Anesthesiology and Pain Medicine	22287531	0.361	8	19	10134
International Journal of Group Theory	22517669	0.357	3	20	10207
Journal of Ophthalmic and Vision Research	2008322X	0.356	7	21	10230
Asian Journal of Civil Engineering	15630854	0.355	7	22	10251
International Journal of Occupational	20086814	0.341	6	23	10509

Title	ISSN	SJR	H index	National Rank	Global Rank
and Environmental Medicine					
Journal of Arthropod-Borne Diseases	23222271	0.341	4	24	10510
Asian Journal of Sports Medicine	20087209	0.34	8	25	10533
Cell Journal	22285814	0.337	8	26	10607
Journal of Applied Fluid Mechanics	17353645	0.336	9	27	10610
Archives of Iranian Medicine	17353947	0.332	27	28	10694
Iranian Journal of Kidney Diseases	17358604	0.332	15	29	10702
Urology Journal	1735546X	0.331	15	30	10712
Research in Pharmaceutical Sciences	17359414	0.329	9	31	10766
Iranian Biomedical Journal	2008823X	0.327	15	32	10793
Iranian Journal of Fuzzy Systems	17350654	0.32	14	33	10944
Journal of Research in Medical Sciences	17351995	0.307	13	34	11217
Journal of Reproduction and Infertility	2251676X	0.296	5	35	11484
Iranian Journal of Radiation Research	17284562	0.291	9	36	11624
Iranian Journal of Microbiology	20084447	0.29	7	37	11638
Journal of the Iranian Chemical Society	17352428	0.289	29	38	11675
Advanced Pharmaceutical Bulletin	22517308	0.286	6	39	11755
Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics	20089473	0.272	4	40	12145
Iranian Journal of Fisheries Sciences	15622916	0.26	8	41	12451
Journal of Injury and Violence Research	20084072	0.26	7	42	12454
Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology	17355249	0.253	13	43	12613
Iranian Journal of Electrical and Electronic Engineering	17352827	0.244	6	44	12878
Iranian Journal of Pediatrics	10184406	0.242	9	45	12947
Iranian Journal of Public Health	3044556	0.241	16	46	12970
Iranian Journal of Immunology	1735367X	0.241	12	47	12978
Journal of Solid Mechanics	20087683	0.241	6	48	12982
Avicenna Journal of Medical Biotechnology	20084625	0.239	7	49	13029
Bulletin of the Iranian Mathematical Society	10186301	0.237	8	50	13107
ARYA Atherosclerosis	22516638	0.233	5	51	13222
Journal of Medicinal Plants	16840240	0.233	9	52	13249

Title	ISSN	SJR	H index	National Rank	Global Rank
International Journal of Endocrinology and Metabolism	17269148	0.231	4	53	13302
Acta Medica Iranica	17359694	0.228	11	54	13414
Iranian Journal of Science and Technology, Transaction A: Science	10286276	0.222	8	55	13605
Analytical and Bioanalytical Electrochemistry	20084226	0.221	7	56	13638
Journal of Research in Health Sciences	16822765	0.22	5	57	13693
Webology	1735188X	0.22	8	58	13694
Iranian Journal of Materials Science and Engineering	17350808	0.218	5	59	13746
Iranian Journal of Medical Sciences	2530716	0.214	10	60	13897
Jundishapur Journal of Microbiology	20084161	0.207	7	61	14164
International Journal of Fertility and Sterility	20080778	0.204	8	62	14323
Iranian Journal of Psychiatry	20082215	0.202	4	63	14384
Iranian Journal of Biotechnology	17283043	0.199	9	64	14504
Journal of Military Medicine	17351537	0.194	3	65	14678
Caspian Journal of Internal Medicine	20086172	0.194	5	66	14682
Journal of Tehran University Heart Center	20082371	0.193	5	67	14742
Iranian Journal of Nuclear Medicine	16812824	0.19	6	68	14832
International Journal of Engineering, Transactions B: Applications	10252495	0.19	8	69	14841
Iranian Journal of Otorhinolaryngology	22517251	0.189	2	70	14869
Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Mechanical Engineering	22286187	0.186	2	71	14985
Iranian Journal of Veterinary Research	17281997	0.184	8	72	15101
Iranian Journal of Science and Technology, Transaction B: Engineering	10286284	0.178	12	73	15286
International Journal of Engineering, Transactions A: Basics		0.176	6	74	15382
Journal of Medical Ethics and History of Medicine	20080387	0.169	3	75	15670
Iranian Journal of Reproductive Medicine	16806433	0.164	9	76	15922
Iran Occupational Health	17355133	0.162	2	77	16002
Journal of Lasers in Medical	22286721	0.157	3	78	16224

Title	ISSN	SJR	H index	National Rank	Global Rank
Sciences					
Journal of Medical Hypotheses and Ideas	22517294	0.153	4	79	16408
Jundishapur Journal of Natural Pharmaceutical Products	22287876	0.152	3	80	16428
Iranian Cardiovascular Research Journal	17358868	0.152	3	81	16481
Medical Journal of the Islamic Republic of Iran	10161430	0.149	5	82	16591
Iranian Journal of Pharmacology and Therapeutics	17352657	0.148	13	83	16643
Gastroenterology and Hepatology from Bed to Bench	20084234	0.147	4	84	16686
Basic and Clinical Neuroscience	2008126X	0.147	3	85	16712
Physiology and Pharmacology	17350581	0.146	4	86	16742
Tanaffos	17350344	0.144	6	87	16866
HAYAT	2008188X	0.143	2	88	16933
Iranian Journal of Cancer Prevention	20082401	0.141	5	89	17047
Iranian Journal of Radiology	17351065	0.138	5	90	17229
Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering	10219986	0.137	13	91	17244
Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism	16834844	0.136	4	92	17351
Journal of Sciences, Islamic Republic of Iran	10161104	0.135	2	93	17412
International Journal of Organ Transplantation Medicine	20086490	0.134	2	94	17433
Iranian Journal of Diabetes and Lipid Disorders	17267544	0.133	5	95	17490
Archives of Razi Institute	3653439	0.133	1	96	17516
Journal of Babol University of Medical Sciences	15614107	0.131	3	97	17595
Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences	17359287	0.13	5	98	17691
Pharmaceutical Sciences	1735403X	0.128	3	99	17789
Iranian Journal of Child Neurology	20080700	0.126	5	100	17974
Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences	1560652X	0.126	3	101	17988
Journal of Mazandaran University of Medical Sciences	17359279	0.126	3	102	18000
International Journal of Hematology-Oncology and Stem Cell Research	20082207	0.125	3	103	18036
Iranian Journal of Pathology	17355303	0.125	3	104	18093

Title	ISSN	SJR	H index	National Rank	Global Rank
Journal of Zanjan University of Medical Sciences and Health Services	16069366	0.122	3	105	18373
Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Electrical Engineering	22286179	0.121	1	106	18469
International Cardiovascular Research Journal	22519149	0.12	1	107	18515
Journal of Kerman University of Medical Sciences	20082843	0.119	3	108	18597
Journal of Veterinary Research	22516190	0.119	4	109	18646
Archives of Clinical Infectious Diseases	26412345	0.118	5	110	18700
Koomesh	16087046	0.118	3	111	18709
Journal of the Iranian Statistical Society	17264057	0.118	2	112	18727
Govaresh	15607186	0.117	2	113	18750
Iranian Journal of Ophthalmology	17354153	0.117	5	114	18787
Journal of Isfahan Medical School	1735854X	0.114	3	115	19061
Iranian Journal of Pharmaceutical Sciences	17352444	0.112	4	116	19241
Journal of Environmental Studies	10258620	0.11	4	117	19530
Tehran University Medical Journal	17357322	0.109	4	118	19689
International Journal of Information Science and Management	20088310	0.108	5	119	19816
Iranian Journal of Dermatology	0021082X	0.107	1	120	19903
Iranian Journal of Electrical and Computer Engineering	16820053	0.106	7	121	20040
Shiraz E Medical Journal	17351391	0.104	3	122	20420
Iranian Economic Review	10266542	0.103	0	123	20488
Iranian Journal of Medical Physics	1735160X	0.103	2	124	20625
Iranian Journal of Earth Sciences	2228785X	0.103	0	125	20680
Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Civil Engineering	22286160	0.101	2	126	21118
Iranian Heart Journal	17357306	0.101	1	127	21279
Journal of the Earth and Space Physics	3781046	0.101	2	128	21412
Iranian Journal of Epidemiology	17357489	0.101	1	129	21446
Iranian Journal of Physics Research	16826957	0.101	1	130	21589
Information Sciences and Technology	17355206	0.101	2	131	21731

Title	ISSN	SJR	H index	National Rank	Global Rank
Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility	16802993	0.101	2	132	21771
New Iraqi Journal of Medicine	1998037X	0.1	2	133	22344
Iranian Journal of Information Processing Management	22518231	0.1	2	134	22510
Research in Contemporary World Literature/ Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji	10260188	0.1	3	135	22577

بر پایه این گزارش، ۲۲۸۷۸ نشریه در پایگاه اطلاعاتی نشریه‌های «سایمگو» از سراسر دنیا به زبان‌های گوناگون نمایه می‌شوند. گفتنی است، اطلاعات کتابشناختی، مقاله‌ها، و استندهای مربوط به این نشریه‌ها از نمایه‌نامه جهانی «اسکوپوس» دریافت می‌شود.

فصل سوم

جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی

نزدیک به یک دهه از راه‌اندازی نظام‌های رتبه‌بندی مؤسسه‌های آموزش عالی می‌گذرد، ولی شتاب پیشرفت و گسترش آنها بسیار بوده است. نخستین نظام‌های رتبه‌بندی به سنجش فراگیر مؤسسه‌ها می‌پرداختند. این نظام‌ها در پی شناسایی مؤسسه‌های دارای کیفیت بالاتر بر پایه معیارهای خود بودند. در این فصل گزارش نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی ارائه می‌شوند.

۳-۱. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

«مؤسسه آموزش عالی تایمز» در ویرایش ۲۰۱۶ خود که در سال ۲۰۱۵ منتشر شده است نام هشت مؤسسه ایرانی را در فهرست ۸۰۰ مؤسسه برتر دنیا رتبه‌بندی کرده است. بر پایه این گزارش، دانشگاه‌های «علم و صنعت»، «صنعتی شریف»، «صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی اصفهان»، «علوم پزشکی تهران»، «تهران»، «صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی»، و «شهید بهشتی» توانسته‌اند به ترتیب در جایگاه اول تا هشتم ملی قرار گیرند. همچنین، دانشگاه‌های «صنعتی شریف»، «صنعتی اصفهان»، «علم و صنعت» توانسته‌اند در فهرست ۱۰۰ مؤسسه برتر آسیا در این نظام رتبه‌بندی قرار گیرند.

رتبه‌بندی جهانی «آموزش عالی تایمز» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در پنج حوزه آموزش، چشم‌انداز جهانی، پژوهش، استنادها، و درآمدهای صنعتی، بر پایه ۱۳ شاخص کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۳-۱ رتبه‌های ملی، آسیایی، و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۲ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۱. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی جهانی «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

نام مؤسسه	امتیاز کل	رتبه ملی	رتبه در ۱۰۰ مؤسسه برتر آسیا	رتبه جهانی
دانشگاه علم و صنعت	-	۱		۴۰۱-۵۰۰
دانشگاه صنعتی شریف	-	۲		۴۰۱-۵۰۰
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	-	۳	-	۵۰۱-۶۰۰
دانشگاه صنعتی اصفهان	-	۴		۵۰۱-۶۰۰
دانشگاه علوم پزشکی تهران	-	۵	-	۵۰۱-۶۰۰
دانشگاه تهران	-	۶	-	۶۰۱-۸۰۰
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	-	۷	-	۶۰۱-۸۰۰
دانشگاه شهید بهشتی	-	۸	-	۶۰۱-۸۰۰

جدول ۳-۲. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی جهانی «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

نام مؤسسه	آموزش	چشم‌انداز جهانی	پژوهش	درآمدهای صنعتی	استنادها
دانشگاه علم و صنعت	۲۵/۹	۱۲/۲	۲۶/۰	۴۲/۳	۶۱/۲

۷۸/۸	۳۳/۷	۳۰/۱	۱۵/۹	۲۶/۶	دانشگاه صنعتی شریف
۵۵/۷	۳۴/۸	۲۵/۷	۷/۷	۲۴/۵	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۹۹/۵	۳۹/۵	۲۳/۰	۱۷/۲	۱۸/۱	دانشگاه صنعتی اصفهان
۳۰/۰	۹/۳	۲۰/۰	۱۴/۱	۵۱/۸	دانشگاه علوم پزشکی تهران
-	۱۵/۸	۱۷/۷	۱۶/۵	۲۷/۳	دانشگاه تهران
۴۵/۵	۲۲/۵	۱۸/۱	۷/۱	۲۰/۹	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
۵۸/۹	۱۱/۴	۱۹/۰	۱۳/۸	۲۰/۵	دانشگاه شهید بهشتی

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ «مؤسسه آموزش عالی تایمز»، دانشگاه «California Institute of Technology» دارای بیشترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «University of Oxford»، «Stanford University»، «University of Cambridge»، «Massachusetts Institute of Technology»، «Harvard University»، «Princeton University»، «Imperial College London»، «ETH Zurich – Swiss Federal Institute of Technology» و «University of Chicago» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۲-۳. رتبه‌بندی علمی دانشگاه‌های جهان

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «شانگهای»، کشور ایران توانسته است دو جایگاه را به خود اختصاص دهد و رتبه ۳۰ جهان را از نظر شمار مؤسسه‌های موجود در فهرست ۵۰۰ مؤسسه برتر رتبه‌بندی «شانگهای» به دست آورد. دانشگاه‌های «تهران» و «صنعتی شریف» مؤسسه‌های ایرانی برتر هستند که در فهرست ۵۰۰ مؤسسه پیشگام دنیا رتبه‌بندی شده‌اند. رتبه‌بندی جهانی «شانگهای» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را بر پایه شش شاخص کلیدی، یعنی دانش‌آموختگان برنده جایزه «نوبل» یا جایزه «فیلدز»، اعضای هیئت علمی برنده جایزه «نوبل» یا جایزه «فیلدز»، پژوهشگران پراستناد در ۲۱ حوزه موضوعی، مقاله‌های منتشر شده در نشریه‌های «ساینس» و «نیچر»، مقاله‌های منتشر شده در نمایه‌های استنادی علوم و علوم اجتماعی، و سرانته عملکرد اعضای هیئت علمی مؤسسه ارزیابی می‌کند. در جدول ۳-۳ رتبه‌های ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۴ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «شانگهای»

نام مؤسسه	رتبه ملی	رتبه جهانی
دانشگاه تهران	۱	۲۰۱-۳۰۰
دانشگاه صنعتی شریف	۲	۴۰۱-۵۰۰

جدول ۳-۴. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «شانگهای»

نام مؤسسه	امتیاز در شاخص‌های گوناگون				
	دانش‌آموختگان	اعضای هیئت علمی	پژوهشگران پراستناد	ساینس و نیچر	انتشارات
دانشگاه تهران	۱۲/۶	۰/۰	۱۰/۰	۰/۰	۴۰/۰
دانشگاه صنعتی شریف	۱۵/۴	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲۹/۱

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «شانگهای»، دانشگاه «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از دانشگاه «Harvard University»، دانشگاه‌های «Stanford University»، «Massachusetts Institute of Technology»، «University of California, Berkeley»، «University of Cambridge»، «Princeton»، «University of California Institute of Technology»، «Columbia University»، «University of Chicago»، و «University of Oxford» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به دست آورده‌اند.

۳-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس.»

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ «کیو.اس.» درباره جایگاه مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی جهان، دو مؤسسه ایرانی در فهرست مؤسسه‌های معتبر قرار گرفته‌اند. از این رو، دانشگاه‌های «صنعتی شریف» و «تهران» به ترتیب در جایگاه نخست و دوم ملی قرار گرفته‌اند.

«کیو.اس.» هر ساله فهرست بیش از ۷۰۰ مؤسسه برتر را روی وبگاه خود منتشر می‌کند تا راهنمای دانشجویان در انتخاب دانشگاه برای ادامه تحصیل آنها باشد. اشتها علمی، اشتها شغلی، نسبت دانشجویان هیئت علمی، سرانه استاد به هر عضو هیئت علمی، نسبت اعضای هیئت علمی جهانی، و نسبت دانشجویان جهانی شش شاخص کلیدی این نظام برای ارزیابی مؤسسه‌ها هستند. در جدول ۳-۵ رتبه‌های ملی و جهانی به همراه امتیاز کلی مؤسسه‌های ایرانی در این نظام رتبه‌بندی و در جدول ۳-۶ امتیاز آنها در

شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۵. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «کیو.اس.»

نام مؤسسه	امتیاز کل	رتبه ملی	رتبه در آسیا	رتبه جهانی
دانشگاه صنعتی شریف	۳۰/۴	۱	۱۰۴	۴۷۱-۴۸۰
دانشگاه تهران	۲۶/۹	۲	۱۳۹	۵۵۱-۶۰۰

جدول ۳-۶. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «کیو.اس.»

نام مؤسسه	امتیاز در شاخص‌های گوناگون				
	اشتهار علمی	اشتهار شغلی	نسبت دانشجو	سرانه استناد	استاد بین‌المللی
دانشگاه صنعتی شریف	N/A	N/A	۱۳/۲	۹۷/۵	N/A
دانشگاه تهران	۲۶/۵	۲۷/۰	۱۹/۲	۴۶/۵	۵/۳

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ «کیو.اس.»، دانشگاه «Massachusetts Institute of Technology» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «Harvard University»، «University of Cambridge»، «Stanford University»، «California Institute of Technology»، «University of Oxford»، «University College London»، «Imperial College London»، «ETH Zurich - Swiss Federal Institute of Technology» و «University of Chicago» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به دست آورده‌اند.

۳-۴. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی

«رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی» یا «یورپ» گزارش سال ۲۰۱۵ خود را درباره جایگاه مؤسسه‌های دنیا منتشر کرده که نام نه مؤسسه ایرانی در آن به چشم می‌خورد. دانشگاه‌های «تهران»، «علوم پزشکی تهران»، «صنعتی اصفهان»، «صنعتی شریف»، «صنعتی امیرکبیر»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «علم و صنعت»، «فردوسی مشهد»، و «تبریز» مؤسسه‌هایی هستند که توانسته‌اند در فهرست نهایی این نظام رتبه‌بندی قرار گیرند و به ترتیب در جایگاه نخست تا نهم ملی قرار گیرند.

«یورپ» از نظام‌های رتبه‌بندی جهانی است که هر ساله نام ۲۰۰۰ مؤسسه جهان‌تراز را روی وبگاه خود منتشر کرده و جایگاه آنها نسبت به هم را ارزیابی می‌کند. شمار مقاله‌ها، شمار استنادها، شمار کل انتشارات، بهره‌وری علمی، تأثیر پژوهشی، و همکاری جهانی شش شاخص کلیدی نظام «یورپ» برای

ارزیابی مؤسسه‌های آموزش عالی است. در جدول ۳-۷ رتبه‌های ملی، آسیایی، و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۸ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۷. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یورپ»

نام مؤسسه	امتیاز کل	گروه	رتبه ملی	رتبه در آسیا	رتبه جهانی
دانشگاه تهران	۳۲۸/۵۴	A	۱	۵۵	۳۳۱
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۳۲۴/۲۱	A	۲	۶۸	۳۸۸
دانشگاه صنعتی اصفهان	۳۲۰/۰۶	A	۳	۸۱	۴۳۰
دانشگاه صنعتی شریف	۳۱۸/۴۵	A	۴	۹۱	۴۵۱
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳۱۵/۷۴	A	۵	۱۰۰	۴۹۷
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۳۱۴/۸۹	B++	۶	۱۰۴	۵۱۲
دانشگاه علم و صنعت	۳۰۸/۶۹	B++	۷	۱۶۱	۶۷۲
دانشگاه فردوسی مشهد	۳۰۶/۹۵	B++	۸	۱۷۶	۷۲۵
دانشگاه تبریز	۳۰۵/۲۷	B++	۹	۱۹۱	۷۸۶

جدول ۳-۸. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یورپ»

نام مؤسسه	امتیاز در شاخص‌های گوناگون				
	مقالات	استنادها	انتشارات	بهره‌وری علمی	تأثیر پژوهشی همکاری جهانی
دانشگاه تهران	۷۵/۶۰	۶۶/۵۰	۳۴/۳۵	۵۷/۳۲	۴۵/۴۴
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۷۳/۰۴	۶۷/۵۵	۳۴/۴۰	۵۶/۰۶	۴۵/۳۸
دانشگاه صنعتی اصفهان	۷۰/۷۱	۶۶/۲۹	۳۲/۳۵	۵۷/۱۳	۴۵/۹۵
دانشگاه صنعتی شریف	۶۸/۹۴	۶۶/۳۲	۳۲/۲۱	۵۷/۵۴	۴۶/۰۹
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۷۰/۲۶	۶۵/۰۵	۳۲/۳۷	۵۶/۴۱	۴۵/۳۵
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۷۰/۳۵	۶۴/۹۹	۳۲/۶۵	۵۵/۴۲	۴۵/۱۶
دانشگاه علم و صنعت	۶۷/۲۷	۶۴/۱۰	۳۱/۳۲	۵۵/۲۹	۴۵/۱۱
دانشگاه فردوسی مشهد	۶۶/۶۲	۶۳/۷۳	۳۱/۰۶	۵۴/۶۸	۴۵/۰۶
دانشگاه تبریز	۶۵/۷۳	۶۳/۶۸	۳۰/۶۶	۵۴/۶۰	۴۵/۰۵

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «یورپ»، دانشگاه «Harvard University» دارای

بیشترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از دانشگاه «Harvard University»، دانشگاه‌های «University of Toronto»، «University of Oxford»، «Johns Hopkins University»، «University of Cambridge»، «University College London»، «Massachusetts Institute of Technology»، «Stanford University»، «University of California Berkeley»، و «University of Michigan» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۳-۵. رتبه‌بندی مرکز مطالعات علوم و فناوری «لایدن»

بر پایه گزارش «مرکز علوم و فناوری دانشگاه لایدن» درباره رتبه‌بندی مؤسسه‌ها در سال ۲۰۱۵، ۱۳ مؤسسه ایرانی در فهرست برترین‌ها جای گرفته‌اند. دانشگاه‌های «صنعتی اصفهان»، «صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی شریف»، «تبریز»، «علم و صنعت»، «تهران»، «شهید بهشتی»، «تربیت مدرس»، «شیراز»، «فردوسی مشهد»، «آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات»، «علوم پزشکی تهران»، و «علوم پزشکی شهید بهشتی» مؤسسه‌هایی هستند که توانسته‌اند در فهرست نهایی این نظام رتبه‌بندی در بین ۷۵۰ مؤسسه پیشگام دنیا قرار گیرند. نظام رتبه‌بندی «لایدن» از نظام‌های دقیق و پیچیده رتبه‌بندی است که مؤسسه‌ها را بر پایه شاخص‌های علم‌سنجی ارزیابی می‌کند.

نظام رتبه‌بندی «لایدن» هر ساله نام ۷۵۰ مؤسسه در سراسر دنیا را به عنوان مؤسسه‌های برتر معرفی کرده و جایگاه آنها نسبت به هم‌دیگر را می‌سنجد. این نظام رتبه‌بندی برای ارزیابی مؤسسه‌ها از ۱۰ شاخص در دو گروه «تأثیر» و «همکاری» کمک می‌گیرد. در جدول ۳-۹ امتیاز و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بخش «تأثیر» و در جدول ۳-۱۰ امتیاز و رتبه جهانی آنها در بخش «همکاری» آمده است.

جدول ۳-۹. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بخش «تأثیر» در نظام رتبه‌بندی «لایدن»

نام مؤسسه	انتشارات جزء ۱٪ نخست		انتشارات جزء ۱۰٪ نخست		انتشارات جزء ۵۰٪ نخست	
	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
دانشگاه صنعتی اصفهان	۵/۰	۵۷۳	۶/۸	۴۴۰	۱/۴۹	۴۳۸
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۷/۰	۴۵۱	۶/۸	۴۴۲	۱/۴۶	۵۳۶
دانشگاه صنعتی شریف	۵/۰	۵۸۷	۹/۷	۵۰۵	۹/۴۶	۵۰۹
دانشگاه تبریز	۴/۰	۶۵۵	۶/۷	۵۳۱	۴/۴۲	۶۲۸

۵۲۵	۴۶/۴	۵۴۷	۷/۴	۴۲۳	۰/۸	دانشگاه علم و صنعت
۵۶۸	۴۴/۹	۵۶۵	۷/۱	۶۱۴	۰/۴	دانشگاه تهران
۶۴۰	۴۲/۰	۵۸۴	۶/۹	۶۴۰	۰/۴	دانشگاه شهید بهشتی
۵۹۱	۴۳/۸	۵۸۷	۶/۸	۴۴۵	۰/۷	دانشگاه تربیت مدرس
۶۹۴	۳۹/۵	۶۵۵	۵/۷	۵۷۰	۰/۵	دانشگاه شیراز
۶۵۶	۴۱/۰	۶۶۷	۵/۷	۶۰۶	۰/۵	دانشگاه فردوسی مشهد
۷۲۸	۳۶/۸	۷۳۳	۴/۱	۷۱۷	۰/۲	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات
۷۲۶	۳۶/۹	۷۳۵	۴/۰	۶۹۸	۰/۳	دانشگاه علوم پزشکی تهران
۷۰۸	۳۸/۲	۵۸۴	۶/۹	۷۲۵	۰/۲	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

جدول ۳-۱۰. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بخش «همکاری» در نظام رتبه‌بندی «لایدن»

نام مؤسسه	همکاری با مؤسسه‌ها		همکاری با کشورها		همکاری با صنعت		همکاری با شعاع ۱۰۰ کیلومتری		همکاری با شعاع ۵۰۰ کیلومتری	
	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
دانشگاه صنعتی اصفهان	۵۵/۶	۷۳۲	۳۲/۰	۴۹۳	۱/۵	۷۰۸	۷/۱	۵۸۶	۲۳/۱	۵۰۶
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۵۹/۷	۷۱۹	۱۷/۴	۷۳۸	۱/۸	۶۹۳	۲۸/۱	۲۵	۱۱/۰	۷۴۳
دانشگاه صنعتی شریف	۶۲/۵	۶۹۵	۲۹/۳	۵۵۰	۲/۰	۶۷۳	۲۱/۸	۸۶	۲۰/۲	۵۹۱
دانشگاه تبریز	۶۴/۶	۶۷۵	۲۴/۱	۶۴۱	۱/۰	۷۳۹	۱۳/۵	۲۸۱	۱۳/۵	۷۲۰
دانشگاه علم و صنعت	۵۳/۴	۷۳۹	۱۷/۶	۷۳۵	۱/۳	۷۲۲	۲۴/۳	۵۵	۱۱/۱	۷۴۱
دانشگاه تهران	۷۰/۳	۵۷۹	۲۷/۸	۵۷۶	۲/۲	۶۵۸	۲۶/۶	۳۳	۱۷/۲	۶۶۰
دانشگاه شهید بهشتی	۶۶/۸	۶۵۰	۲۰/۰	۷۰۸	۰/۸	۷۴۵	۲۸/۶	۲۱	۱۲/۴	۷۳۶
دانشگاه تربیت مدرس	۶۹/۴	۵۹۹	۱۹/۷	۷۱۸	۱/۶	۷۰۱	۳۰/۶	۱۳	۱۱/۵	۷۳۹
دانشگاه شیراز	۵۶/۰	۷۳۰	۲۵/۶	۶۱۵	۱/۱	۷۳۶	۹/۳	۴۷۵	۱۹/۳	۶۱۲
دانشگاه فردوسی مشهد	۶۱/۲	۷۱۰	۲۴/۱	۶۴۳	۱/۵	۷۰۷	۱۰/۵	۴۱۲	۱۶/۴	۶۸۵
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات	۷۷/۳	۳۰۳	۲۲/۸	۶۶۹	۱/۰	۷۴۱	۳۶/۰	۷	۱۵/۴	۶۹۷
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۷۷/۸	۲۸۲	۲۴/۰	۶۴۵	۱/۲	۷۲۹	۲۹/۸	۱۸	۱۵/۰	۷۰۶
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۷۴/۱	۴۶۷	۲۰/۲	۷۰۵	۱/۵	۷۱۰	۳۳/۳	۹	۱۳/۴	۷۲۱

۳-۶. رتبه‌بندی یو - مالتی رنک

رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک»، که توسط اتحادیه اروپا سازماندهی و مدیریت می‌شود، ویرایش ۲۰۱۵ خود را منتشر کرده که نام ۱۸ مؤسسه ایرانی در آن به چشم می‌خورد. دانشگاه‌های «علامه طباطبایی»، «صنعتی امیرکبیر»، «فردوسی مشهد»، «علم و صنعت»، «اصفهان»، «آزاد اسلامی»، «آزاد اسلامی - تهران مرکز»، «آزاد اسلامی - نجف‌آباد»، «شهید بهشتی»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «صنعتی شریف»، «شیراز»، «تبریز»، «تربیت مدرس»، «علوم پزشکی تهران»، «تهران»، «صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی»، و «یزد» مؤسسه‌هایی هستند که نام آنها در فهرست نهایی مقاطع تحصیلات تکمیلی این نظام رتبه‌بندی قرار گرفته است.

این نظام یک رتبه‌بندی چندوجهی است که ابعاد گوناگون مؤسسه‌ها، شامل آموزش، پژوهش، دانش‌گستری، رویکرد جهانی، و مشارکت ملی را می‌سنجد. این نظام رتبه‌بندی از آن جهت دارای اهمیت است که امکان مقایسه مؤسسه‌ها با هم‌دیگر را به شیوه‌ای آسان فراهم می‌کند. در ویرایش سال ۲۰۱۵ «یو - مالتی رنک» امکان مقایسه ۱۳۰۰ مؤسسه از سراسر دنیا (۹۰ کشور) امکان‌پذیر است. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در هر کدام از ابعاد این نظام رتبه‌بندی در جدول ۳-۱۱ تا جدول ۳-۱۵ گزارش شده است (جدول‌ها بر پایه حروف الفبای انگلیسی مرتب شده‌اند).

جدول ۳-۱۱. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «آموزش و تدریس» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک»

نام مؤسسه	نسبت دانش‌آموختگان کارشناسی	نسبت دانش‌آموختگان ارشد کارشناسی	دانش‌آموختگی در زمان مقطع (در مقطع کارشناسی)	دانش‌آموختگی در زمان مقطع (در مقطع کارشناسی)
دانشگاه علامه طباطبایی	A	B	D	C
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	-	-	-	-
دانشگاه فردوسی مشهد	-	-	-	-
دانشگاه علم و صنعت	-	-	-	-
دانشگاه اصفهان	-	-	-	-
دانشگاه آزاد اسلامی	-	-	-	-
دانشگاه آزاد اسلامی - تهران مرکز	C	C	-	-

D	D	D	B	دانشگاه آزاد اسلامی - نجف آباد
-	-	-	-	دانشگاه شهید بهشتی
-	-	-	-	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
-	-	-	-	دانشگاه صنعتی شریف
x	x	x	x	دانشگاه شیراز
-	-	-	-	دانشگاه تبریز
-	-	-	-	دانشگاه تربیت مدرس
D	B	C	B	دانشگاه علوم پزشکی تهران
A	A	-	-	دانشگاه تهران
C	D	B	B	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
-	-	D	D	دانشگاه یزد

A (Very good); B (Good); C (Average); D (Below average); E (Weak); - (Data unavailable); x (Not applicable)

جدول ۳-۱۲. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «پژوهش» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک»

نام مؤسسه	نسبت استاد	شمار انتشارات پژوهشی	شمار تعدیل شده انتشارات پژوهشی	درآمدهای پژوهشی خارج از دانشگاه	خروجی‌های هنری	انتشارات پر استناد	انتشارات میان رشته‌ای	موقعیت‌های پسا دکترا
دانشگاه علامه طباطبائی	C	D	D	E	C	C	B	E
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	C	B	A	-	-	C	D	-
دانشگاه فردوسی مشهد	C	B	C	-	-	D	C	-
دانشگاه علم و صنعت	C	B	A	-	-	C	D	-
دانشگاه اصفهان	D	C	C	-	-	D	C	-
دانشگاه آزاد اسلامی	D	B	D	-	-	D	C	-
دانشگاه آزاد اسلامی - تهران مرکز	D	C	D	-	-	D	C	-
دانشگاه آزاد اسلامی - نجف آباد	D	D	D	C	A	D	C	D
دانشگاه شهید بهشتی	C	C	B	-	-	C	C	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	D	B	A	-	-	D	B	-
دانشگاه صنعتی شریف	C	B	A	-	-	C	C	-
دانشگاه شیراز	D	B	A	-	-	D	C	x

-	C	C	-	-	C	C	C	دانشگاه تبریز
-	C	C	-	-	A	B	C	دانشگاه تربیت مدرس
D	B	D	A	D	A	B	D	دانشگاه علوم پزشکی تهران
E	C	C	A	D	B	B	C	دانشگاه تهران
D	C	C	B	-	A	C	C	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
-	D	D	D	C	D	C	D	دانشگاه یزد

جدول ۳-۱۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «دانش گستر» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک»

نام مؤسسه	انتشارات مشترک با صنعت	درآمد حاصل از بخش خصوصی	شمار پروانه‌های ثبت اختراع	شمار پروانه‌های ثبت اختراع به نسبت اندازه مؤسسه	شمار پروانه‌های ثبت اختراع با همکاری صنعت	شمار شرکت‌های وابسته به مؤسسه	استناد به انتشارات مؤسسه در پروانه‌های ثبت اختراع	درآمد حاصل از توسعه حرفه‌ای مستمر
دانشگاه علامه طباطبائی	E	E	E	E	x	E	E	E
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه فردوسی مشهد	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه علم و صنعت	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه اصفهان	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه آزاد اسلامی	D	-	E	E	x	-	E	-
دانشگاه آزاد اسلامی - تهران مرکز	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه آزاد اسلامی - نجف آباد	D	A	E	E	x	A	E	A
دانشگاه شهید بهشتی	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه صنعتی شریف	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه شیراز	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه تبریز	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه تربیت مدرس	D	-	E	E	x	-	D	-
دانشگاه علوم پزشکی تهران	D	D	E	E	x	D	D	E
دانشگاه تهران	D	-	E	E	x	A	D	-
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	D	A	E	E	x	C	E	-

دانشگاه یزد	D	-	E	E	x	A	D	-
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---

جدول ۳-۱۴. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «گرایش جهانی» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک»

نام مؤسسه	رشته‌های کارشناسی انگلیسی زبان	رشته‌های کارشناسی ارشد انگلیسی زبان	پویایی و سرزندگی دانشجویان	اعضای هیئت علمی جهانی	انتشارات مشترک جهانی	رشته‌های جهانی در سطح دکتری
دانشگاه علامه طباطبائی	E	E	D	-	D	E
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	-	-	-	-	D	-
دانشگاه فردوسی مشهد	-	-	-	-	D	-
دانشگاه علم و صنعت	-	-	-	-	D	-
دانشگاه اصفهان	-	-	-	-	D	-
دانشگاه آزاد اسلامی	-	-	-	-	D	-
دانشگاه آزاد اسلامی - تهران مرکز	E	E	-	E	D	-
دانشگاه آزاد اسلامی - نجف‌آباد	D	D	E	A	D	E
دانشگاه شهید بهشتی	-	-	-	-	D	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	-	-	-	-	D	-
دانشگاه صنعتی شریف	-	-	-	-	D	-
دانشگاه شیراز	x	x	-	-	D	-
دانشگاه تبریز	-	-	-	-	D	-
دانشگاه تربیت مدرس	-	-	-	-	D	-
دانشگاه علوم پزشکی تهران	A	B	D	D	D	D
دانشگاه تهران	-	-	D	D	D	-
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	-	-	B	D	D	D
دانشگاه یزد	D	D	-	-	D	-

جدول ۳-۱۵. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «مشارکت ملی» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک»

نام مؤسسه	دانش آموختگان کارشناسی شاغل در کشور	دانش آموختگان کارشناسی ارشد شاغل در کشور	دانشجویان کارآموز در کشور	انتشارات مشترک داخلی	درآمد حاصل از منابع داخلی
-----------	-------------------------------------	--	---------------------------	----------------------	---------------------------

E	A	-	-	-	دانشگاه علامه طباطبائی
-	A	-	-	-	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
-	D	-	-	-	دانشگاه فردوسی مشهد
-	A	-	-	-	دانشگاه علم و صنعت
-	C	-	-	-	دانشگاه اصفهان
-	A	-	-	-	دانشگاه آزاد اسلامی
-	A	-	-	-	دانشگاه آزاد اسلامی - تهران مرکز
A	D	C	C	B	دانشگاه آزاد اسلامی - نجف آباد
-	A	-	-	-	دانشگاه شهید بهشتی
-	A	-	-	-	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
-	A	-	-	-	دانشگاه صنعتی شریف
-	D	x	x	x	دانشگاه شیراز
-	C	-	-	-	دانشگاه تبریز
-	A	-	-	-	دانشگاه تربیت مدرس
-	A	D	A	A	دانشگاه علوم پزشکی تهران
-	A	x	-	-	دانشگاه تهران
B	A	C	D	D	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
A	D	x	-	-	دانشگاه یزد

۳-۷. رتبه‌بندی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ «رتبه‌بندی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» یا «رتبه‌بندی دانشگاه ملی تایوان»، هیچ مؤسسه ایرانی نتوانسته در فهرست ۵۰۰ مؤسسه برتر جهان قرار گیرد. گرایش این نظام رتبه‌بندی پژوهشی است و دانشگاه‌های بزرگ‌تر شانس بیشتری برای حضور در فهرست نهایی ۵۰۰ مؤسسه برتر دارند. «دانشگاه ملی تایوان» برای انتشار فهرست نهایی ۵۰۰ مؤسسه برتر جهان از سه معیار (بهره‌وری پژوهشی، تأثیر پژوهشی، و تعالی پژوهشی) و هشت شاخص (شمار مقاله‌های ۱۱ سال پیش، شمار مقاله‌های سال پیش، شمار استادهای ۱۱ سال پیش، شمار استادهای دو سال پیش، میانگین استادهای ۱۱ سال پیش، شاخص «اچ» دو سال پیش، شمار مقاله‌های پراستناد ۱۰ سال پیش، و

شمار مقاله‌ها در نشریه‌های با ضریب تأثیر بالا در دو سال پیش) استفاده می‌کند.

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی دانشگاه ملی تایوان، «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «Johns Hopkins University»، «University of Toronto»، «Stanford University»، «University of Washington - Seattle»، «MIT»، «University of Michigan – Ann Arbor»، «University of California – Los Angeles»، و «University of California – Berkeley» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۳-۸. رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز»

بر پایه ویرایش ۲۰۱۶ رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز» که در سال ۲۰۱۵ منتشر شده است هشت مؤسسه ایرانی در فهرست مؤسسه‌های برتر این نظام قرار گرفته‌اند. دانشگاه‌های «تهران»، «صنعتی شریف»، «صنعتی اصفهان»، «صنعتی امیرکبیر»، «علوم پزشکی تهران»، «تربیت مدرس»، «علم و صنعت»، و «آزاد اسلامی» مؤسسه‌هایی هستند که نامشان در این فهرست به چشم می‌خورد و توانسته‌اند به ترتیب رتبه‌های نخست تا هشتم ملی را به خود اختصاص دهند.

رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های دنیا برای ارائه در کی بهتر از چگونگی مقایسه مؤسسه‌ها در سراسر دنیا ارائه شده است. با توجه به افزایش دانشجویانی که قصد ادامه تحصیل در کشورهای خارجی دارند، رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های دنیا - که به‌ویژه بر اشتغال و پژوهش‌های علمی مؤسسه‌ها به طور کلی تمرکز دارد - می‌تواند به آنها در انتخاب کمک کند. این نظام در سال ۲۰۱۶ به رتبه‌بندی ۷۵۰ مؤسسه برتر از ۵۷ کشور جهان پرداخته است. مؤسسه «یو. اس. نیوز» از ۱۲ شاخص کلیدی برای ارزیابی شرایط مؤسسه‌ها استفاده می‌کند و نام ۷۵۰ مؤسسه برتر را بر روی وبگاه خود منتشر می‌کند. در جدول ۳-۱۶ امتیاز کل و رتبه‌های ملی، آسیایی، و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۱۷ رتبه آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۱۶. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یو. اس. نیوز»

نام مؤسسه	امتیاز کل	رتبه ملی	رتبه در آسیا	رتبه جهانی
دانشگاه تهران	۴۸/۴	۱	۵۷	۳۷۹

دانشگاه صنعتی شریف	۴۵/۸	۲	۷۰	۴۳۵
دانشگاه صنعتی اصفهان	۴۱/۲	۳	۹۹	۵۴۷
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳۹/۵	۴	۱۱۳	۵۹۹
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۳۹/۰	۵	۱۲۰	۶۱۲
دانشگاه تربیت مدرس	۳۵/۱	۶	۱۴۵	۶۹۹
دانشگاه علم و صنعت	۳۴/۳	۷	۱۵۳	۷۱۷
دانشگاه آزاد اسلامی	۳۳/۵	۸	۱۶۲	۷۳۶

جدول ۳-۱۷. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یو. اس. نیوز»

نام مؤسسه	اشعار جهانی پژوهشی	اشعار منطقه‌ای پژوهشی	شمار انتشارات	کتاب‌ها	همایش‌ها	تأثیر استنادی تعدیل‌شده	کل استناد	شمار انتشارات پر استناد	نسبت انتشارات پر استناد	همکاری جهانی	شمار دانش آموختگان دکتری	نسبت دانش آموختگان دکتری
دانشگاه تهران	۲۱۸	۵۵	۲۴۶	۸۱۳	۱۲۲	۸۹۵	۳۹۹	۴۴۰	۸۶۵	۹۷	۷۳	۱۳۴
دانشگاه صنعتی شریف	۲۲۴	۶۸	۴۳۷	۸۷۵	۱۳۹	۶۴۹	۴۷۱	۵۰۹	۶۹۲	۴۷	۸۹۴	۷۱۳
دانشگاه صنعتی اصفهان	۵۹۸	۱۰۶	۴۴۳	۸۷۵	۴۳۱	۷۱۰	۴۹۷	۵۲۶	۷۱۵	۵۲	۹۴۷	۷۶۳
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳۶۳	۷۲	۴۴۱	۷۵۸	۱۹۴	۷۹۷	۵۴۹	۵۲۹	۷۱۷	۸۶۳	۳۶۹	۲۸۵
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۴۰۵	۱۱۴	۲۷۹	۸۷۵	۸۳۷	۹۵۶	۴۹۲	۶۷۲	۹۷۷	۶۸۵	۳۵	۳۰
دانشگاه تربیت مدرس	۷۱۷	۱۱۹	۴۳۰	۶۸۸	۴۴۹	۸۹۵	۵۸۹	۶۵۴	۸۸۲	۷۴۲	۳۶۹	۲۸۵
دانشگاه علم و صنعت	۴۷۹	۹۹	۵۶۳	۷۵۸	۲۵۸	۸۰۸	۶۸۹	۷۱۲	۸۰۶	۸۵۶	۸۵۵	۲۲۷
دانشگاه آزاد اسلامی	۷۷۵	۲۳۷	۳۲۶	۸۷۵	۱۳۰	۹۱۳	۵۰۴	۵۸۲	۹۰۵	۷۴۰	۳۶۹	۲۸۵

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «یو. اس. نیوز»، «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «MIT»، «University of California--Berkeley»، «Stanford University»، «University of Oxford»، «University of Cambridge»، «California Institute of Technology»، «University of California--Los Angeles»، «Columbia University» و «University of Chicago» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به

خود اختصاص داده‌اند.

۹-۳. رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان

«مرکز رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» گزارش سال ۲۰۱۵ خود را درباره «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» منتشر کرده که بر پایه آن هشت مؤسسه ایرانی توانسته‌اند در فهرست مؤسسه‌های برتر این نظام رتبه‌بندی قرار گیرند. دانشگاه‌های «صنعتی شریف»، «تهران»، «علوم پزشکی تهران»، «تربیت مدرس»، «صنعتی اصفهان»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «شیراز»، و «صنعتی امیرکبیر» مؤسسه‌هایی هستند که نامشان در این فهرست به چشم می‌خورد و توانسته‌اند به ترتیب رتبه‌های نخست تا هشتم ملی را به دست آورند.

«رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» تنها نظام موجود است که کیفیت آموزش و تعلیم و تربیت دانشجویان، پرستیژ اعضای هیئت علمی، و کیفیت پژوهش دانشگاه‌ها را - بدون تکیه بر پیمایش‌های رایج و ورود اطلاعات توسط خود مؤسسه‌ها - می‌سنجد. «مرکز رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» هر ساله مؤسسه‌های گوناگون در سراسر جهان را بر پایه هشت شاخص کلیدی ارزیابی و فهرست ۱۰۰۰ مؤسسه برتر را روی وبگاه خود منتشر می‌کند. کیفیت آموزش، اشتغال دانش‌آموختگان، کیفیت اعضای هیئت علمی، انتشارات، تأثیرگذاری، استنادها، تأثیر گسترده، و پروانه‌های ثبت اختراع شاخص‌هایی هستند که در این نظام رتبه‌بندی برای مقایسه مؤسسه‌ها استفاده می‌شوند. در جدول ۳-۱۸ امتیاز کل و رتبه‌های ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۱۹ رتبه آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۱۸. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان»

نام مؤسسه	امتیاز کل	رتبه ملی	رتبه جهانی
دانشگاه صنعتی شریف	۴۴/۳۷	۱	۶۹۷
دانشگاه تهران	۴۴/۲۸	۲	۷۶۸
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۴۴/۱۸	۳	۸۵۴
دانشگاه تربیت مدرس	۴۴/۱۲	۴	۹۱۲
دانشگاه صنعتی اصفهان	۴۴/۱۲	۵	۹۱۴
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۴۴/۱۰	۶	۹۳۱
دانشگاه شیراز	۴۴/۰۷	۷	۹۵۶

نام مؤسسه	کیفیت آموزش	اشغال دانش‌آموختگان	کیفیت اعضای هیئت علمی	انتشارات	تأثیرگذاری	استنادها	تأثیر گسترده	پروانه‌های ثبت اختراع
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۱۱۶	+۵۶۷	+۲۱۸	۵۶۳	۹۵۰	۵۱۱	۷۳۲	+۸۷۱
دانشگاه تهران	۱۸۱	+۵۶۷	+۲۱۸	۴۸۹	۹۸۴	+۸۱۲	۷۷۰	+۸۷۱
دانشگاه علوم پزشکی تهران	+۳۶۷	+۵۶۷	+۲۱۸	۷۷۱	۸۹۹	+۸۱۲	۷۹۶	+۸۷۱
دانشگاه تربیت مدرس	+۳۶۷	+۵۶۷	+۲۱۸	۷۶۹	+۹۹۱	+۸۱۲	۸۶۷	+۸۷۱
دانشگاه صنعتی اصفهان	+۳۶۷	+۵۶۷	+۲۱۸	۶۸۲	۹۲۳	۶۴۵	۸۸۰	+۸۷۱
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	+۳۶۷	+۵۶۷	+۲۱۸	۸۳۳	۹۲۰	+۸۱۲	۸۸۶	+۸۷۱
دانشگاه شیراز	+۳۶۷	+۵۶۷	+۲۱۸	۸۶۵	۹۶۲	۶۴۵	۹۲۱	+۸۷۱
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	+۳۶۷	+۵۶۷	+۲۱۸	۷۲۵	۹۶۲	۶۴۵	۹۳۲	+۸۷۱

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ رتبه‌بندی «سی. دبلیو. یو. آر.»، «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «Stanford University»، «University of Cambridge»، «Massachusetts Institute of Technology»، «University of Oxford»، «Columbia University»، «University of California, Berkeley»، «University of Chicago»، «Princeton University» و «Cornell University» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۳-۱۰. رتبه‌بندی مؤسسه‌های «سایمگو»

آزمایشگاه «سایمگو» در ویرایش سال ۲۰۱۵ خود نام ۱۰۰ مؤسسه ایرانی (از بخش‌های دولتی، بهداشت، آموزش عالی، خصوصی، و غیره) را جزء مؤسسه‌های برتر جهان شناسایی کرده است. بر پایه فهرست منتشر شده توسط این مؤسسه، «دانشگاه تهران» در جایگاه نخست و «دانشگاه آزاد اسلامی - واحد ساری» در جایگاه ۱۰۰ ملی قرار دارند.

نخستین هدف آزمایشگاه «سایمگو» از انتشار فهرست دانشگاه‌های برتر، نه رتبه‌بندی مؤسسه‌ها، بلکه ارائه یک ابزار جامع علم‌سنجی برای سیاست‌گذاران، مؤسسه‌ها، و مدیران پژوهشی است. از این رو، آنها می‌توانند خروجی‌های پژوهشی خود را تحلیل و ارزیابی کرده و به فکر راه‌هایی برای بهبود وضع موجودشان باشند. رتبه‌بندی «سایمگو» از جامع‌ترین نظام‌های جهانی رتبه‌بندی مؤسسه‌های گوناگون آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، دولتی، و خصوصی در سراسر جهان به شمار می‌آید. پژوهش، نوآوری، و رؤیت‌پذیری در وب سه معیار مهم هستند که ۱۳ شاخص کلیدی ارزیابی مؤسسه‌ها را در این نظام پوشش می‌دهند. در جدول ۳-۲۰ رتبه‌های ملی و جهانی ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی (در بین ۱۰۰ مؤسسه) در این نظام رتبه‌بندی ارائه شده است.

جدول ۳-۲۰. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «سایمگو»

نام مؤسسه	رتبه ملی	رتبه جهانی
دانشگاه تهران	۱	۴۰۰
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۲	۴۵۱
دانشگاه صنعتی شریف	۳	۴۶۳
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۴	۴۷۸
دانشگاه تربیت مدرس	۵	۵۰۴
دانشگاه علم و صنعت	۶	۵۲۰
دانشگاه صنعتی اصفهان	۷	۵۲۸
دانشگاه کاشان	۸	۵۵۲
دانشگاه فردوسی مشهد	۹	۵۵۸
دانشگاه شیراز	۱۰	۵۶۶

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ رتبه‌بندی «سایمگو»، مؤسسه «Centre National de la Recherche Scientifique» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این مؤسسه، مؤسسه‌های «Chinese Academy of Sciences»، «Harvard University»، «Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale»، «Google Inc»، «Helmholtz Gemeinschaft»، «Institutes of Health Max Planck» و «MIT»، «Stanford University» و «etdela Recherche Medicale»

Gesellschaft» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۳-۱۱. رتبه‌بندی دانشگاهی «راوند»

بر پایه گزارش «آژانس رتبه‌بندی رار» در سال ۲۰۱۵، پنج مؤسسه ایرانی توانسته‌اند در فهرست مؤسسه‌های برتر این نظام رتبه‌بندی قرار گیرند. دانشگاه‌های «صنعتی شریف»، «علوم پزشکی تهران»، «علم و صنعت»، «صنعتی اصفهان»، و «فردوسی مشهد» مؤسسه‌هایی هستند که نامشان در این فهرست به چشم می‌خورد و توانسته‌اند به ترتیب رتبه‌های نخست تا پنجم ملی را به خود اختصاص دهند.

هدف کلیدی این نظام رتبه‌بندی سنجش عملکرد مؤسسه‌های برتر جهان بر پایه چهار حوزه کلیدی (آموزش، پژوهش، تنوع جهانی، و پایداری مالی) است. افزون بر این، مدیران دانشگاه می‌توانند وضعیت خود را تحلیل و ارزیابی کنند و دانشجویان نیز مؤسسه هدف خود را برای ادامه تحصیل آسان‌تر انتخاب کنند. در جدول ۳-۲۱ امتیاز کل به همراه رتبه‌های ملی و جهانی پنج مؤسسه برتر ایرانی در این نظام رتبه‌بندی ارائه شده است.

جدول ۳-۲۱. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «راوند»

نام مؤسسه	امتیاز کل	رتبه ملی	رتبه جهانی
دانشگاه صنعتی شریف	۶۲/۱۲	۱	۲۸۰
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۶۱/۱۲	۲	۲۹۰
دانشگاه علم و صنعت	۴۷/۹۲	۳	۴۵۶
دانشگاه صنعتی اصفهان	۴۶/۹۷	۴	۴۷۲
دانشگاه فردوسی مشهد	۳۴/۶۸	۵	۶۰۸

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ رتبه‌بندی «راوند»، مؤسسه «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این مؤسسه، مؤسسه‌های «Stanford University»، «University of Chicago»، «California Institute of Technology-Caltech»، «Imperial College London»، «Massachusetts Institute of Technology»، «Columbia University»، «University of Oxford»، «University of Cambridge»، و «ETH Zurich-Swiss Federal»

Institute of Technology جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۱۲-۳. رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌های جهان

شبکه اجتماعی علمی پژوهشگران یا «اسکالرست» در گزارش سال ۲۰۱۶ خود هیچ مؤسسه ایرانی را در فهرست ۳۰۰ مؤسسه پژوهشی برتر دنیا رتبه‌بندی نکرده است. رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌های جهان مؤسسه‌های پیشرو دنیا را بر پایه ۱۳ شاخص کمی ارزیابی می‌کند.

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۶ رتبه‌بندی «آر.آر.جی.یو.»، «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این مؤسسه، مؤسسه‌های «Massachusetts Institute of Technology»، «Stanford University»، «Johns Hopkins University»، «University of California, Berkeley»، «University of Washington, Seattle»، «University of Toronto»، «University of Oxford»، «University of California, Los Angeles» و «University College London» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۱۳-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاهی «گرین‌متریک» درباره توسعه پایدار

رتبه‌بندی جهانی دانشگاهی «گرین‌متریک» گزارش سال ۲۰۱۵ خود را درباره توسعه پایدار در مؤسسه‌های آموزشی - پژوهشی منتشر کرده که بر پایه آن یک مؤسسه ایرانی توانسته است در فهرست مؤسسه‌های برتر این نظام رتبه‌بندی قرار گیرد. «دانشگاه زنجان»، تنها مؤسسه‌ای است که نامش در این فهرست به چشم می‌خورد.

«گرین‌متریک» با هدف ارائه چشم‌اندازی جامع از شرایط و سیاست‌های مرتبط با محیط زیست و توسعه پایدار در دانشگاه‌های کشورهای گوناگون راه‌اندازی شده است. «گرین‌متریک» در نوع خودش منحصربه‌فرد و ابزاری است برای جلب توجه مدیران و سیاست‌گذاران در محیط‌های دانشگاهی به مسائل زیست‌محیطی و مصرف انرژی. محیط و زیرساخت، انرژی و تغییرات اقلیمی، مدیریت پسماند، آب، حمل و نقل، و آموزش شاخص‌هایی هستند که در این نظام رتبه‌بندی برای مقایسه مؤسسه‌ها استفاده می‌شوند. در جدول ۳-۲۲ امتیاز کل و رتبه جهانی «دانشگاه زنجان» و در جدول ۳-۲۳ رتبه این مؤسسه در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۲۲. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «گرین‌متریک»

نام مؤسسه	امتیاز کل	رتبه جهانی
دانشگاه زنجان	۵۷۴۶	۶۹

جدول ۳-۲۳. امتیاز و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «گرین‌متریک»

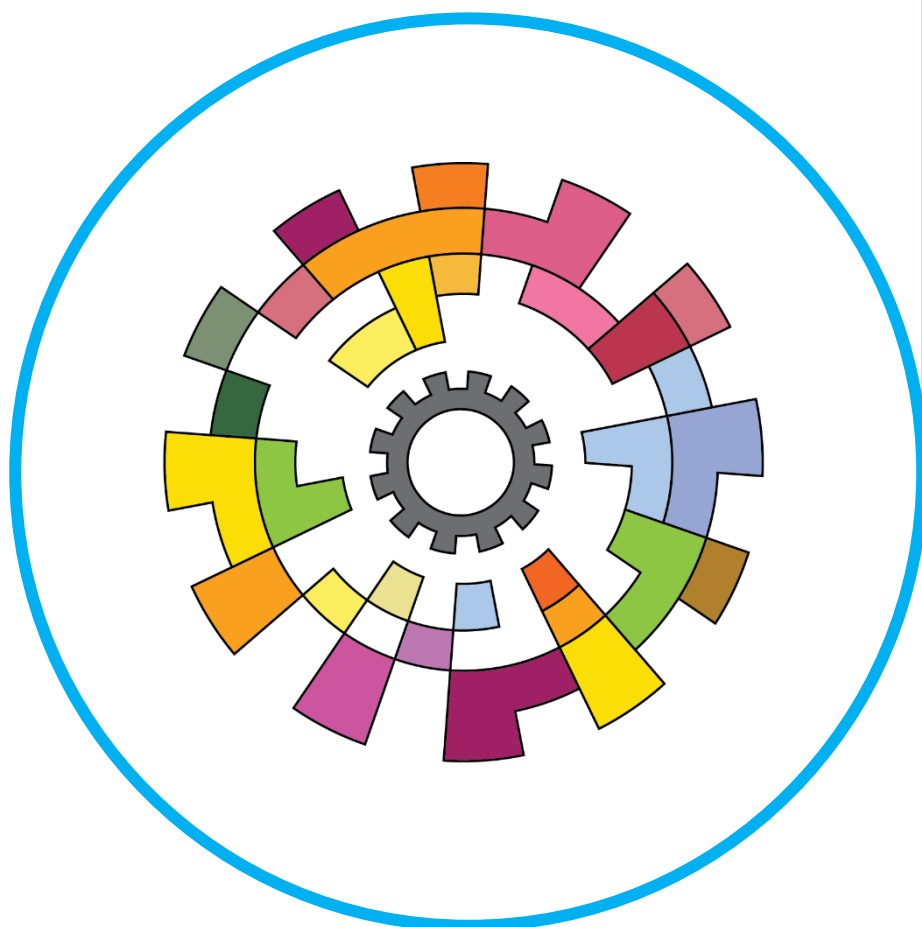
نام مؤسسه	مجموعه و زیرساخت	انرژی و تغییرات اقلیمی	مدیریت پسماند	آب	حمل و نقل	آموزش	
دانشگاه زنجان	امتیاز	۸۸۵	۸۶۱	۱۵۷۵	۷۳۰	۹۰۵	۷۹۰
	رتبه	۱۷	۲۰۶	۱۱۰	۹۹	۱۰۳	۵۳

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ رتبه‌بندی «گرین‌متریک»، «University of Nottingham» دارای بیش‌ترین امتیاز و سبزترین مؤسسه دنیا است. همچنین، پس از این مؤسسه، مؤسسه‌های «University of Connecticut»، «University of California Davis»، «University College»، «Cork»، «University of Oxford»، «University of California, Berkeley»، «University of North Carolina Chapel»، «Hill»، «University of Bradford»، «Universite de Sherbrooke»، و «Northeastern University» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

فصل چهارم

جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی

رتبه‌بندی فراگیر مؤسسه‌ها می‌تواند دید کامل و همه‌سویه‌ای از کیفیت آموزش و پژوهش و جایگاه یک مؤسسه به‌دست دهد، ولی نمی‌تواند مؤسسه‌ها را در حوزه‌های گوناگون ارزیابی کند. رتبه‌بندی موضوعی مؤسسه‌ها راه‌کاری برای پاسخ‌گویی به این چالش بود. در این فصل نظام‌هایی گزارش می‌شوند که ارزیابی حوزه‌ای یا موضوعی مؤسسه‌ها را در بر دارند.

۴-۱. رتبه‌بندی جهانی موضوعی دانشگاه‌های «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

«مؤسسه آموزش عالی تایمز» در ویرایش ۲۰۱۶ نظام رتبه‌بندی خود که در سال ۲۰۱۵ منتشر شده است هیچ مؤسسه ایرانی را در فهرست ۱۰۰ مؤسسه برتر دنیا در موضوع‌های علوم فیزیکی (فیز)، مهندسی و فناوری (منا)، علوم اجتماعی (عاج)، علوم زیستی (زیس)، هنر و علوم انسانی (هنا)، علوم پزشکی بالینی، پزشکی پایه، و بهداشت (پاب) رتبه‌بندی نکرده است.

رتبه‌بندی جهانی «مؤسسه آموزش عالی تایمز» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در پنج حوزه آموزش، چشم‌انداز جهانی، پژوهش، استنادها، و درآمدهای صنعتی بر پایه ۱۳ شاخص کمی ارزیابی می‌کند. بر پایه گزارش سال ۲۰۱۶ «مؤسسه آموزش عالی تایمز»، دانشگاه‌های «California Institute of Technology»، «Stanford University»، «Massachusetts Institute of Technology»، «University of Oxford»، و «Stanford University» توانسته‌اند به ترتیب در موضوع‌های علوم فیزیکی، مهندسی و فناوری، علوم اجتماعی، علوم زیستی، هنر و علوم انسانی، علوم پزشکی بالینی، پزشکی پایه، و بهداشت رتبه نخست جهانی را به دست آورند.

۴-۲. رتبه‌بندی حوزه‌ای علمی دانشگاه‌های جهان

نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «شانگهای» در گزارش سال ۲۰۱۵ خود سه مؤسسه ایرانی را در فهرست ۲۰۰ مؤسسه برتر دنیا در حوزه‌های ریاضیات و علوم طبیعی (رطب)، مهندسی/فناوری و علوم رایانه (منا)، علوم زیستی و کشاورزی (زیس)، پزشکی بالینی و داروسازی (پاب)، و علوم اجتماعی (عاج) شناسایی کرده است. دانشگاه‌های «تهران»، «صنعتی امیرکبیر»، و «صنعتی شریف» مؤسسه‌هایی هستند که توانسته‌اند جایگاهی در این فهرست به دست آورند.

نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «شانگهای» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در پنج حوزه ریاضیات و علوم طبیعی (رطب)، مهندسی/فناوری و علوم رایانه (منا)، علوم زیستی و کشاورزی (زیس)، پزشکی بالینی و داروسازی (پاب)، و علوم اجتماعی (عاج) بر پایه شش شاخص کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۱ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در حوزه‌های متفاوت و در جدول ۴-۲ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۱. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «شانگهای»

نام مؤسسه	رطب	منا	زیس	پاب	عاج
-----------	-----	-----	-----	-----	-----

-	-	-	۵۱-۷۵	-	دانشگاه تهران
-	-	-	۱۵۱-۲۰۰	-	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
-	-	-	۱۵۱-۲۰۰	-	دانشگاه صنعتی شریف

جدول ۴-۲. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «شانگهای»

نام مؤسسه	حوزه‌ها	دانش‌آموختگان	هیئت علمی	پژوهشگران پراستناد	ساینس و نیچر	انتشارات	امتیاز در شاخص‌های گوناگون			
							مقالات باکیفیت	مخارج پژوهشی	سرايه عملکرد	
دانشگاه تهران	منا	-	-	۳۳/۰	-	۵۹/۵	۶۵/۶	۰/۰	-	
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	منا	-	-	۱۱/۷	-	۶۰/۰	۶۰/۵	۰/۰	-	
دانشگاه صنعتی شریف	منا	-	-	۹/۲	-	۵۳/۷	۶۵/۶	۰/۰	-	

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «شانگهای»، دانشگاه‌های «University of California-Berkeley»، «Harvard University»، «Massachusetts Institute of Technology»، «Harvard University»، و «Harvard University» توانسته‌اند به ترتیب در حوزه‌های ریاضیات و علوم طبیعی، مهندسی / فناوری و علوم رایانه، علوم زیستی و کشاورزی، پزشکی بالینی و داروسازی، و علوم اجتماعی رتبه نخست جهانی را به دست آورند.

۴-۳. رتبه‌بندی موضوعی علمی دانشگاه‌های جهان

نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای» در گزارش سال ۲۰۱۵ خود نام دو مؤسسه ایرانی را در فهرست ۲۰۰ مؤسسه برتر در موضوع‌های ریاضیات (ریض)، فیزیک (فیز)، شیمی (شیم)، علوم رایانه (رای)، و اقتصاد / کسب و کار (اتک) دنیا منتشر کرده است. دانشگاه‌های «صنعتی امیرکبیر» (در دو موضوع) و «صنعتی شریف» مؤسسه‌هایی هستند که توانسته‌اند جایگاهی در این فهرست به دست آورند.

نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در پنج موضوع و بر پایه پنج شاخص کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۳ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در موضوع‌های متفاوت و در جدول ۴-۴ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۳. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای»

نام مؤسسه	ریض	فیز	شیم	رای	اتک
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۱۵۱-۲۰۰	-	-	۱۰۱-۱۵۰	-
دانشگاه صنعتی شریف	-	-	-	۱۰۱-۱۵۰	-

جدول ۴-۴. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای»

نام مؤسسه	حوزه امتیاز در شاخص‌های گوناگون				
	موضوعی	دانش‌آموختگان	هیئت علمی	پژوهشگران پراستناد	انتشارات مقاله‌های باکیفیت
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	ریض	۰/۰	۰/۰	۱۴/۶	۴۱/۰
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	رای	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۵۲/۸
دانشگاه صنعتی شریف	رای	۰/۰	۰/۰	۱۲/۴	۴۶/۷

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «شانگهای»، دانشگاه‌های «Princeton University»، «University of California, Berkeley»، «University of California, Berkeley»، «Stanford University» و «Harvard University» توانسته‌اند به ترتیب در موضوع‌های ریاضیات، فیزیک، شیمی، علوم رایانه، و اقتصاد/کسب و کار رتبه نخست جهانی را به دست آورند.

۴-۴. رتبه‌بندی حوزه‌های جهانی دانشگاه‌های «کیو. اس.»

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «کیو. اس.» در پنج حوزه کلیدی، شامل هنر و علوم انسانی (هنا)، مهندسی و فناوری (منا)، علوم زیستی و پزشکی (زیس)، علوم طبیعی (رطب)، و علوم اجتماعی و مدیریت (عاج)، هیچ کدام از مؤسسه‌های ایرانی در فهرست ۴۰۰ مؤسسه برتر این حوزه‌ها قرار نگرفته‌اند. نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «کیو. اس.» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در پنج حوزه و بر پایه شش شاخص کمی ارزیابی می‌کند.

بر پایه گزارش «کیو. اس.»، دانشگاه‌های «University of Oxford»، «MIT»، «Harvard University»، «Massachusetts Institute of Technology» و «Harvard University» توانسته‌اند به ترتیب در حوزه‌های هنر و علوم انسانی، مهندسی و فناوری، علوم زیستی و پزشکی، علوم طبیعی، و علوم اجتماعی و مدیریت رتبه نخست جهانی را به دست آورند.

۴-۵. رتبه‌بندی موضوعی جهانی دانشگاه‌های «کیو. اس.»

بر پایه ویرایش ۲۰۱۶ نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو. اس.» که در سال ۲۰۱۵ منتشر شده است در ۳۶ موضوع کلیدی، یک مؤسسه ایرانی در فهرست ۱۰۰ مؤسسه برتر این موضوع‌ها قرار گرفته است. «دانشگاه علوم پزشکی تهران» مؤسسه‌ای است که توانسته در موضوع پزشکی رتبه به دست آورد. نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو. اس.» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در ۳۶ موضوع، از تاریخ و زبان‌شناسی گرفته تا ستاره‌شناسی و دریانوردی، بر پایه شش شاخص کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۵ رتبه جهانی این مؤسسه ایرانی و در جدول ۴-۶ امتیاز آن در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۵. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو. اس.»

نام مؤسسه	پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۲۵۱-۳۰۰

جدول ۴-۶. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو. اس.»

نام مؤسسه	حوزه موضوعی	امتیاز کل	امتیاز در شاخص‌های گوناگون		
			اشتهار علمی	اشتهار شغلی	سراغه استاد
دانشگاه علوم پزشکی تهران	پزشکی	N/A	۵۴/۸	۶۸/۰	۶۷/۹
					۵۵/۱

۴-۶. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی

بر پایه گزارش سالانه نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ» درباره رتبه مؤسسه‌ها در سال ۲۰۱۵، نه مؤسسه ایرانی به فهرست مؤسسه‌های برتر در موضوع‌های ۲۳ گانه راه یافته‌اند. دانشگاه‌های «تهران»، «علوم پزشکی تهران»، «صنعتی اصفهان»، «صنعتی شریف»، «صنعتی امیرکبیر»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «علم و صنعت»، «فردوسی مشهد»، و «تبریز» مؤسسه‌هایی هستند که توانسته‌اند در این فهرست قرار گیرند.

نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در ۲۳ حوزه موضوعی، شامل ریاضیات، علوم فیزیکی، شیمی، زمین‌شناسی، محیط زیست، زیست‌شناسی، کشاورزی و دامپزشکی، علوم رایانه و اطلاعات، مهندسی، فناوری، علوم پزشکی و بهداشت، معماری و طراحی، علوم تربیتی، اقتصاد، تجارت، مدیریت، گردشگری، و خدمات، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و علوم شناختی، حقوق و

مطالعات قانونی، مطالعات نگارش و هنرهای خلاق، زبان، ارتباطات، و فرهنگ، تاریخ و باستان‌شناسی، فلسفه و مطالعات مذهبی، و حوزه‌های میان‌رشته‌ای، بر پایه پنج شاخص کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۷-۴ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در موضوع‌های متفاوت آمده است.

جدول ۷-۴. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ»

حوزه موضوعی	دانشگاه تهران	دانشگاه صنعتی شریف	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	دانشگاه صنعتی اصفهان	دانشگاه علم و صنعت	دانشگاه فردوسی مشهد	دانشگاه تبریز	دانشگاه علوم پزشکی تهران	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
ریاضیات	۲۷۷	۱۴۳	۱۸۶	۱۷۷	۲۸۹	۴۶۷	۵۴۱	-	۵۴۳
علوم فیزیکی	۶۲۳	۲۹۲	۷۰۲	۳۶۸	۷۹۵	۸۴۸	۷۳۳	-	۶۵۵
شیمی	۳۸۷	۳۷۲	۴۷۷	۳۰۷	۷۹۰	۵۸۵	۷۳۰	۵۸۳	۴۶۸
زمین‌شناسی	۲۶۵	-	-	-	-	-	-	-	-
محیط زیست	۴۳۲	-	-	-	-	-	-	-	-
زیست‌شناسی	۳۴۵	-	-	۷۵۵	-	-	۹۶۳	۵۰۶	۶۰۷
کشاورزی	۱۹۱	-	-	۵۳۸	-	۴۸۷	-	-	-
رایانه	۱۷۹	۲۱۱	۱۶۰	۲۹۹	۲۳۲	۵۵۸	-	-	۵۱۶
مهندسی	۱۲۴	۱۵۲	۱۴۶	۲۲۱	۲۳۵	۴۶۸	۴۶۲	۶۸۶	۵۶۶
فناوری	۱۸۵	۲۴۳	۴۵۱	۳۸۶	۴۰۶	-	-	۳۵۳	۴۵۳
پزشکی	۷۷۱	-	-	-	-	-	-	۲۱۷	۴۰۳
معماری و طراحی	۱۸۸	-	۹۰	-	-	-	-	-	-
روان‌شناسی	۶۳۰	-	-	-	-	-	-	۴۱۳	۶۱۲
هنرها	-	-	۳۶	-	-	۹	-	-	-
میان‌رشته‌ای	۳۸۲	-	-	-	-	-	-	-	-

۷-۴. رتبه‌بندی حوزه‌ای عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان

«دانشگاه ملی تایوان» در گزارش رتبه‌بندی حوزه‌ای مؤسسه‌های علمی در سال ۲۰۱۵ میلادی هفت مؤسسه ایرانی را در فهرست ۳۰۰ مؤسسه برتر در حوزه‌های کشاورزی، پزشکی بالینی، مهندسی، علوم زیستی، علوم طبیعی، و علوم اجتماعی شناسایی کرده است. دانشگاه‌های «تهران»، «علوم پزشکی تهران»،

«صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی شریف»، «علم و صنعت»، «صنعتی اصفهان»، و «تربیت مدرس» مؤسسه‌هایی هستند که نامشان در این فهرست به چشم می‌خورد.

«رتبه‌بندی حوزه‌ای عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» بیش‌تر بر خروجی‌های پژوهشی و مقاله‌های پژوهشگران تمرکز دارد و مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در شش حوزه، بر پایه هشت شاخص کلیدی ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۸ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در حوزه‌های متفاوت و در جدول ۴-۹ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۸. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان»

نام مؤسسه	کشاورزی	پزشکی	مهندسی	علوم زیستی	علوم طبیعی	علوم اجتماعی
دانشگاه تهران	۲۱۶	-	۱۳۳	-	-	-
دانشگاه علوم پزشکی تهران	-	۲۹۴	-	-	-	-
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	-	-	۱۳۰	-	-	-
دانشگاه صنعتی شریف	-	-	۱۵۵	-	-	-
دانشگاه علم و صنعت	-	-	۱۶۷	-	-	-
دانشگاه صنعتی اصفهان	-	-	۲۳۷	-	-	-
دانشگاه تربیت مدرس	-	-	۲۹۴	-	-	-

جدول ۴-۹. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان»

نام مؤسسه	رتبه	امتیاز کل	مقاله‌های ۱۱ سال پیشین	مقاله‌های سال پیشین	استاد‌های ۱۱ سال پیشین	استاد‌های دو سال پیشین	میانگین استاد‌های ۱۱ سال	شاخص «اج» دو سال پیشین	مقاله‌های پر استناد	شمار مقاله در نشریه‌های معتبر
دانشگاه تهران	کشاورزی	۴۹/۸	۵۸/۷	۶۵/۷	۴۶/۴	۵۱/۹	۳۳/۴	۵۰/۱	۴۵/۰	۴۵/۵
دانشگاه علوم پزشکی تهران	پزشکی	۴۶/۸	۵۲/۲	۵۵/۸	۴۵/۹	۴۸/۱	۳۰/۱	۴۹/۰	۴۵/۸	۴۴/۹
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	مهندسی	۵۳/۶	۶۱/۶	۶۶/۵	۵۱/۶	۵۵/۱	۴۰/۲	۵۱/۷	۵۰/۴	۴۹/۷
دانشگاه تهران	مهندسی	۵۳/۳	۶۰/۴	۶۷/۲	۵۱/۲	۵۷/۲	۴۰/۴	۵۱/۸	۴۸/۰	۴۹/۴

۴۶/۶	۴۶/۹	۵۳/۵	۴۰/۹	۵۴/۰	۵۲/۳	۶۱/۲	۶۱/۴	۵۲/۰	مهندسی	دانشگاه صنعتی شریف
۴۶/۶	۵۱/۲	۵۳/۴	۳۹/۸	۵۲/۰	۴۹/۱	۵۹/۴	۵۷/۴	۵۱/۲	مهندسی	دانشگاه علم و صنعت
۴۵/۷	۴۶/۱	۴۹/۸	۴۴/۵	۵۰/۱	۴۷/۱	۵۳/۶	۴۹/۰	۴۸/۲	مهندسی	دانشگاه صنعتی اصفهان
۴۵/۵	۴۵/۳	۴۶/۶	۴۴/۳	۴۷/۹	۴۶/۷	۵۰/۰	۴۸/۵	۴۶/۹	مهندسی	دانشگاه تربیت مدرس

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان»، دانشگاه‌های «Wageningen University»، «Tsinghua University»، «Harvard University»، «University of California - Berkeley» و «Harvard University» توانسته‌اند به ترتیب در حوزه‌های کشاورزی، پزشکی بالینی، مهندسی، علوم زیستی، علوم طبیعی، و علوم اجتماعی رتبه نخست جهانی را به دست آورند.

۴-۸. رتبه‌بندی موضوعی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان

«دانشگاه ملی تایوان» در گزارش رتبه‌بندی موضوعی مؤسسه‌های علمی در سال ۲۰۱۵ میلادی ۱۰ مؤسسه ایرانی را در فهرست ۳۰۰ مؤسسه برتر در موضوع‌های کشاورزی، مهندسی عمران، علوم رایانه، مهندسی شیمی، شیمی، مهندسی برق، محیط زیست و بوم‌شناسی، علوم زمین، مهندسی مکانیک، علوم مواد، ریاضیات، جانورشناسی و گیاه‌شناسی، فیزیک، و داروشناسی و سم‌شناسی شناسایی کرده است. «رتبه‌بندی موضوعی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» بیشتر بر خروجی‌های پژوهشی و مقاله‌های پژوهشگران تمرکز دارد و مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در ۱۴ موضوع بر پایه سه معیار (بهره‌وری پژوهشی، تأثیر پژوهشی، و تعالی پژوهشی) و هشت شاخص ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۱۰ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در موضوع‌های متفاوت و در جدول ۴-۱۱ امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۱۰. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «دانشگاه ملی تایوان»

نام مؤسسه	کشاورزی	مهندسی عمران	مهندسی پزشکی	علوم رایانه	مهندسی برق	محیط زیست	علوم مواد	ریاضیات	مهندسی مکانیک	داروشناسی	علوم گیاهی و جانوری
دانشگاه تهران	۹۲	۶۲	۹۴	۱۷۴	۲۰۹	۲۹۶	۲۱۰	-	۳۹	-	۲۸۴
دانشگاه تربیت مدرس	۲۷۹	۱۷۱	۱۹۴	-	-	-	-	-	۲۳۱	-	-
دانشگاه علم و صنعت	-	۱۲۲	۲۲۵	۱۶۲	۲۴۰	-	-	-	۴۸	-	-

-	-	۳۳	۹۶	۲۱۶	-	۲۳۴	۱۲۳	۱۰۱	۱۴۴	-	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
-	-	۶۸	-	۲۳۱	-	۱۶۴	۱۷۶	۱۹۱	-	-	دانشگاه صنعتی شریف
-	-	۲۴۵	-	-	-	-	-	۲۵۹	-	-	دانشگاه شیراز
-	-	۱۴۴	-	۲۲۴	-	-	-	۲۵۹	-	-	دانشگاه صنعتی اصفهان
-	-	۱۸۸	-	-	-	-	-	-	-	-	دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی
-	۱۰۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	دانشگاه علوم پزشکی تهران

جدول ۴-۱۱. امتیاز کل مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «دانشگاه ملی تایوان»

نام مؤسسه	حوزه موضوعی	امتیاز کل
دانشگاه تهران	کشاورزی	۵۵/۷
دانشگاه تربیت مدرس	کشاورزی	۴۸/۱
دانشگاه تهران	مهندسی عمران	۵۹/۳
دانشگاه علم و صنعت	مهندسی عمران	۵۴/۵
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	مهندسی عمران	۵۳/۰
دانشگاه تربیت مدرس	مهندسی عمران	۵۱/۸
دانشگاه تهران	مهندسی شیمی	۵۶/۶
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	مهندسی شیمی	۵۶/۱
دانشگاه صنعتی شریف	مهندسی شیمی	۵۰/۷
دانشگاه تربیت مدرس	مهندسی شیمی	۵۰/۶
دانشگاه علم و صنعت	مهندسی شیمی	۴۹/۵
دانشگاه شیراز	مهندسی شیمی	۴۸/۳
دانشگاه صنعتی اصفهان	مهندسی شیمی	۴۸/۳
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	علوم رایانه	۵۳/۲
دانشگاه علم و صنعت	علوم رایانه	۵۱/۲
دانشگاه تهران	علوم رایانه	۵۰/۴
دانشگاه صنعتی شریف	علوم رایانه	۵۰/۲
دانشگاه صنعتی شریف	مهندسی برق	۵۱/۲
دانشگاه تهران	مهندسی برق	۴۹/۷

۴۸/۹	مهندسی برق	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۴۸/۸	مهندسی برق	دانشگاه علم و صنعت
۴۷/۵	محیط زیست	دانشگاه تهران
۴۹/۲	علوم مواد	دانشگاه تهران
۴۹/۰	علوم مواد	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۴۸/۸	علوم مواد	دانشگاه صنعتی اصفهان
۴۸/۵	علوم مواد	دانشگاه صنعتی شریف
۵۶/۳	ریاضیات	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۶۶/۹	مهندسی مکانیک	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۶۴/۱	مهندسی مکانیک	دانشگاه تهران
۶۲/۵	مهندسی مکانیک	دانشگاه علم و صنعت
۵۸/۸	مهندسی مکانیک	دانشگاه صنعتی شریف
۵۲/۷	مهندسی مکانیک	دانشگاه صنعتی اصفهان
۵۰/۶	مهندسی مکانیک	دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی
۴۹/۰	مهندسی مکانیک	دانشگاه تربیت مدرس
۴۸/۵	مهندسی مکانیک	دانشگاه شیراز
۵۶/۰	داروسازی/سم شناسی	دانشگاه علوم پزشکی تهران
۴۷/۸	علوم گیاهی و جانوری	دانشگاه تهران

۴-۹. رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز»

بر پایه ویرایش ۲۰۱۶ نظام رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز» که در سال ۲۰۱۵ منتشر شده است هفت مؤسسه ایرانی در فهرست مؤسسه‌های برتر در موضوع‌های کشاورزی، هنر و علوم انسانی، زیست‌شناسی و بیوشیمی، شیمی، پزشکی بالینی، علوم رایانه، اقتصاد و کسب و کار، مهندسی، محیط زیست / بوم‌شناسی، زمین‌شناسی، ایمنی‌شناسی، علوم مواد، ریاضیات، میکروبی‌شناسی، ژنتیک و زیست‌شناسی مولکولی، علوم اعصاب و رفتارشناسی، داروشناسی و سم‌شناسی، گیاه‌شناسی و جانورشناسی، روان‌درمانی / روان‌شناسی، علوم اجتماعی و بهداشت عمومی، و علوم فضا شناسایی شده‌اند. «رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در ۲۱ موضوع، بر پایه

۱۰ شاخص ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۱۲ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در موضوع‌های متفاوت آمده است.

جدول ۴-۱۲. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «یو. اس. نیوز»

موضوع‌ها	دانشگاه تهران	دانشگاه تربیت مدرس	دانشگاه صنعتی شریف	دانشگاه صنعتی اصفهان	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	دانشگاه علم و صنعت	دانشگاه آزاد کرج
علوم کشاورزی	۶۹	-	-	-	-	-	-
شیمی	۲۴۳	۱۸۱	۲۲۳	۲۴۹	-	-	-
علوم رایانه	-	-	-	-	۷۹	-	-
مهندسی	۵۰	۵۰	۶۰	۱۶۵	۷۹	۱۱۹	۲۲۶
علوم مواد	۱۱۸	۱۶۰	۱۵۲	۱۵۳	-	۱۹۰	-
ریاضیات	-	-	-	-	۷۱	-	-
فیزیک	-	-	۲۰۵	-	-	-	-
علوم زیستی و جانوری	۲۳۸	-	-	-	-	-	-

۴-۱۰. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند»

نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند» در گزارش سال ۲۰۱۵ خود پنج مؤسسه ایرانی را در فهرست مؤسسه‌های برتر دنیا در موضوع‌های علوم زیستی (زیس)، علوم پزشکی (پاب)، علوم طبیعی (رطب)، علوم اجتماعی (عاج)، و علوم فنی و مهندسی (منا) شناسایی کرده است. دانشگاه‌های «فردوسی مشهد»، «صنعتی شریف»، «صنعتی اصفهان»، «علم و صنعت»، و «علوم پزشکی تهران» مؤسسه‌هایی هستند که توانسته‌اند جایگاهی در این فهرست به دست آورند.

نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در شش موضوع علوم انسانی (هنا)، علوم زیستی (زیس)، علوم پزشکی (پاب)، علوم طبیعی (رطب)، علوم اجتماعی (عاج)، و علوم فنی و مهندسی (منا) بر پایه چهار بعد ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۱۳ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در موضوع‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۱۳. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند»

نام مؤسسه	هنا	زیس	پاب	رطب	عاج	منا
دانشگاه فردوسی مشهد	-	۴۵۴	-	۴۰۴	۴۸۸	۴۰۷
دانشگاه صنعتی شریف	-	-	-	۱۷۲	-	۲۵۴
دانشگاه صنعتی اصفهان	-	-	-	-	-	۳۹۳
دانشگاه علم و صنعت	-	-	-	-	-	۳۲۳
دانشگاه علوم پزشکی تهران	-	-	۱۵۴	-	-	-

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ نظام موضوعی دانشگاهی «راوند»، دانشگاه‌های «University of Massachusetts Institute of Technology»، «University of Missouri»، «University of Oxford»، «Boston University»، «Munich» و «Harvard University» توانسته‌اند به ترتیب در موضوع‌های علوم انسانی، علوم زیستی، علوم پزشکی، علوم طبیعی، علوم اجتماعی، و علوم فنی و مهندسی رتبه نخست جهانی را به دست آورند.

فصل پنجم

جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها

با اهمیت روزافزون وب در جامعه علمی، نظام‌هایی برای رتبه‌بندی مؤسسه‌ها پدید آمده که سنجش عملکرد آنها را در محیط وب پی می‌گیرند. در این نظام‌ها تنها کنش و حضور مؤسسه‌ها در محیط وب ارزیابی می‌شود. در این فصل رتبه‌بندی وبگاه مؤسسه‌ها گزارش می‌شود.

۱-۵. رتبه‌بندی وب دانشگاه‌ها

بر پایه ویرایش جولای نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس» در سال ۲۰۱۵، ۵۸۷ مؤسسه ایرانی در فهرست ۲۰۰۰۰ مؤسسه‌ای این نظام قرار گرفته‌اند. «دانشگاه علوم پزشکی تهران» برترین دانشگاه ایرانی است که در این فهرست رتبه ۴۳۳ جهانی و رتبه نخست ملی را به دست آورده است. پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «تهران»، «فردوسی مشهد»، «صنعتی شریف»، «تربیت مدرس»، «صنعتی اصفهان»، «صنعتی امیرکبیر»، «علم و صنعت»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، و «علوم پزشکی شیراز» در رتبه‌های دوم تا دهم ملی قرار گرفته‌اند.

هدف کلیدی از انتشار «وبومتریکس»، نه صرفاً رتبه‌بندی وبگاه‌ها، بلکه بهبود و ارتقای انتشارات وبی است. آزمایشگاه «سایبرمتریکس» سالانه دو ویرایش از نظام «وبومتریکس» در ماه‌های ژانویه و جولای منتشر می‌کند. پشتیبانی از دسترسی آزاد، دسترسی الکترونیکی به انتشارات علمی، و دسترسی به سایر منابع دانشگاهی از نخستین اهداف این نظام رتبه‌بندی است. حجم اطلاعات موجود بر روی وب، رؤیت‌پذیری، فایل‌های غنی، و تأثیر بر پیشرفت‌های علمی شاخص‌هایی هستند که «وبومتریکس» از آنها برای ارزیابی وبگاه دانشگاه‌ها استفاده می‌کند. در جدول ۱-۵ رتبه ملی، منطقه‌ای، و جهانی ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس» و در جدول ۲-۵ رتبه آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۱-۵. رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»

نام مؤسسه	رتبه ملی	رتبه در خاورمیانه	رتبه جهانی
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۱	۵۲	۳۶۴
دانشگاه تهران	۲	۶۶	۴۲۷
دانشگاه فردوسی مشهد	۳	۱۰۱	۵۹۵
دانشگاه صنعتی شریف	۴	۱۱۶	۶۶۵
دانشگاه تربیت مدرس	۵	۱۲۲	۶۹۵
دانشگاه صنعتی اصفهان	۶	۱۴۵	۷۷۹
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۷	۱۵۱	۷۹۷
دانشگاه علم و صنعت	۸	۱۹۱	۸۹۵
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۹	۲۰۴	۹۲۲
دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۱۰	۲۰۹	۹۲۸

جدول ۲-۵. رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»

نام مؤسسه	پت	تایم	دسترس	مستاز
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۷۱۹	۲۷۲	۶۰۱	۵۷۱
دانشگاه تهران	۷۳۴	۶۸۳	۹۷۵	۳۶۰
دانشگاه فردوسی مشهد	۲۱۱	۱۱۱۰	۱۸۳	۸۵۷
دانشگاه صنعتی شریف	۹۸۲	۱۵۸۸	۱۹۰۲	۴۱۸
دانشگاه تربیت مدرس	۱۶۹۸	۱۲۵۲	۲۳۳۳	۵۴۳
دانشگاه صنعتی اصفهان	۱۴۷۹	۱۶۷۳	۱۵۱۶	۶۲۰
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳۶۶۸	۲۰۵۹	۲۰۵۱	۴۱۵
دانشگاه علم و صنعت	۲۲۵۴	۲۶۲۹	۱۴۴۱	۵۱۷
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۱۱۵۱	۱۸۱۰	۳۹۲	۱۰۵۰
دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۱۲۱۱	۱۰۹۱	۷۵۱	۱۴۳۳

بر پایه گزارش رتبه‌بندی «وبومتریکس»، دانشگاه «Harvard University» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگاه مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «Massachusetts Institute of Technology»، «Stanford University»، «Cornell University»، «University of California Berkeley»، «University of Michigan»، «Columbia University New York»، «University of Wisconsin»، «University of California Los Angeles UCLA»، و «Washington Madison» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۵-۲. رتبه‌بندی وب پژوهشگاه‌ها

بر پایه ویرایش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»، ۷۰ پژوهشگاه ایرانی در فهرست ۸۰۰۰ مؤسسه‌ای این رتبه‌بندی قرار گرفته‌اند. «پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی» برترین پژوهشگاه ایرانی است که در این فهرست رتبه ۴۶۵ جهانی و رتبه نخست ملی را به دست آورده است. پس از این پژوهشگاه، «مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری»، «پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران»، «مرکز آموزش و تحقیقات اقتصادی اجتماعی و آماری کشورهای اسلامی»، «سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور»، «فرهنگستان علوم پزشکی ایران»، «پژوهشگاه دانش‌های بنیادی»، «انستیتو پاستور ایران»، «مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی»، و «مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی» در

رتبه‌های دوم تا دهم ملی قرار گرفته‌اند.

هدف کلیدی از انتشار «وبومتریکس»، نه صرفاً رتبه‌بندی وبگاه‌ها، بلکه بهبود و ارتقای انتشارات وبی است. آزمایشگاه «سایبمتریکس» پشتیبانی از دسترسی آزاد، دسترسی الکترونیکی به انتشارات علمی، و دسترسی به سایر منابع علمی را از نخستین اهداف این نظام رتبه‌بندی عنوان کرده است. حجم اطلاعات موجود بر روی وب، رؤیت‌پذیری، فایل‌های غنی، و شمار انتشارات پنج سال اخیر در نمایه «گوگل اسکالر» شاخص‌هایی هستند که «وبومتریکس» از آنها برای ارزیابی وبگاه پژوهشگاه‌ها استفاده می‌کند. در جدول ۳-۵ رتبه ملی و جهانی ۱۰ پژوهشگاه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس» و در جدول ۴-۵ رتبه آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۵. رتبه ۱۰ پژوهشگاه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»

نام پژوهشگاه	رتبه ملی	رتبه جهانی
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	۱	۴۶۵
مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری	۲	۴۸۱
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران	۳	۵۴۷
مرکز آموزش و تحقیقات اقتصادی اجتماعی و آماری کشورهای اسلامی	۴	۷۸۴
سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۵	۸۷۴
فرهنگستان علوم پزشکی ایران	۶	۹۲۴
پژوهشگاه دانش‌های بنیادی	۷	۱۰۴۴
انستیتو پاستور ایران	۸	۱۰۵۸
مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	۹	۱۰۸۰
مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی	۱۰	۱۰۸۸

جدول ۴-۵. رتبه ۱۰ پژوهشگاه برتر ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس»

نام پژوهشگاه	تعداد مقالات	تعداد مراجع	تعداد نویسندگان	تعداد نویسندگان مستقل
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	۳۷۶	۴۰۴	۱۵۳۳	۱۲۹۷
مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری	۱۸۰	۱۷۹۹	۱۹۱۵	۹۴
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران	۴۲۹	۵۳۸	۴۹۶	۱۸۱۲
مرکز آموزش و تحقیقات اقتصادی اجتماعی و آماری کشورهای اسلامی	۲۶۰۵	۵۰۱	۱۳۰۰	۱۱۳۲
سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۳۸۶	۱۵۴۱	۳۶۰	۱۴۴۹

۳۱۳	۱۳۹۶	۱۶۲۲	۱۹۰۵	فرهنگستان علوم پزشکی ایران
۹۴۴	۷۷۱	۱۴۷۵	۱۵۴۱	پژوهشگاه دانش‌های بنیادی
۳۵۹	۱۳۳۵	۲۰۲۰	۱۷۰۴	انستیتو پاستور ایران
۴۸۹۷	۳۵۷۵	۲۷۸	۴۰۸	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱۰۹۰	۴۴۹	۱۴۵۸	۱۹۸۵	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

بر پایه گزارش «وبومتریکس»، «National Institutes of Health» دارای بیش‌ترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این مؤسسه، «National Aeronautics and Space Administration»، «National Oceanic and Atmospheric Administration»، «Institute of Informatics Japan»، «European Organization for Nuclear Research CERN»، «US Geological Survey»، «World Wide Web Consortium»، «Science & Technology Agency»، «Centre National de la Recherche Scientifique»، و «US Environmental Protection Agency» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به خود اختصاص داده‌اند.

۳-۵. رتبه‌بندی جهانی وب دانشگاه‌ها و کالج‌ها

بر پایه ویرایش سال ۲۰۱۵ نظام رتبه‌بندی جهانی کالج‌ها و دانشگاه‌ها، ۲۷۳ مؤسسه ایرانی در فهرست ۱۱۰۰۰ مؤسسه‌ای این نظام قرار گرفته‌اند. «دانشگاه تهران» برترین مؤسسه ایرانی است که در این فهرست رتبه ۳۰۰ جهانی و رتبه نخست ملی را به دست آورده است. پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «جامع علمی کاربردی»، «تربیت مدرس»، «فردوسی مشهد»، «علوم پزشکی تهران»، «صنعتی امیرکبیر»، «علوم پزشکی مشهد»، «شیراز»، «شهید بهشتی»، و «صنعتی شریف» در رتبه‌های دوم تا دهم ملی قرار گرفته‌اند.

نظام رتبه‌بندی جهانی کالج‌ها و دانشگاه‌ها و بگاه بیش از ۱۱۰۰۰ دانشگاه، کالج، و مؤسسه آموزش عالی را در نزدیک به ۲۰۰ کشور دنیا پایش می‌کند، و آنها را بر پایه محبوبیت و بگاه رتبه‌بندی می‌کند؛ هرچند، «فور. آی. سی. یو.» ادعای رتبه‌بندی علمی مؤسسه‌ها را ندارد. در جدول ۵-۵ رتبه ملی و جهانی ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «فور. آی. سی. یو.» ارائه شده است.

جدول ۵-۵. رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «فور. آی. سی. یو.» (ترتیب بر پایه رتبه ملی)

نام مؤسسه	رتبه ملی	رتبه جهانی
-----------	----------	------------

۳۰۰	۱	دانشگاه تهران
۲۷۵	۲	دانشگاه جامع علمی کاربردی
۵۸۵	۳	دانشگاه تربیت مدرس
۵۱۶	۴	دانشگاه فردوسی مشهد
۷۰۳	۵	دانشگاه علوم پزشکی تهران
۱۳۴۳	۶	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۱۱۹۳	۷	دانشگاه علوم پزشکی مشهد
۱۲۲۶	۸	دانشگاه شیراز
۱۲۱۱	۹	دانشگاه شهید بهشتی
۱۳۶۷	۱۰	دانشگاه صنعتی شریف

بر پایه گزارش «فور. آی. سی. یو.»، دانشگاه «Massachusetts Institute of Technology» دارای بیشترین امتیاز و پیشگام مؤسسه‌های دنیا است. همچنین، پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های «Stanford University»، «Harvard University»، «University of California»، «Berkeley»، «Cornell University»، «University of Washington»، «Purdue»، «University of Michigan»، «Columbia University in the City of New York»، و «Penn State University» جایگاه دوم تا دهم این نظام رتبه‌بندی را به دست آورده‌اند.

جایگاه ایران در نمایه‌های استنادی

نمایه‌های استنادی کلیدی پایگاه‌هایی هستند که به نمایه‌سازی نشریه‌های علمی و انتشارات پژوهشگران می‌پردازند. دو نمایه‌نامه کلیدی در جهان «وب آو ساینس» و «اسکوپوس» هستند که همگان در سراسر جهان آنها را بازدید می‌کنند. در این فصل گزارش‌هایی می‌آیند که بر پایه داده‌های این دو نمایه استنادی هستند.

۱-۶. شمار انتشارات

بر پایه داده‌های هفت پایگاه استنادی کلیدی نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، در سال ۲۰۱۵ کشور ایران در مجموع شمار ۳۷۳۷۱ مدرک در این نمایه‌نامه جهانی منتشر کرده است (تاریخ دریافت داده‌ها = ۷ مهر ۱۳۹۵). از این رو، کشور ایران، از نظر انتشار مدارک علمی در این نمایه‌نامه، در پله ۱۹ جهان ایستاده است. انتشارات ایران شامل انواع گوناگون مدارک، از مقاله نشریه گرفته تا یادداشت سردبیر می‌شود؛ شمار انواع این مدارک در جدول ۱-۶ ارائه شده است.

جدول ۱-۶. شمار انواع انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

انواع انتشارات	شمار انتشارات
مقاله نشریه	۳۲۴۱۸
مقاله همایش	۳۳۸۳
چکیده سمینار	۸۹۱
نامه	۳۷۹
نوشته‌های سردبیری	۲۸۸
اصلاحیه	۱۹۴
فصل کتاب	۱۱۶
نقد کتاب	۴۰
سایر انواع مدارک	۱۷

بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس» «دانشگاه آزاد اسلامی» با انتشار ۶۹۶۱ مدرک بیش‌ترین سهم را در انتشار تولیدات علمی ایران دارد. این دانشگاه به همراه نه دانشگاه دیگر در کشور نزدیک به ۵۵ درصد تولیدات علمی ایران را در سال ۲۰۱۵ منتشر کرده‌اند. شمار انتشارات این ۱۰ مؤسسه برتر در جدول ۲-۶ ارائه شده است.

جدول ۲-۶. شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

نام مؤسسه	رتبه ملی	شمار انتشارات	سهم از کل انتشارات (درصد)
دانشگاه آزاد اسلامی	۱	۵۷۹۴	۱۹

دانشگاه تهران	۲	۳۳۹۶	۹
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۳	۲۸۶۹	۸
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۴	۲۰۱۸	۵
دانشگاه تربیت مدرس	۵	۱۷۴۰	۵
دانشگاه صنعتی شریف	۶	۱۷۰۵	۵
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۷	۱۴۷۲	۴
دانشگاه صنعتی اصفهان	۸	۱۴۴۴	۴
دانشگاه علم و صنعت	۹	۱۳۳۴	۴
دانشگاه شیراز	۱۰	۱۱۸۲	۳

همچنین، ایران رتبهٔ دوم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۳-۶ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در شاخص «شمار انتشارات» ارائه شده است.

جدول ۳-۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شمار انتشارات»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ترکیه	۱	۱۷
ایران	۲	۱۹
رژیم اشغالگر قدس	۳	۲۹
عربستان	۴	۳۶
مصر	۵	۳۹
پاکستان	۶	۴۴
امارات متحده عربی	۷	۵۹
قطر	۸	۶۴
لبنان	۹	۶۸
اردن	۱۰	۶۹
قزاقستان	۱۱	۷۴
عراق	۱۲	۷۷
کویت	۱۳	۸۷

عمان	۱۴	۸۸
ارمنستان	۱۵	۹۰
گرجستان	۱۶	۹۲
آذربایجان	۱۷	۹۶
ازبکستان	۱۸	۱۰۵
سوریه	۱۹	۱۱۲
بحرین	۲۰	۱۱۵
یمن	۲۱	۱۲۶
قرقیزستان	۲۲	۱۴۶
تاجیکستان	۲۳	۱۶۱
افغانستان	۲۴	۱۶۳
ترکمنستان	۲۵	۱۹۱
فلسطین	۲۶	۲۰۸

کشور «ایالات متحده» با شمار ۶۵۸۳۲۶ رکورد نزدیک به ۲۶ درصد علم جهان را تولید می‌کند و جایگاه نخست «شمار انتشارات» را به دست آورده است؛ کشورهای «چین»، «انگلستان»، «آلمان»، و «ژاپن» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

نمایه‌نامه «اسکوپوس» نیز از دیگر نمایه‌نامه‌های کلیدی جهانی است که نوشته‌های پژوهشگران را نمایه‌سازی می‌کند. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس»، کشور ایران در مجموع شمار ۴۱۹۲۳ مدرک در سال ۲۰۱۵ در این نمایه‌نامه جهانی منتشر کرده است (تاریخ دریافت داده‌ها = ۷ مهر ۱۳۹۵). از این رو، کشور ایران، از نظر انتشار مدارک علمی در این نمایه‌نامه، در پله ۱۷ جهان ایستاده است. انتشارات ایران شامل انواع گوناگون مدارک، از مقاله نشریه گرفته تا یادداشت سردبیر می‌شود؛ شمار انواع این مدارک در جدول ۶-۴ ارائه شده است.

جدول ۶-۴. شمار انواع انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

انواع انتشارات	شمار انتشارات
مقاله نشریه	۳۷۸۱۱

مقاله همایش	۲۵۱۰
نامه	۴۱۸
فصل کتاب	۳۰۹
نوشته‌های سردبیری	۱۴۰
سایر انواع مدارک	۷۳۵

بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس» دانشگاه آزاد اسلامی با انتشار ۴۳۱۶ مدرک بیش‌ترین سهم را در انتشار تولیدات علمی ایران دارد. این دانشگاه به همراه نه دانشگاه دیگر در کشور نزدیک به ۵۵ درصد تولیدات علمی ایران را در سال ۲۰۱۵ منتشر کرده‌اند. شمار انتشارات این ۱۰ مؤسسه برتر در جدول ۶-۵ ارائه شده است.

جدول ۶-۵. شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

نام مؤسسه	رتبه ملی	شمار انتشارات	سهم از کل انتشارات (درصد)
دانشگاه آزاد اسلامی	۱	۴۳۱۶	۱۰
دانشگاه تهران	۲	۳۶۴۳	۹
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۳	۳۴۷۴	۸
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۴	۱۹۵۷	۵
دانشگاه تربیت مدرس	۵	۱۸۸۵	۴
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۶	۱۷۲۲	۴
دانشگاه صنعتی شریف	۷	۱۶۲۸	۴
دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات	۸	۱۴۶۷	۳
دانشگاه علم و صنعت	۹	۱۳۶۷	۳
دانشگاه صنعتی اصفهان	۱۰	۱۳۴۹	۳

همچنین، ایران رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۶-۶ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در شاخص «شمار انتشارات» ارائه شده است.

جدول ۶-۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شمار انتشارات»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ایران	۱	۱۷

ترکیه	۲	۱۸
رژیم اشغالگر قدس	۳	۳۱
عربستان	۴	۳۴
مصر	۵	۳۷
پاکستان	۶	۴۳
امارات متحده عربی	۷	۵۷
قطر	۸	۶۲
اردن	۹	۶۴
قزاقستان	۱۰	۶۷
لبنان	۱۱	۶۸
عراق	۱۲	۶۹
عمان	۱۳	۷۹
کویت	۱۴	۸۲
گرجستان	۱۵	۸۷
ارمنستان	۱۶	۸۹
آذربایجان	۱۷	۹۵
سوریه	۱۸	۱۰۱
فلسطین	۱۹	۱۰۵
ازبکستان	۲۰	۱۰۹
بحرین	۲۱	۱۱۷
یمن	۲۲	۱۲۲
قرقیزستان	۲۳	۱۴۱
تاجیکستان	۲۴	۱۵۳
افغانستان	-	-
ترکمنستان	-	-

کشور «ایالات متحده» با شمار ۶۱۷۶۰۱ رکورد نزدیک به ۲۲ درصد علم جهان را تولید

می‌کند و جایگاه نخست «شمار انتشارات» را به دست آورده است؛ کشورهای «چین»، «انگلستان»، «آلمان»، و «هند» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲-۶. شمار استنادها

نمایه‌نامه «اسکوپوس» از پایگاه‌های نمایه‌سازی است که در سطح جهانی شهرت دارد. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس»، پژوهش‌های منتشر شده توسط پژوهشگران ایرانی، در سال ۲۰۱۴ در مجموع شمار ۳۷۱۴۱ مدرک استنادپذیر منتشر کرده و این مدارک شمار ۱۴۶۸۹ دریافت کرده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵). از این رو، کشور ایران، از نظر شمار استنادها در این نمایه‌نامه، در رتبه ۲۲ جهان ایستاده است. بر پایه داده‌های این پایگاه در سال ۲۰۱۴، شمار ۳۲۲۰۵ از پژوهش‌های ایرانیان بدون استناد باقی مانده و تا کنون استنادی دریافت نکرده‌اند.

استناد به معنای سند قرار دادن یک مدرک (مانند مقاله) و بیانگر نوعی استفاده از دانش پیشین است. شمارش استنادها، که بیشتر از آن با نام «تحلیل استنادی» یاد می‌شود، از شاخص‌های سنجش کیفیت نسبی انتشارات علمی است. زمانی که شمار استنادهای اثری محاسبه می‌شود، اطلاعاتی درباره تأثیر آن در یک حوزه موضوعی دریافت می‌شود.

همچنین، شمار خوداستنادی‌های پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» ۷۳۸۶ بوده که موجب شده کشور ایران، از نظر نسبت خوداستنادی به کل استنادها، در جایگاه سوم - پس از چین و ایالات متحده - قرار گیرد. جدول ۶-۷ جزئیات بیشتری درباره استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی ارائه کرده است.

جدول ۶-۷. استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

شاخص‌ها	ارزش‌ها
شمار مدارک استنادپذیر	۳۷۱۴۱
شمار استنادها	۱۴۶۸۹
شمار خوداستنادی‌ها	۷۳۸۶
سهم استناد کشور از استنادهای خاورمیانه (درصد)	۲۵/۸۳
سهم استناد کشور از استنادهای جهان (درصد)	۰/۹۳

رتبه کشور در شمار اسنادها	۲۲
رتبه کشور در نسبت خوداستنادی‌ها	۳

۳-۶. میانگین سرانه استناد به مقاله (سالانه)

از آنجا که شمار اسنادها به تنهایی نمی‌تواند به صورت دقیق کیفیت مقاله‌های یک کشور را نشان دهد، متخصصان علم‌سنجی شاخص کیفی تری برای ارزیابی تأثیر مقاله‌ها ارائه کرده‌اند. «میانگین سرانه استناد به مقاله» به این معنا است که به هر مقاله یک کشور چه قدر استناد می‌شود. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس»، میانگین استناد به هر مدرک استنادپذیر ایرانی در سال ۲۰۱۴ نزدیک به ۰/۳۷ بوده است (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵). به این ترتیب، کشور ایران، از نظر میانگین سرانه استناد در این نمایه‌نامه، در پله ۱۵۴ جهان ایستاده است. بر پایه داده‌های این پایگاه در سال ۲۰۱۴، نسبت پژوهش‌های بدون استناد پژوهشگران ایرانی ۸۶/۷۱ درصد است.

همچنین، میانگین سرانه خوداستنادی پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» ۰/۱۹ بوده که موجب شده کشور ایران از این نظر در جایگاه ۱۵ جهان قرار گیرد. جدول ۶-۸ جزئیات بیشتری درباره میانگین سرانه استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی ارائه کرده است.

جدول ۶-۸. میانگین سرانه استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

شاخص‌ها	ارزش‌ها
شمار مدارک استنادپذیر	۳۷۱۴۱
میانگین سرانه استناد	۰/۳۷
میانگین سرانه خوداستنادی	۰/۱۹
نسبت پژوهش‌های بدون استناد (درصد)	۸۶/۷۱
رتبه کشور در میانگین سرانه استناد	۱۵۴
رتبه کشور در میانگین سرانه خوداستنادی	۱۵

۴-۶. میانگین سرانه استناد به مقاله (پنج ساله)

با توجه به آن که استناد به بسیاری از مقاله‌ها طی یک سال و کم‌تر از آن اتفاق نمی‌افتد و ممکن

است این دوره طولانی تر باشد، پژوهشگران حوزه علم سنجی شاخص دیگری برای ارزشیابی کیفیت انتشارات مطرح کرده‌اند. «میانگین سرانه استناد» به مقاله‌های یک پژوهشگر، مؤسسه، یا کشور طی یک دوره پنج ساله دید بهتری نسبت به کیفیت انتشارات در اختیار قرار خواهد داد. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، میانگین سرانه استناد پنج ساله (۲۰۱۱-۲۰۱۵) به مدارک استنادپذیر پژوهشگران ایرانی نزدیک به ۳/۵۲ بوده است.

در این بازه پنج ساله کشور ایران، در مجموع، شمار ۱۲۷۶۷۰ مدرک استنادپذیر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» منتشر کرده و این مدارک شمار ۴۴۹۲۵۰ استناد دریافت کرده‌اند. جدول ۶-۹ جزئیات بیشتری درباره استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی ارائه کرده است.

جدول ۶-۹. میانگین سرانه استناد ۱۰ ساله به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

شاخص‌ها	ارزش‌ها
شمار مدارک استنادپذیر «وب آو ساینس»	۱۲۷۶۷۰
شمار استنادها	۴۴۹۲۵۰
سرانه استناد به مدارک	۳/۵۲

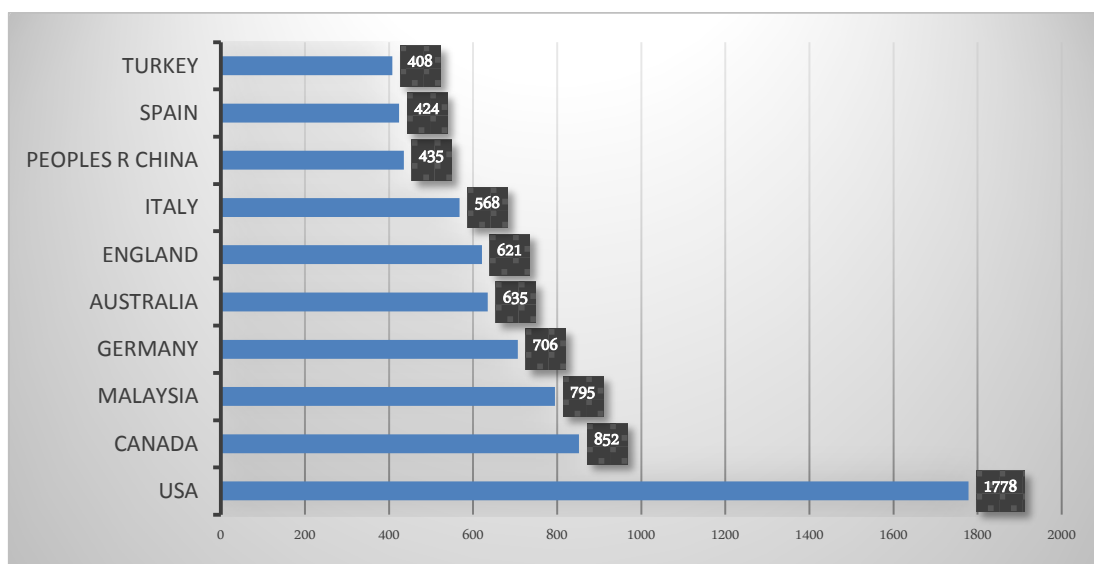
۵-۶. شاخص «اچ»

منطق طرح شاخص «اچ» به عنوان یکی از سنجه‌های علم سنجی آن است که نه شمار انتشارات به تنهایی و نه شمار استنادها به تنهایی می‌توانند پیشرفت و کیفیت علمی را نشان دهند. شاخص «اچ» با ترکیب این دو شاخص سنجه دیگری برای اندازه‌گیری توان علمی پژوهشگران، مؤسسه‌ها، و کشورها پیشنهاد کرده است. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس» در وبگاه «سایمگو»، شاخص «اچ» کشور ایران در سال ۲۰۱۴ میلادی ۱۸۰ بوده است (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵). از این رو، کشور ایران از نظر شاخص «اچ» در این نمایه‌نامه در پله ۴۲ جهان ایستاده است.

کشور «ایالات متحده» با شاخص «اچ» ۱۶۴۸ در صدر کشورهای جهان، و کشورهای «انگلستان» (شاخص «اچ»: ۱۰۱۵)، «آلمان» (شاخص «اچ»: ۸۸۷)، «فرانسه» (شاخص «اچ»: ۸۱۱)، و «کانادا» (شاخص «اچ»: ۷۹۴) در جایگاه‌های دوم تا پنجم جهان ایستاده‌اند.

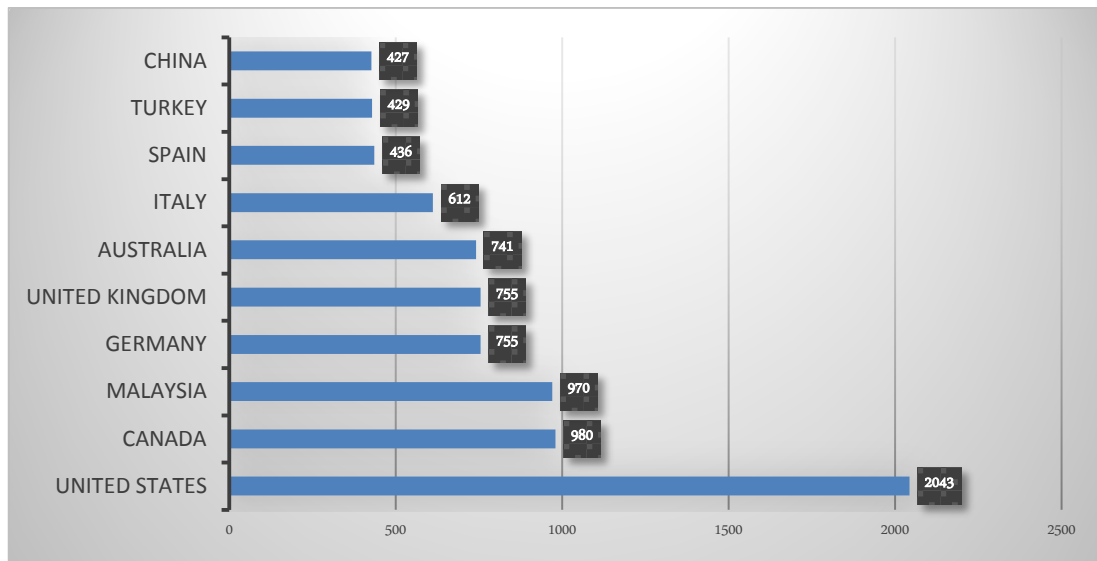
۶-۶. همکاری علمی جهانی

بر پایه داده‌های هفت پایگاه استنادی کلیدی نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، پژوهشگران ایرانی در سال ۲۰۱۵ در مجموع ۷۵۰۱ مدرک با همکاری کشورهای دیگر منتشر کرده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵). از این رو، می‌توان گفت نسبت همکاری علمی جهانی ایران ۲۳/۷۳ درصد است. در سال ۲۰۱۵ ایران بیش‌ترین همکاری علمی را با کشور «ایالات متحده» (۱۷۷۸ مدرک، ۵/۶۲ درصد) داشته است. نمودار ۶-۱ شامل ۱۰ کشوری می‌شود که بیش‌ترین همکاری علمی را با ایران داشته‌اند.

نمودار ۶-۱. شمار انتشارات محصول همکاری پژوهشگران ایرانی با کشورهای دیگر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

نمایه‌نامه «اسکوپوس» نیز از دیگر پایگاه‌های نمایه‌سازی است که در سطح جهانی شهرت دارد. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس»، پژوهشگران ایرانی در سال ۲۰۱۵ در مجموع ۹۰۳۰ مدرک با همکاری کشورهای دیگر منتشر کرده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها = ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵). از این رو، می‌توان گفت نسبت همکاری علمی جهانی ایران ۲۲/۱ درصد است. در نمایه‌نامه «اسکوپوس»، در سال ۲۰۱۵ ایران بیش‌ترین همکاری علمی را با کشور «ایالات متحده» (۲۰۴۳ مدرک، ۵/۰۰ درصد) داشته است. نمودار ۶-۲ شامل ۱۰ کشوری می‌شود که بیش‌ترین همکاری علمی را با ایران داشته‌اند.

نمودار ۲-۶. شمار انتشارات محصول همکاری پژوهشگران ایرانی با کشورهای دیگر در نمایه‌نامه «اسکوپوس»

۲-۶. شمار مقاله‌های داغ

شمار اندکی از مقاله‌ها هستند که درست پس از انتشار استناد بسیاری دریافت می‌کنند. این مقاله‌ها در حوزه‌های تخصصی خود آثاری کلیدی به‌شمار می‌آیند و به اصطلاح «مقاله‌های داغ» نامیده می‌شوند. برای شناسایی مقاله‌های داغ، مقاله‌های دو سال اخیر بررسی شده و آنهایی را که بیش‌ترین شمار استناد طی دو ماه دریافت کرده‌اند در رده مقاله‌های داغ قرار می‌گیرند. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، شمار مقاله‌های داغ کشور ایران در سال ۲۰۱۵ شمار ۴۸ مقاله بوده است (تاریخ دریافت اطلاعات = ۳۱ خرداد ۱۳۹۵). از این رو، از نظر انتشار مقاله داغ ایران در جایگاه ۳۱ جهان قرار دارد. در جدول ۶-۱۰ عناوین ۱۰ مقاله برتر این فهرست (بر پایه شمار استنادها) آمده است.

جدول ۶-۱۰. اطلاعات کتابشناختی ۱۰ مقاله داغ دارای بیش‌ترین استناد در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

Article Title	Times Cited
Global, Regional, And National Prevalence Of Overweight And Obesity In Children And Adults During 1980-2013: A Systematic Analysis For The Global Burden Of Disease Study 2013	414
Global, Regional, And National Age-Sex Specific All-Cause And Cause-Specific Mortality For 240 Causes Of Death, 1990-2013: A Systematic Analysis For The Global Burden Of Disease Study 2013	151
Global, Regional, And National Incidence And Mortality For Hiv, Tuberculosis, And Malaria During 1990-2013: A Systematic Analysis For The Global Burden Of Disease Study 2013	109
Autophagy And Apoptosis Dysfunction In Neurodegenerative Disorders	87

Simulation Of Mhd Cu-Water Nanofluid Flow And Convective Heat Transfer Considering Lorentz Forces	62
Nanofluid Flow And Heat Transfer In A Rotating System In The Presence Of A Magnetic Field	60
Thermal And Flow Analysis Of Microchannel Heat Sink (Mchs) Cooled By Cu-Water Nanofluid Using Porous Media Approach And Least Square Method	48
A Review Of Microencapsulation Methods Of Phase Change Materials (Pcms) As A Thermal Energy Storage (Tes) Medium	46
Effect Of Thermal Radiation On Magnetohydrodynamics Nanofluid Flow And Heat Transfer By Means Of Two Phase Model	45
Economic-Environmental Energy And Reserve Scheduling Of Smart Distribution Systems: A Multiobjective Mathematical Programming Approach	40

کشور «ایالات متحده» با انتشار ۱۴۷۱ مقاله داغ در صدر کشورهای جهان، و کشورهای «انگلستان» (۵۳۲ مقاله)، «چین» (۵۰۶ مقاله)، «آلمان» (۴۵۶ مقاله)، و «فرانسه» (۳۰۱ مقاله) در جایگاه‌های دوم تا پنجم جهان ایستاده‌اند.

۶-۸. شمار مقاله‌های پراستناد

شمار اندکی از مقاله‌ها هستند که سال‌ها پس از انتشارشان هنوز استناد دریافت می‌کنند. شاخص «مقاله‌های پراستناد» به دنبال شناسایی مقاله‌هایی است که بیش‌ترین شمار استناد را طی ۱۰ سال گذشته دریافت کرده‌اند. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، شمار مقاله‌های پراستناد کشور ایران ۱۰۳۷ است (تاریخ دریافت اطلاعات = ۳۱ خرداد ۱۳۹۵). از این رو، از نظر انتشار مقاله‌های پراستناد ایران در جایگاه ۳۶ جهان قرار دارد. در جدول ۶-۱۱ عناوین ۱۰ مقاله برتر این فهرست (بر پایه شمار استنادها) آمده است.

جدول ۶-۱۱. اطلاعات کتابشناختی ۱۰ مقاله‌های پراستناد دارای بیش‌ترین استناد در نمایه‌نامه «وب آو ساینس»

Article Name	Times Cited
Observation Of A New Boson At A Mass Of 125 Gev With The Cms Experiment At The Lhc	2667
A Comparative Risk Assessment Of Burden Of Disease And Injury Attributable To 67 Risk Factors And Risk Factor Clusters In 21 Regions, 1990-2010: A Systematic Analysis For The Global Burden Of Disease Study 2010	1483
Determination Of Organic Compounds In Water Using Dispersive Liquid-Liquid Microextraction	1383
Disability-Adjusted Life Years (Daly's) For 291 Diseases And Injuries In 21 Regions, 1990-2010: A Systematic Analysis For The Global Burden Of Disease Study 2010	1294
Guidelines For The Use And Interpretation Of Assays For Monitoring Autophagy	1203
Years Lived With Disability (Ylds) For 1160 Sequelae Of 289 Diseases And Injuries 1990-2010: A Systematic Analysis For The Global Burden Of Disease Study 2010	899

Global Observed Changes In Daily Climate Extremes Of Temperature And Precipitation	799
Long-Term Effects Of A Beta(42) Immunisation In Alzheimers Disease: Follow-Up Of A Randomised, Placebo-Controlled Phase I Trial	691
Early Life Risk Factors For Obesity In Childhood: Cohort Study	664
Pretreatment Of Lignocellulosic Wastes To Improve Ethanol And Biogas Production: A Review	542

کشور «ایالات متحده» با انتشار ۶۹۴۵۰ مقاله پراستناد در صدر کشورهای جهان، و کشورهای «انگلستان» (۱۸۳۲۶ مقاله)، «آلمان» (۱۶۲۵۲ مقاله)، «چین» (۱۶۰۰۷ مقاله)، و «فرانسه» (۱۰۷۴۷ مقاله) در جایگاه‌های دوم تا پنجم جهان ایستاده‌اند.

فصل هفتم

جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری

آگاهی از شاخص‌های عملکرد کشورها و مقایسه آنها با یکدیگر در زمینه‌های علم، فناوری، و نوآوری نقشی کلیدی در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری دارد. در این فصل جایگاه ایران در نظام‌های رتبه‌بندی علم، فناوری، و نوآوری گزارش می‌شود.

۱-۲. رتبه‌بندی کشورهای «سایمگو»

آزمایشگاه «سایمگو» از مراکز علم‌سنجی جهانی است که بر پایه شاخص‌های گوناگون به ارزیابی توان علمی کشورها می‌پردازد. شاخص‌هایی چون شمار مدارک، شمار مدارک استنادپذیر، شمار استنادها، شمار خوداستنادی‌ها، سرانه استناد به هر مدرک، و شاخص «اچ» از جمله شاخص‌های «سایمگو» برای رتبه‌بندی کشورها هستند. بر پایه گزارش این مرکز در سال ۲۰۱۴، ایران در جایگاه ۱۶ جهان از نظر تولید علم ایستاده است. در جدول ۱-۷ آمار هر کدام از شاخص‌ها به همراه رتبه جهانی ایران گزارش شده است.

جدول ۱-۲. جایگاه ایران در شاخص‌های گوناگون رتبه‌بندی «سایمگو»

شاخص‌ها	ارزش‌ها	رتبه جهانی ایران
شمار مدارک	۳۹۵۷۳	۱۶
شمار مدارک استنادپذیر	۳۷۱۴۱	۱۶
شمار استنادها	۱۴۶۸۹	۲۲
شمار خوداستنادی‌ها	۷۳۸۶	۱۵
سرانه استناد به مدارک	۰/۳۷	۱۵۴
شاخص «اچ»	۱۸۰	۴۲

بر پایه این گزارش، کشور «ایالات متحده» با انتشار ۵۵۲۶۹۰ مدرک در جایگاه نخست جهان قرار دارد. همچنین، در این نظام رتبه‌بندی ایران جایگاه نخست (بر پایه شمار مدارک منتشره) را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۲-۷ آمار شاخص‌های گوناگون کشورهای منطقه ارائه شده است.

جدول ۲-۷. آمار و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در شاخص‌های گوناگون رتبه‌بندی «سایمگو»

کشورهای منطقه	مدارک	مدارک استنادپذیر		استنادها	خوداستنادی‌ها		سرانه استناد		شاخص «اچ»	
	رتبه	آمار	رتبه	رتبه	آمار	رتبه	آمار	رتبه	آمار	رتبه
ایران	۱	۳۷۱۴۱	۱	۱۴۶۸۹	۱	۷۳۸۶	۱	۰/۳۷	۱۵	۱۸۰

ترکیه	۳۷۰۹۵	۲	۳۳۴۵۰	۲	۱۰۵۶۴	۳	۳۳۴۵	۲	۰/۲۸	۲۱	۲۶۶	۲
رژیم												
اشغالگر	۱۷۳۸۸	۳	۱۵۸۳۶	۳	۱۱۵۷۷	۲	۲۴۵۳	۴	۰/۶۷	۳	۴۹۶	۱
قدس												
عربستان	۱۶۱۱۷	۴	۱۵۲۸۶	۴	۹۰۱۷	۴	۲۶۰۹	۳	۰/۵۶	۵	۱۶۴	۵
مصر	۱۴۱۹۶	۵	۱۳۴۱۵	۵	۴۹۱۵	۵	۱۴۷۵	۵	۰/۳۵	۱۶	۱۶۵	۴
پاکستان	۱۰۵۴۱	۶	۹۹۵۴	۶	۳۹۶۳	۶	۱۳۷۷	۶	۰/۳۸	۱۴	۱۴۸	۶
امارات												
متحده عربی	۳۰۲۴	۷	۲۸۲۲	۷	۱۱۹۳	۸	۲۰۹	۸	۰/۳۹	۱۰	۱۱۲	۹
قطر	۲۳۵۰	۸	۲۱۸۳	۹	۱۳۰۹	۷	۲۲۳	۷	۰/۵۶	۶	۷۰	۱۵
اردن	۲۳۰۷	۹	۲۱۹۵	۸	۷۵۲	۱۱	۱۵۱	۹	۰/۳۳	۱۷	۱۰۲	۱۰
لبنان	۲۰۴۵	۱۰	۱۸۶۱	۱۱	۷۹۸	۱۰	۱۱۵	۱۲	۰/۳۹	۱۱	۱۲۲	۸
قزاقستان	۲۰۳۲	۱۱	۱۹۸۳	۱۰	۳۰۷	۱۶	۸۲	۱۵	۰/۱۵	۲۶	۶۴	۱۷
عراق	۱۸۱۰	۱۲	۱۷۰۶	۱۲	۵۷۳	۱۳	۱۳۲	۱۱	۰/۳۲	۱۸	۵۱	۲۰
عمان	۱۲۶۷	۱۳	۱۱۷۷	۱۳	۴۰۷	۱۵	۸۹	۱۳	۰/۳۲	۱۹	۸۳	۱۳
کویت	۱۱۶۰	۱۴	۱۰۹۴	۱۴	۴۵۲	۱۴	۵۷	۱۷	۰/۳۹	۱۲	۱۰۰	۱۲
ارمنستان	۹۹۹	۱۵	۹۶۱	۱۵	۶۴۰	۱۲	۱۴۳	۱۰	۰/۶۴	۴	۱۲۶	۷
گرجستان	۸۴۷	۱۶	۷۹۳	۱۶	۸۷۳	۹	۸۶	۱۴	۱/۰۳	۲	۱۰۱	۱۱
آذربایجان	۵۹۴	۱۷	۵۷۴	۱۷	۲۲۹	۱۹	۴۰	۱۹	۰/۳۹	۱۳	۵۸	۱۹

سوریه	۴۷۱	۱۸	۴۴۱	۲۰	۹۷	۲۲	۱۷	۲۰	۰/۲۱	۲۳	۷۴	۱۴
فلسطین	۵۳۵	۱۹	۴۹۹	۱۹	۲۷۵	۱۷	۵۹	۱۶	۰/۵۱	۷	۵۳	۱۸
ازبکستان	۴۶۵	۲۰	۴۵۲	۱۸	۹۹	۲۱	۱۱	۲۳	۰/۲۱	۲۴	۶۴	۱۶
بحرین	۳۶۹	۲۱	۳۳۹	۲۱	۱۶۲	۱۸	۱۶	۲۱	۰/۴۴	۹	۴۸	۲۱
یمن	۳۴۶	۲۲	۳۳۲	۲۲	۹۶	۲۳	۲۵	۱۸	۰/۲۵	۲۲	۴۶	۲۲
قرقیزستان	۱۲۶	۲۳	۱۱۸	۲۳	۳۶	۲۴	۷	۲۵	۰/۲۹	۲۰	۴۰	۲۳
افغانستان	۹۱	۲۴	۸۵	۲۴	۱۵۰	۲۰	۱۱	۲۲	۱/۶۵	۱	۲۹	۲۴
تاجیکستان	۸۳	۲۵	۷۹	۲۵	۱۷	۲۶	۰	۲۶	۰/۲	۲۵	۲۸	۲۵
ترکمنستان	۴۱	۲۶	۴۰	۲۶	۲۰	۲۵	۱۰	۲۴	۰/۴۹	۸	۱۹	۲۶

۲-۷. رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی

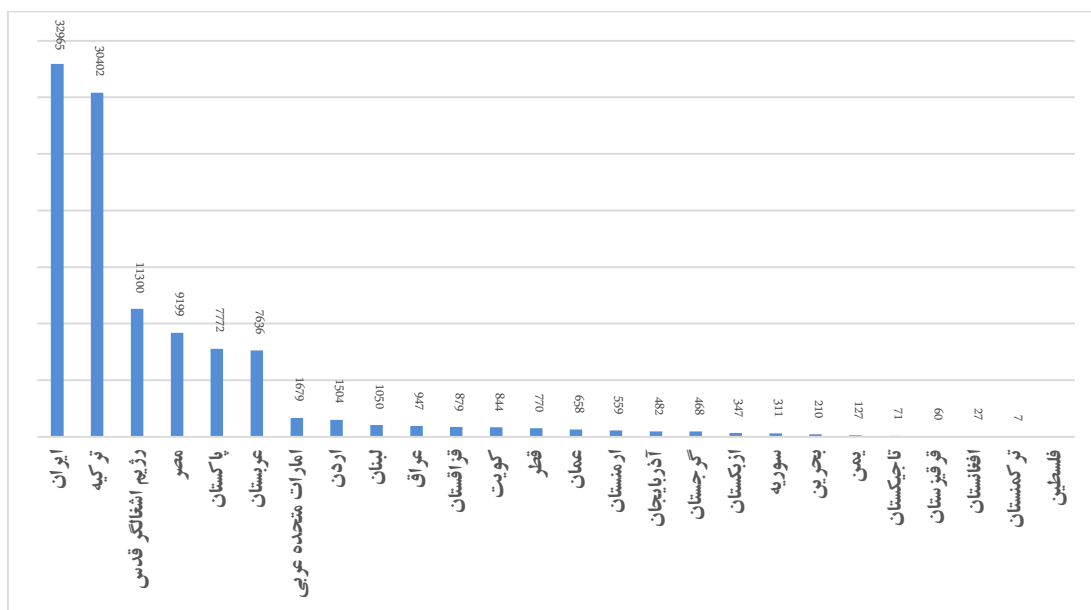
بر پایه گزارش سال ۲۰۱۳ بانک جهانی، ایران رتبه ۱۵ جهان را در شاخص «مقاله‌های علمی و فنی» به دست آورده است. این شاخص شامل مقاله‌های منتشر شده در حوزه‌های فیزیک، زیست‌شناسی، شیمی، ریاضیات، پزشکی بالینی، پژوهش‌های زیست - پزشکی، مهندسی و فناوری، و علوم زمین‌شناسی و فضا می‌شود. داده‌های ۱۹۱ کشور در این گزارش منتشر شده و کشور «ایالات متحده»، با انتشار ۴۱۲۵۴۲ مقاله، در جایگاه نخست این فهرست قرار گرفته است. همچنین، ایران رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. رتبه‌بندی کشورهای منطقه در جدول ۷-۳ و شمار مقاله‌های هر کدام از این کشورها در نمودار ۷-۱ ارائه شده است.

جدول ۷-۳. جایگاه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ایران	۱	۱۵
ترکیه	۲	۱۷

۲۹	۳	رژیم اشغالگر قدس
۳۵	۴	مصر
۳۸	۵	پاکستان
۳۹	۶	عربستان
۵۹	۷	امارات متحده عربی
۶۱	۸	اردن
۶۵	۹	لبنان
۶۷	۱۰	عراق
۷۰	۱۱	قزاقستان
۷۲	۱۲	کویت
۷۴	۱۳	قطر
۷۷	۱۴	عمان
۸۲	۱۵	ارمنستان
۸۴	۱۶	آذربایجان
۸۶	۱۷	گرجستان
۹۲	۱۹	ازبکستان
۹۳	۱۸	سوریه
۱۰۰	۲۰	بحرین
۱۱۴	۲۱	یمن
۱۲۶	۲۲	تاجیکستان
۱۳۲	۲۳	قرقیزستان
۱۴۸	۲۴	افغانستان
۱۷۴	۲۵	ترکمنستان
-	-	فلسطین

نمودار ۷-۱. شمار مقاله‌های کشورهای منطقه در رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی

۳-۷. شاخص توسعه آموزش برای همه

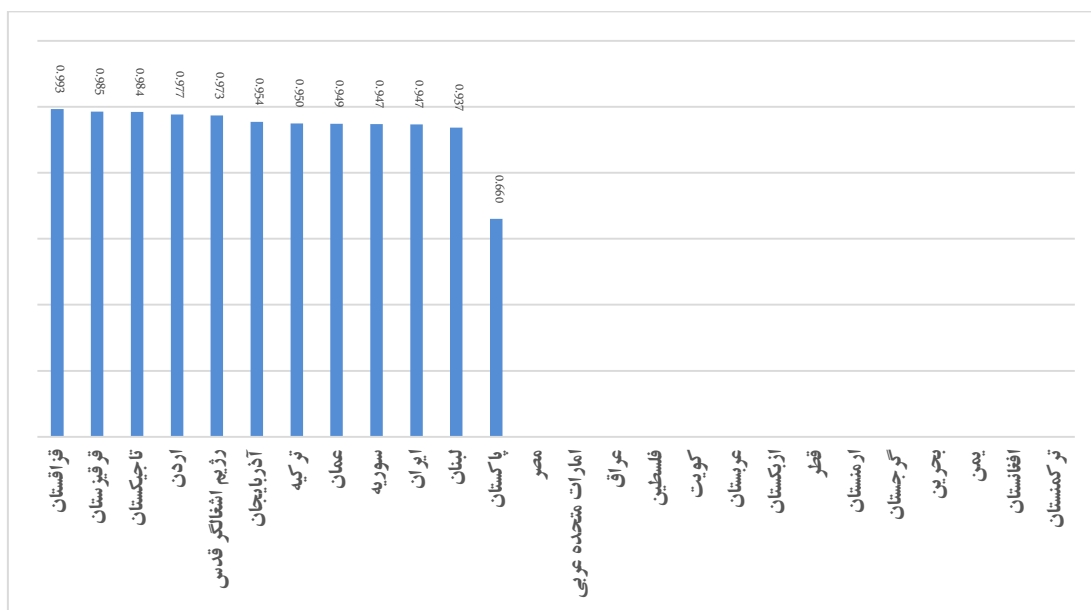
بر پایه گزارش جهانی «شاخص توسعه آموزش برای همه» در سال ۲۰۱۵، ایران با شاخص ۰/۹۴۷ در جایگاه ۵۳ جهان قرار گرفته است. این شاخص ابزاری است که سالانه با پرداختن به چالش‌های آموزش برای همه در جهان، با همکاری یونسکو و نهادهای مرتبط در کشورهای عضو تهیه و منتشر می‌شود. داده‌های ۹۲ کشور در این گزارش منتشر شده و کشور «انگلستان»، با شاخص ۰/۹۹۴، در جایگاه نخست این فهرست قرار گرفته است. همچنین، ایران رتبه ۱۰ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. رتبه‌بندی کشورهای منطقه در جدول ۷-۴ و شاخص هرکدام از این کشورها در «توسعه آموزش برای همه» در نمودار ۷-۲ ارائه شده است.

جدول ۷-۴. جایگاه کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه آموزش برای همه»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
قزاقستان	۱	۴
قرقیزستان	۲	۱۹
تاجیکستان	۳	۲۲
اردن	۴	۳۴

۳۸	۵	رژیم اشغالگر قدس
۴۷	۶	آذربایجان
۵۰	۷	ترکیه
۵۱	۸	عمان
۵۲	۹	سوریه
۵۳	۱۰	ایران
۵۹	۱۱	لبنان
۸۹	۱۲	پاکستان
-	-	مصر
-	-	امارات متحده عربی
-	-	عراق
-	-	فلسطین
-	-	کویت
-	-	عربستان
-	-	ازبکستان
-	-	قطر
-	-	ارمنستان
-	-	گرجستان
-	-	بحرین
-	-	یمن
-	-	افغانستان
-	-	ترکمنستان

نمودار ۲-۲. امتیاز کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه آموزش برای همه»

۲-۴. شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات

بر پایه گزارش «اتحادیه جهانی مخابرات» در سال ۲۰۱۵، ایران در «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات» جایگاه ۹۱ جهان را به دست آورده است. در این گزارش شمار ۱۶۷ کشور ارزیابی و در فهرست نهایی رتبه‌بندی شده‌اند. کشور «کره جنوبی» با امتیاز ۸/۹۳ در جایگاه نخست و پیش‌تاز کشورهای دنیا در این شاخص است. بر پایه ارزیابی «اتحادیه جهانی مخابرات»، امتیاز کل ایران در این شاخص ۴/۷۹ است. این شاخص ترکیبی از ۱۱ سنجه است که برای پایش و مقایسه فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشورها بکار می‌رود. در جدول ۵-۷ امتیازهای ایران در ۱۱ سنجه «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات» نشان داده شده است.

جدول ۵-۷. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات»

سنجه‌ها	امتیاز ایران
مشترکین تلفن ثابت	۳۸/۹۸
مشترکین تلفن همراه	۸۷/۷۹
پهنای باند جهانی	۶۰۵۶
خانوارهای دارای رایانه	۵۲/۴۷

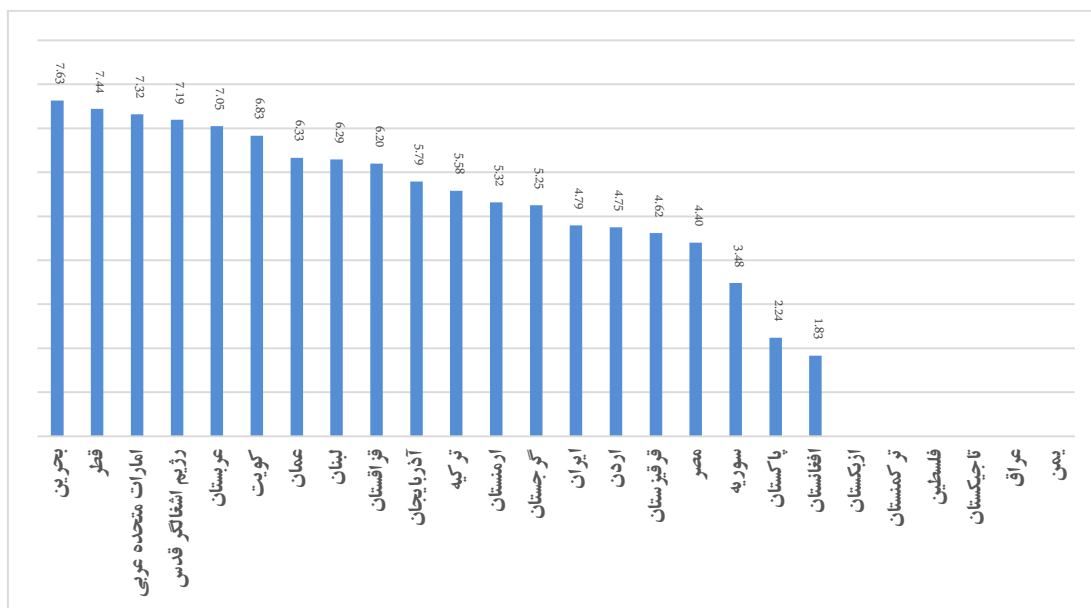
۴۴/۷۳	خانوارهای دارای دسترسی به اینترنت
۳۹/۳۵	کاربران اینترنت
۹/۴۶	مشترکین پهن باند ثابت
۱۰/۷۱	مشترکین پهن باند همراه
۸۶/۸۵	باسوادی بزرگسالان
۸۶/۲۸	ثبت نام در دوره ابتدایی تا دبیرستان
۵۵/۱۶	ثبت نام در دوره های دانشگاهی

همچنین، ایران رتبه ۱۴ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۶-۷ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۳ امتیاز آنها ارائه شده است.

جدول ۶-۷. جایگاه کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
بحرین	۱	۲۷
قطر	۲	۳۱
امارات متحده عربی	۳	۳۲
رژیم اشغالگر قدس	۴	۳۵
عربستان	۵	۴۱
کویت	۶	۴۶
عمان	۷	۵۴
لبنان	۸	۵۶
قزاقستان	۹	۵۸
آذربایجان	۱۰	۶۷
ترکیه	۱۱	۶۹
ارمنستان	۱۲	۷۶
گرجستان	۱۳	۷۸
ایران	۱۴	۹۱
اردن	۱۵	۹۲

۹۷	۱۶	قرقیزستان
۱۰۰	۱۷	مصر
۱۱۷	۱۸	سوریه
۱۴۳	۱۹	پاکستان
۱۵۶	۲۰	افغانستان
-	-	ازبکستان
-	-	ترکمنستان
-	-	فلسطین
-	-	تاجیکستان
-	-	عراق
-	-	یمن

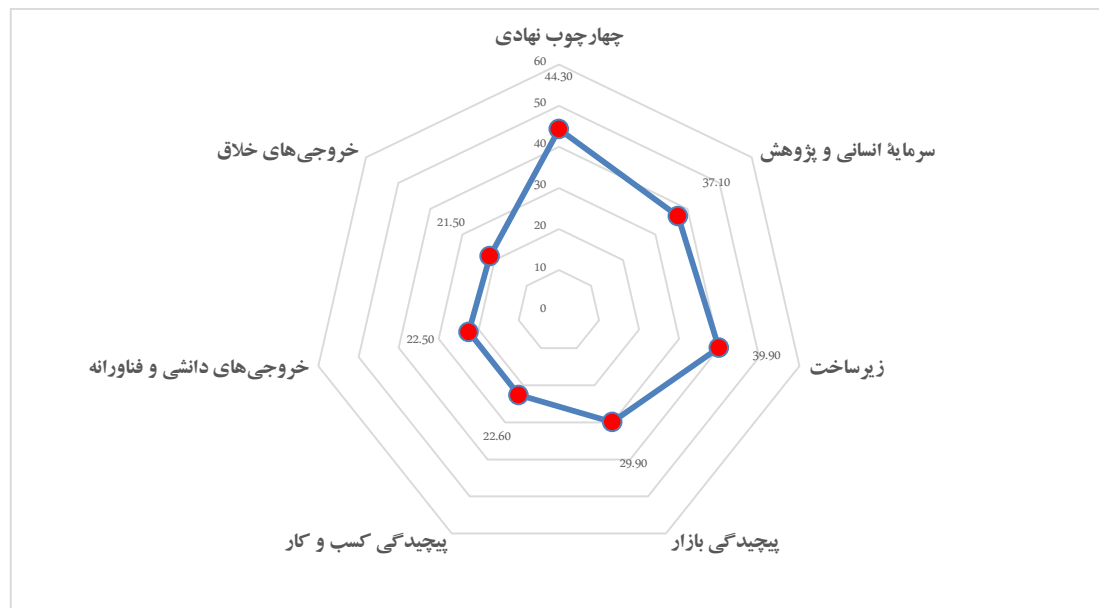

نمودار ۳-۲. امتیاز کشورهای منطقه در گزارش جهانی «شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات»

۵-۲. شاخص جهانی نوآوری

گزارش ۲۰۱۵ «شاخص جهانی نوآوری» در حالی منتشر شده است که رتبه ایران نسبت به ویرایش قبلی این گزارش ۱۴ پله پیشرفت داشته است. بر پایه گزارش مشترک مؤسسه «وایپو»، دانشگاه «کرنل»، و مؤسسه «اینسید»، ایران در «شاخص جهانی نوآوری» جایگاه ۱۰۶ جهان را به دست

آورده است. در این گزارش شمار ۱۴۱ کشور ارزیابی و در فهرست نهایی رتبه‌بندی شده‌اند. بر پایه این گزارش، امتیاز کل ایران در این شاخص ۲۸/۴ است. «شاخص جهانی نوآوری» ترکیبی است از هفت سنج که برای پایش و مقایسه نوآوری در کشورها بکار می‌رود. در نمودار ۴-۷ امتیازها و در جدول ۷-۷ رتبه ایران در هفت سنج این شاخص نشان داده شده است.

نمودار ۴-۷. امتیاز ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص جهانی نوآوری»

جدول ۷-۷. رتبه ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص جهانی نوآوری»

رتبه ایران در جهان	سنجه‌ها
۱۲۶	چهارچوب نهادی
۴۶	سرمایه انسانی و پژوهش
۶۸	زیرساخت
۱۳۹	پیچیدگی بازار
۱۳۰	پیچیدگی کسب و کار
۹۰	خروجی‌های دانشی و فناوریانه
۱۱۶	خروجی‌های خلاق

همچنین، ایران رتبه ۱۶ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۸ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۵-۷ امتیاز آنها در «شاخص جهانی نوآوری» ارائه

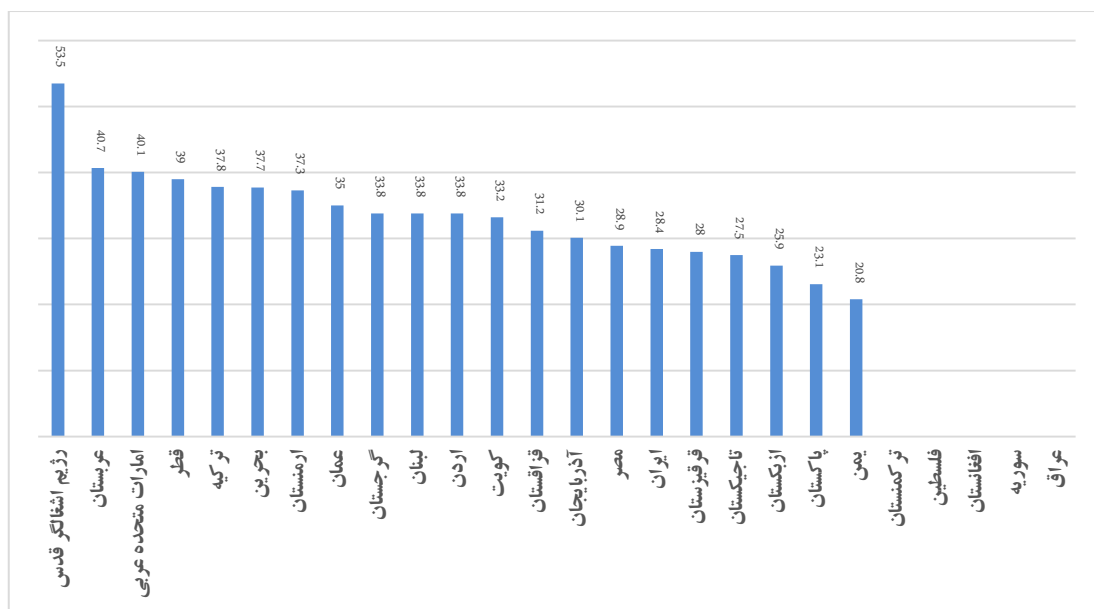
شده است.

جدول ۷-۸. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی نوآوری»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۲۲
عربستان	۲	۴۳
امارات متحده عربی	۳	۴۷
قطر	۴	۵۰
ترکیه	۵	۵۸
بحرین	۶	۵۹
ارمنستان	۷	۶۱
عمان	۸	۶۹
گرجستان	۹	۷۳
لبنان	۱۰	۷۴
اردن	۱۱	۷۵
کویت	۱۲	۷۷
قزاقستان	۱۳	۸۲
آذربایجان	۱۴	۹۳
مصر	۱۵	۱۰۰
ایران	۱۶	۱۰۶
قرقیزستان	۱۷	۱۰۹
تاجیکستان	۱۸	۱۱۴
ازبکستان	۱۹	۱۲۲
پاکستان	۲۰	۱۳۱
یمن	۲۱	۱۳۷
ترکمنستان	-	-
فلسطین	-	-

افغانستان	-	-
سوریه	-	-
عراق	-	-

نمودار ۷-۵. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی نوآوری»

در ویرایش سال ۲۰۱۵، کشور «سویس» با دریافت امتیاز ۶۸/۳ جایگاه نخست «شاخص جهانی نوآوری» را به دست آورده است؛ کشورهای «انگلستان»، «سوئد»، «هلند»، و «ایالات متحده» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۶. شاخص نوآوری بلومبرگ

بر پایه گزارش ۲۰۱۶ «بلومبرگ بیزنس» ایران جایگاهی در بین ۵۰ کشور برتر «شاخص نوآوری بلومبرگ» به دست نیاورده است. «شاخص نوآوری بلومبرگ» کشورهای جهان را در شش حوزه مرتبط با نوآوری ارزیابی و نام ۵۰ کشور نخست فهرست را منتشر می‌کند. همچنین، در بین کشورهای منطقه رتبه نخست «شاخص نوآوری بلومبرگ» متعلق به «رژیم اشغالگر قدس» است. در جدول ۷-۹ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۹-۲. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص نوآوری بلومبرگ»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۱۱
ترکیه	۲	۳۶
قزاقستان	۳	۵۰
آذربایجان	-	-
اردن	-	-
ارمنستان	-	-
عربستان	-	-
قطر	-	-
ازبکستان	-	-
ایران	-	-
ترکمنستان	-	-
عمان	-	-
کویت	-	-
بحرین	-	-
فلسطین	-	-
گرجستان	-	-
مصر	-	-
افغانستان	-	-
پاکستان	-	-
سوریه	-	-
قرقیزستان	-	-
لبنان	-	-
امارات متحده عربی	-	-
تاجیکستان	-	-
عراق	-	-

بر پایه این گزارش، کشور «کره جنوبی» جایگاه نخست «شاخص نوآوری بلومبرگ» را به دست آورده است؛ کشورهای «آلمان»، «سوئد»، «ژاپن»، و «سوئیس» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۷. شاخص جهانی خلاقیت

«موسسه رفاه مارتین» ارزیابی خود را درباره «شاخص جهانی خلاقیت» کشورها در سال ۲۰۱۵ منتشر کرده که بر پایه آن ایران در جایگاه ۵۷ جهان ایستاده است. بر پایه این گزارش، امتیاز کلی ایران در این شاخص ۰/۴۸۱ بوده است. «شاخص جهانی خلاقیت» ۱۳۹ کشور جهان را در سه حوزه مرتبط با خلاقیت، شامل استعداد، فناوری، و تسامح و بردباری ارزیابی و مقایسه کرده است. در جدول ۷-۱۰ رتبه ایران در سنج‌های گوناگون این شاخص نشان داده شده است.

جدول ۷-۱۰. رتبه ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص جهانی خلاقیت»

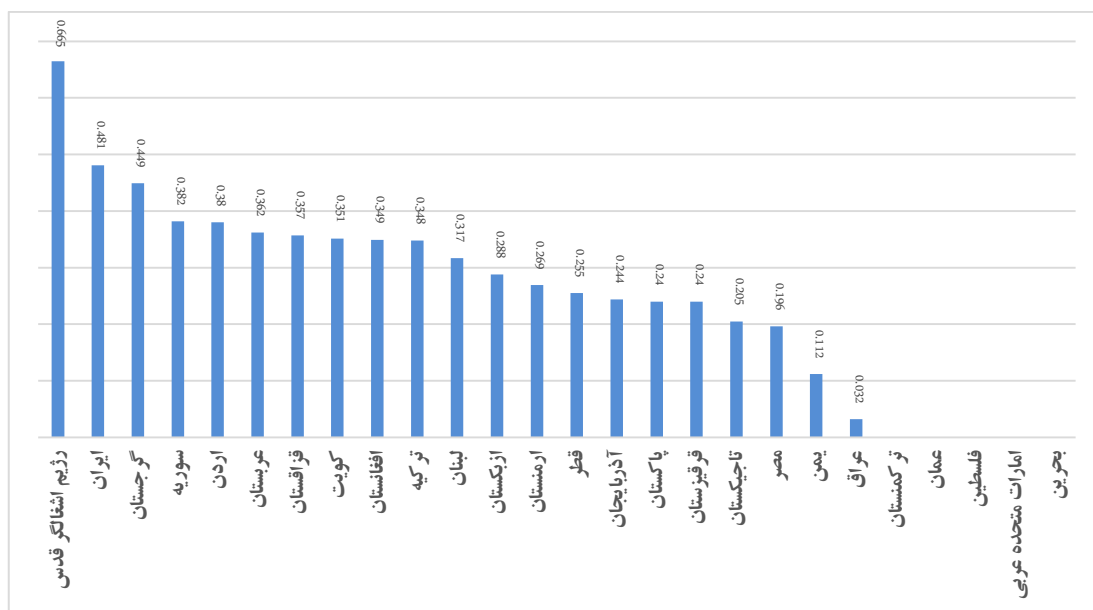
رتبه ایران در جهان	سنج‌ها
۷۱	استعداد
-	فناوری
۷۲	تسامح و بردباری

همچنین، ایران رتبه دوم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۱۱ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۶ امتیاز آنها در این شاخص نشان داده شده است.

جدول ۷-۱۱. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی خلاقیت»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۳۰
ایران	۲	۵۷
گرجستان	۳	۶۴
سوریه	۴	۷۵

اردن	۵	۷۸
عربستان	۶	۸۳
قزاقستان	۷	۸۴
کویت	۸	۸۶
افغانستان	۹	۸۷
ترکیه	۱۰	۸۸
لبنان	۱۱	۹۴
ازبکستان	۱۲	۱۰۰
ارمنستان	۱۳	۱۰۳
قطر	۱۴	۱۰۷
آذربایجان	۱۵	۱۱۰
پاکستان	۱۶	۱۱۱
قرقیزستان	۱۷	۱۱۱
تاجیکستان	۱۸	۱۱۴
مصر	۱۹	۱۱۸
یمن	۲۰	۱۳۲
عراق	۲۱	۱۳۹
ترکمنستان	-	-
عمان	-	-
فلسطین	-	-
امارات متحده عربی	-	-
بحرین	-	-

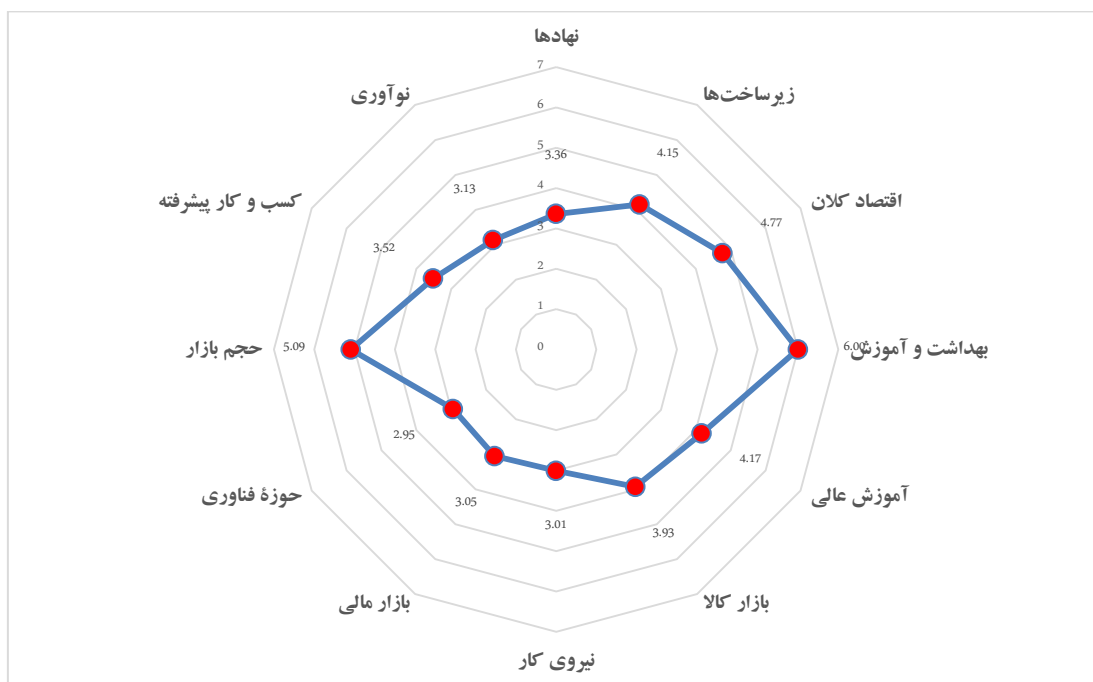

نمودار ۶-۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی خلاقیت»

بر پایه این گزارش، کشور «استرالیا» با امتیاز ۰/۹۷۰ جایگاه نخست «شاخص جهانی خلاقیت» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «ایالات متحده»، «نیوزیلند»، «کانادا»، و «دانمارک» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۸-۷. گزارش جهانی رقابت‌پذیری

بر پایه گزارش «مجمع جهانی اقتصاد» در ۲۰۱۵، ایران دارای جایگاه ۸۳ جهانی در «گزارش جهانی رقابت‌پذیری» است. در این گزارش شمار ۱۴۴ کشور ارزیابی و بر پایه امتیازشان رتبه‌بندی شده‌اند. امتیاز کلی ایران در این گزارش ۴/۰۳ بوده که نسبت به ویرایش پیشین کاهش داشته است. «گزارش جهانی رقابت‌پذیری» ترکیبی از ۱۲ شاخص است که در سه بعد نیازمندی‌های پایه، تقویت‌کننده‌های کارایی، و عوامل مؤثر بر نوآوری دسته‌بندی شده‌اند. در نمودار ۷-۷ امتیازها و در جدول ۷-۱۲ رتبه ایران در ۱۲ شاخص این گزارش نشان داده شده است.

نمودار ۷-۲. امتیاز ایران در شاخص‌های گوناگون «گزارش جهانی رقابت پذیری»

جدول ۷-۱۲. رتبه ایران در ابعاد و شاخص‌های گوناگون «گزارش جهانی رقابت پذیری»

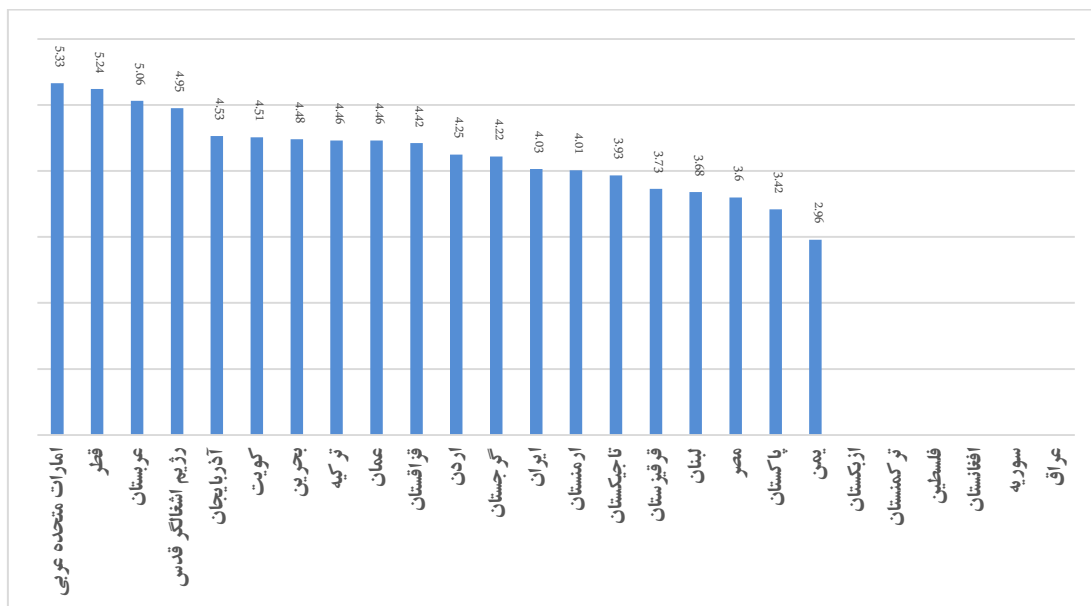
ابعاد	رتبه ایران در جهان	شاخص‌ها	رتبه ایران در جهان
نیازمندی‌های پایه	۷۱	نهاده‌ها	۱۰۸
		زیرساخت‌ها	۶۹
		اقتصاد کلان	۶۲
		بهداشت و آموزش	۵۲
		آموزش عالی	۷۸
تقویت‌کننده‌های کارایی	۹۸	بازار کالا	۱۲۰
		نیروی کار	۱۴۲
		بازار مالی	۱۲۸
		حوزه فناوری	۱۰۷
		حجم بازار	۲۱
عوامل مؤثر بر نوآوری	۱۰۲	کسب و کار پیشرفته	۱۱۰
		نوآوری	۸۶

همچنین، ایران رتبه ۱۳ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۱۳ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۸ امتیاز آنها در این گزارش ارائه شده است.

جدول ۷-۱۳. جایگاه کشورهای منطقه در «گزارش جهانی رقابت پذیری»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
امارات متحده عربی	۱	۱۲
قطر	۲	۱۶
عربستان	۳	۲۴
رژیم اشغالگر قدس	۴	۲۷
آذربایجان	۵	۳۸
کویت	۶	۴۰
بحرین	۷	۴۴
ترکیه	۸	۴۵
عمان	۹	۴۶
قزاقستان	۱۰	۵۰
اردن	۱۱	۶۴
گرجستان	۱۲	۶۹
ایران	۱۳	۸۳
ارمنستان	۱۴	۸۵
تاجیکستان	۱۵	۹۱
قرقیزستان	۱۶	۱۰۸
لبنان	۱۷	۱۱۳
مصر	۱۸	۱۱۹
پاکستان	۱۹	۱۲۹
یمن	۲۰	۱۴۲
ازبکستان	-	-
ترکمنستان	-	-
فلسطین	-	-

افغانستان	-	-
سوریه	-	-
عراق	-	-

نمودار ۷-۸. امتیاز کشورهای منطقه در «گزارش جهانی رقابت پذیری»

کشور «سوئیس» با دریافت امتیاز ۵/۷۰ جایگاه نخست «گزارش جهانی رقابت پذیری» را به دست آورده است؛ کشورهای «سنگاپور»، «ایالات متحده»، «فنلاند»، و «آلمان» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۹. شاخص توسعه انسانی

گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۴ نشان‌دهنده پیشرفت ایران در «شاخص توسعه انسانی» است. بر پایه این گزارش، ایران با دریافت امتیاز ۰/۷۶۶ در این شاخص توانسته است رتبه ۶۹ جهان را به دست آورد. «شاخص توسعه انسانی» با طرح این ایده شکل گرفته که لازمه رشد و توسعه و دستیابی به رفاه، تنها در درآمد بالا، فناوری، و غیره خلاصه نمی‌شود، بلکه رشد استعدادها و توسعه انسانی نیز برای چنین پیشرفتی اجتناب‌ناپذیر است. «شاخص توسعه انسانی» کشورهای جهان را در چهار سنجه امید به زندگی، تحصیل کودکان، دوره آموزش، و سرانه درآمد ناخالص ملی ارزیابی و به هر کدام

امتیازی می‌دهد، و کشورها بر این پایه رتبه‌بندی می‌شوند. امتیاز کلی ایران در این شاخص ۰/۷۶۶ بوده است که در مقایسه با ویرایش قبلی این گزارش رشد داشته است. در جدول ۷-۱۴ وضعیت ایران در هر کدام از سنجه‌های این شاخص مشخص شده است.

جدول ۷-۱۴. وضعیت ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص توسعه انسانی»

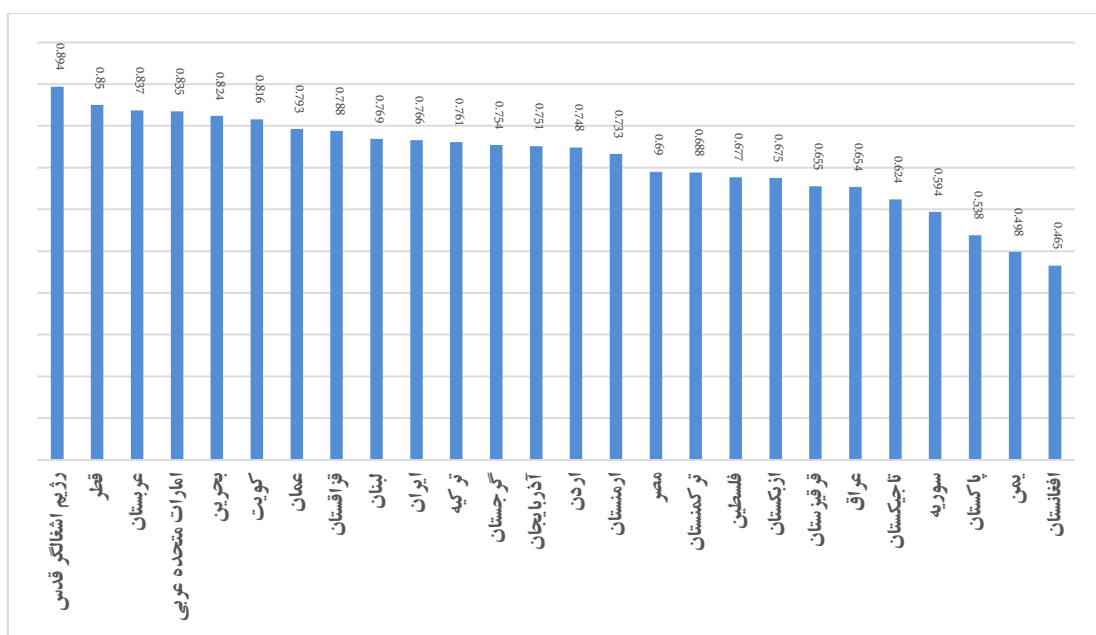
سنجه‌ها	ارزش‌ها
امید به زندگی در بدو تولد	۷۵/۴ سال
طول دوره مورد انتظار برای تحصیل کودکان در سن ورود به مدرسه	۱۵/۱ سال
متوسط دوره آموزش	۸/۲ سال
سرانه درآمد ناخالص ملی	۱۵۴۴۰ دلار

همچنین، ایران رتبه ۱۰ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۱۵ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۹ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۱۵. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص توسعه انسانی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۱۸
قطر	۲	۳۲
عربستان	۳	۳۹
امارات متحده عربی	۴	۴۱
بحرین	۵	۴۵
کویت	۶	۴۸
عمان	۷	۵۲
قزاقستان	۸	۵۶
لبنان	۹	۶۷
ایران	۱۰	۶۹
ترکیه	۱۱	۷۲
گرجستان	۱۲	۷۶
آذربایجان	۱۳	۷۸

اردن	۱۴	۸۰
ارمنستان	۱۵	۸۵
مصر	۱۶	۱۰۸
ترکمنستان	۱۷	۱۰۹
فلسطین	۱۸	۱۱۳
ازبکستان	۱۹	۱۱۴
قرقیزستان	۲۰	۱۲۰
عراق	۲۱	۱۲۱
تاجیکستان	۲۲	۱۲۹
سوریه	۲۳	۱۳۴
پاکستان	۲۴	۱۴۷
یمن	۲۵	۱۶۰
افغانستان	۲۶	۱۷۱

نمودار ۷-۹. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص توسعه انسانی»

کشور «نروژ» با دریافت امتیاز ۰/۹۴۴ جایگاه نخست «شاخص توسعه انسانی» را به دست آورده

است؛ کشورهای «استرالیا»، «سویس»، «دانمارک»، و «هلند» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۰. شاخص سرمایه انسانی

بر پایه گزارش مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۸۰ را در «شاخص سرمایه انسانی» به دست آورد. امتیاز کلی ایران در این شاخص ۶۳/۲۰ بوده است. این شاخص به دنبال تبدیل شدن به ابزاری برای ثبت پیچیدگی آموزش و پویایی نیروی کار است که به واسطه آن دینفعان گوناگون بتوانند تصمیم‌های بهتری اتخاذ کنند. «شاخص سرمایه انسانی» کشورهای جهان را در چهار سنجه بهداشت و رفاه، محیط فعالیت سرمایه انسانی، اشتغال و بیکاری، و آموزش ارزیابی می‌کند و به هر کدام امتیازی می‌دهد. در جدول ۷-۱۶ امتیاز و رتبه ایران در هر کدام از گروه‌های سنی این شاخص مشخص شده است.

جدول ۷-۱۶. رتبه و امتیاز «شاخص سرمایه انسانی» ایران در گروه‌های گوناگون سنی

سنجها	امتیاز ایران	رتبه ایران در جهان
گروه زیر ۱۵ سال	۸۴/۸۲	۵۲
گروه ۱۵ تا ۲۴ سال	۶۵/۱۷	۷۳
گروه ۲۵ تا ۵۴ سال	۵۳/۷۳	۹۵
گروه ۵۵ تا ۶۴ سال	۵۶/۷۲	۹۶
گروه بالای ۶۵ سال	۴۴/۷۹	۹۰

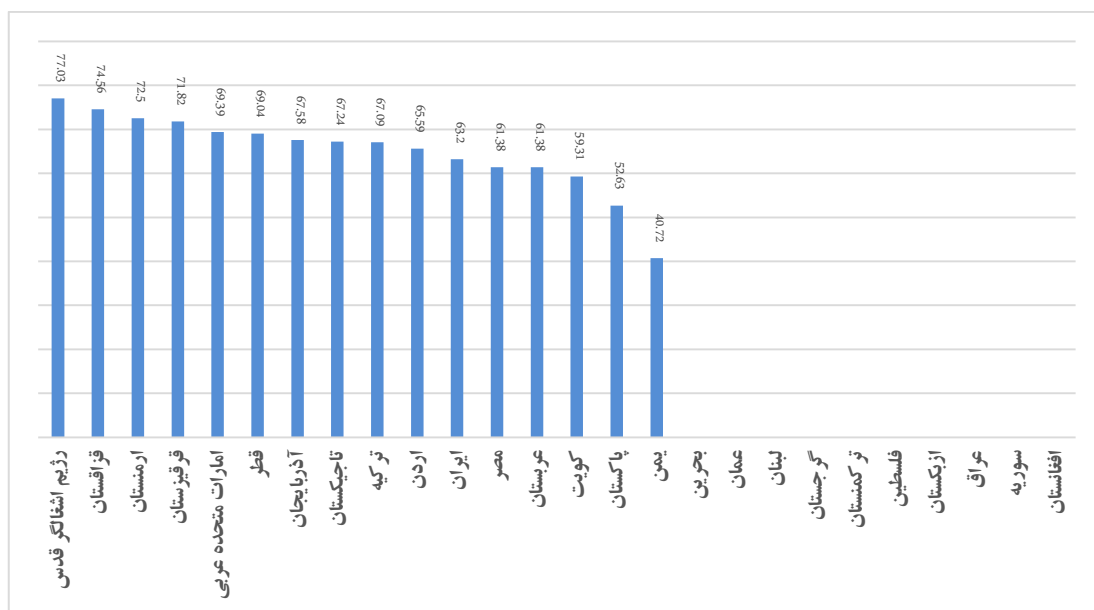
همچنین، ایران رتبه ۱۱ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۱۷ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۰ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۱۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص سرمایه انسانی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۲۹
قزاقستان	۲	۳۷
ارمنستان	۳	۴۳

۴۴	۴	قرقیزستان
۵۴	۵	امارات متحده عربی
۵۶	۶	قطر
۶۳	۷	آذربایجان
۶۵	۸	تاجیکستان
۶۸	۹	ترکیه
۷۶	۱۰	اردن
۸۰	۱۱	ایران
۸۴	۱۲	مصر
۸۵	۱۳	عربستان
۹۳	۱۴	کویت
۱۱۳	۱۵	پاکستان
۱۲۴	۱۶	یمن
-	-	بحرین
-	-	عمان
-	-	لبنان
-	-	گرجستان
-	-	ترکمنستان
-	-	فلسطین
-	-	ازبکستان
-	-	عراق
-	-	سوریه
-	-	افغانستان

نمودار ۷-۱۰. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص سرمایه انسانی»

کشور «فنلاند» با دریافت امتیاز ۸۵/۷۸ جایگاه نخست «شاخص سرمایه انسانی» را به دست آورده است؛ کشورهای «نروژ»، «سویس»، «کانادا»، و «ژاپن» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۱. شاخص آسانی انجام کسب و کار

محیط کسب و کار از شاخص‌های نوین ارزیابی کشورها از نظر فراهم کردن زیرساخت‌های مناسب جهت پیشبرد علم و فناوری به شمار می‌آید. بانک جهانی، بر پایه نیازهای جدید قرن حاضر، شاخصی با عنوان «شاخص آسانی انجام کسب و کار» توسعه داده که به بررسی این مسئله در کشورها می‌پردازد. بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۱۱۸ را در «شاخص آسانی انجام کسب و کار» به دست آورد. «شاخص آسانی انجام کسب و کار» کشورهای جهان را در ۱۰ حوزه، از راه‌اندازی کسب و کار گرفته تا بازپرداخت دیون، ارزیابی و آنها را رتبه‌بندی می‌کند. در جدول ۷-۱۸ رتبه جهانی کشور در هر کدام از سنجه‌های این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۱۸. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص آسانی انجام کسب و کار»

رتبه ایران در جهان	سنجه‌ها
۸۷	راه‌اندازی کسب و کار
۶۹	دریافت مجوزها راه‌اندازی

۸۸	دسترسی به نیروی برق
۹۱	ثبت مالکیت
۹۷	دریافت اعتبار
۱۵۰	حمایت از سرمایه‌گذاران خرد
۱۲۳	پرداخت مالیات
۱۶۷	تجارت فرامرزی
۶۲	اجرای قراردادها
۱۴۰	توانایی حل پرداخت دیون

همچنین، ایران رتبه ۱۶ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۱۹ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۱۹. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آسانی انجام کسب و کار»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
گرجستان	۱	۲۴
امارات متحده عربی	۲	۳۱
ارمنستان	۳	۳۵
قزاقستان	۴	۴۱
رژیم اشغالگر قدس	۵	۵۳
ترکیه	۶	۵۵
آذربایجان	۷	۶۳
بحرین	۸	۶۵
قرقیزستان	۹	۶۷
قطر	۱۰	۶۸
عمان	۱۱	۷۰
عربستان	۱۲	۸۲
ازبکستان	۱۳	۸۷
کویت	۱۴	۱۰۱

اردن	۱۵	۱۱۳
ایران	۱۶	۱۱۸
لبنان	۱۷	۱۲۳
مصر	۱۸	۱۳۱
تاجیکستان	۱۹	۱۳۲
پاکستان	۲۰	۱۳۸
عراق	۲۱	۱۶۱
یمن	۲۲	۱۷۰
سوریه	۲۳	۱۷۵
افغانستان	۲۴	۱۷۷
ترکمنستان	-	-
فلسطین	-	-

کشور «سنگاپور» جایگاه نخست «شاخص آسانی انجام کسب و کار» جهان را در سال ۲۰۱۵ کرده است؛ کشورهای «نیوزیلند»، «دانمارک»، «کره جنوبی»، و «هنگ کنگ» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۲. رتبه‌بندی تولید ناخالص داخلی

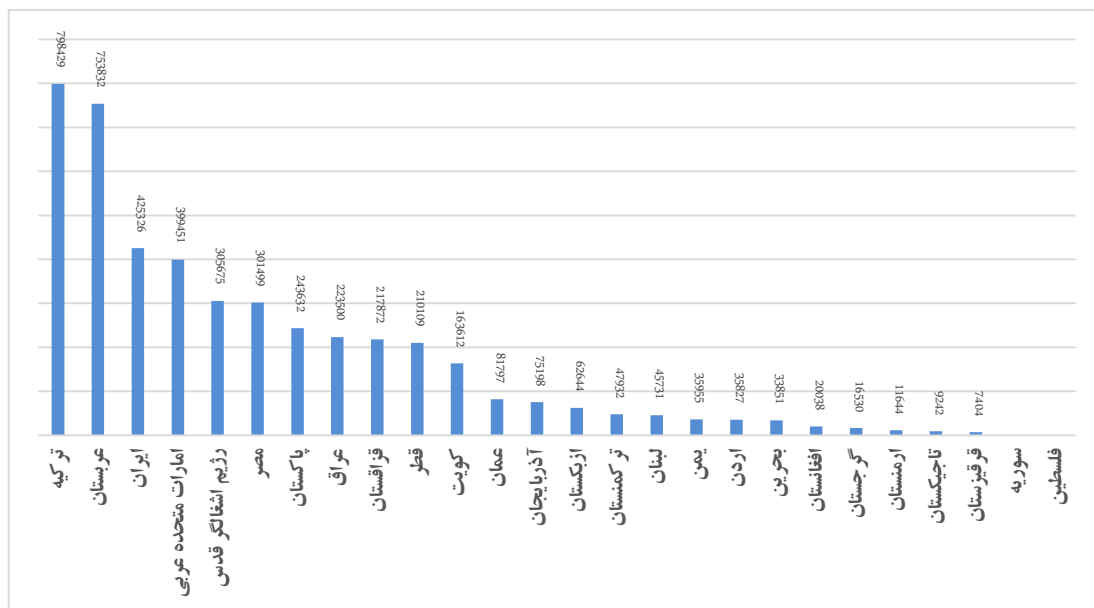
بر پایه گزارش سال ۲۰۱۴ بانک جهانی، ایران رتبه ۲۸ جهان را در شاخص «تولید ناخالص داخلی» به دست آورده است. داده‌های ۲۱۴ کشور در این گزارش منتشر شده و ارزش تولید ناخالص داخلی ایران در بین آنها ۴۲۵۳۲۶ میلیون دلار است. همچنین، ایران رتبه سوم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. رتبه‌بندی کشورهای منطقه در جدول ۷-۲۰ و ارزش تولید ناخالص داخلی آنها در نمودار ۷-۱۱ ارائه شده است.

جدول ۷-۲۰. رتبه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی تولید ناخالص داخلی

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ترکیه	۱	۱۸
عربستان	۲	۱۹
ایران	۳	۲۸
امارات متحده عربی	۴	۳۰

۳۷	۵	رژیم اشغالگر قدس
۳۸	۶	مصر
۴۴	۷	پاکستان
۴۷	۸	عراق
۴۸	۹	قزاقستان
۵۰	۱۰	قطر
۵۷	۱۱	کویت
۶۵	۱۲	عمان
۶۹	۱۳	آذربایجان
۷۴	۱۴	ازبکستان
۸۷	۱۵	ترکمنستان
۸۹	۱۶	لبنان
۹۳	۱۷	یمن
۹۴	۱۸	اردن
۹۶	۱۹	بحرین
۱۰۸	۲۰	افغانستان
۱۱۷	۲۱	گرجستان
۱۳۶	۲۲	ارمنستان
۱۴۱	۲۳	تاجیکستان
۱۴۷	۲۴	قرقیزستان
-	-	سوریه
-	-	فلسطین

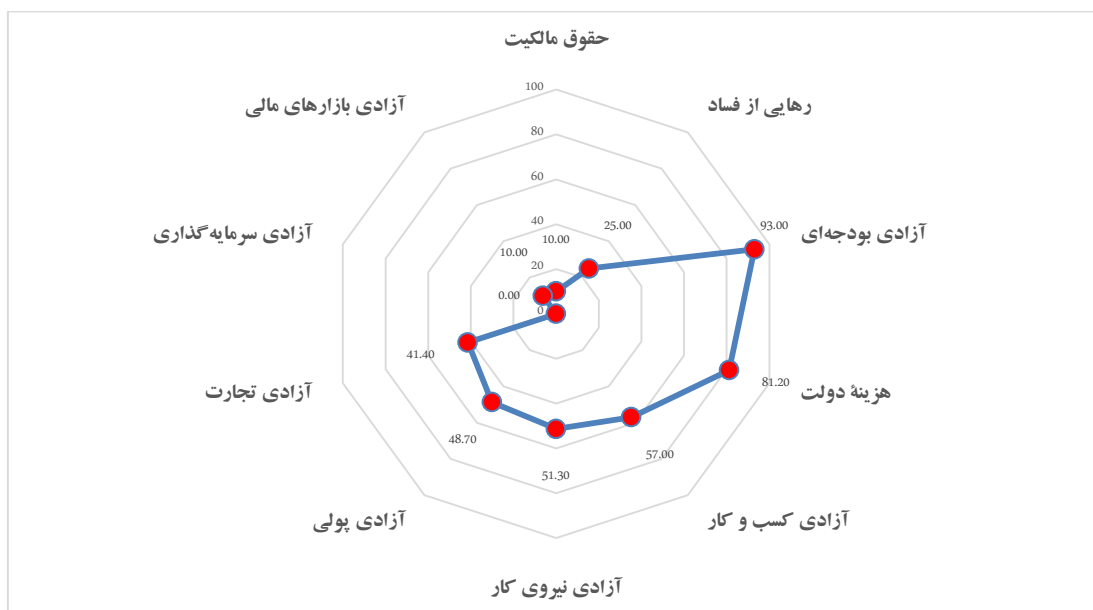

نمودار ۲-۱۱. ارزش تولید ناخالص داخلی کشورهای منطقه (میلیون دلار)

کشور «ایالات متحده» با تولید ناخالص داخلی به ارزش ۱۷۴۱۹۰۰۰ میلیون دلار جایگاه نخست این فهرست را به دست آورده است؛ کشورهای «چین»، «ژاپن»، «آلمان»، و «انگلستان» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم تولید ناخالص داخلی قرار دارند.

۲-۱۳. شاخص آزادی اقتصادی

اصلاح محیط کسب و کار پیش‌نیاز افزایش سرمایه‌گذاری، و به دنبال آن بسیاری از پیشرفت‌های دیگر است؛ از این رو، بنیاد «هریتیج» و مؤسسه «فریزر» ابزاری با عنوان «شاخص آزادی اقتصادی» طراحی کرده که به اندازه‌گیری اقتصاد آزاد در کشورها می‌پردازد. بر پایه گزارش سال ۲۰۱۵ این شاخص، ایران توانسته است جایگاه ۱۷۱ جهان را به دست آورد. «شاخص آزادی اقتصادی» کشورهای جهان را در چهار حوزه و بر پایه ۱۰ سنجه ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. در نمودار ۷-۱۲ امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص آزادی اقتصادی» ارائه شده است.

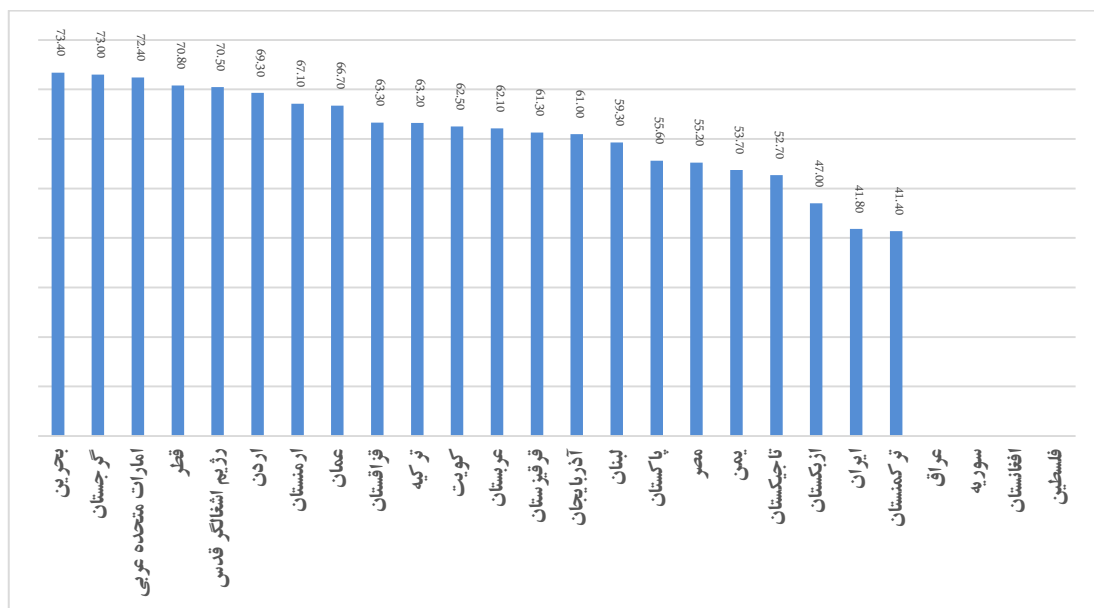
نمودار ۷-۱۲. امتیاز ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص آزادی اقتصادی»

همچنین، ایران رتبه ۲۱ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۲۱ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۳ امتیاز آنها در این شاخص گزارش شده است.

جدول ۷-۲۱. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آزادی اقتصادی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
بحرین	۱	۱۸
گرجستان	۲	۲۲
امارات متحده عربی	۳	۲۵
قطر	۴	۳۲
رژیم اشغالگر قدس	۵	۳۳
اردن	۶	۳۸
ارمنستان	۷	۵۲
عمان	۸	۵۶
قزاقستان	۹	۶۹
ترکیه	۱۰	۷۰
کویت	۱۱	۷۴
عربستان	۱۲	۷۷
قرقیزستان	۱۳	۸۲

آذربایجان	۱۴	۸۵
لبنان	۱۵	۹۴
پاکستان	۱۶	۱۲۱
مصر	۱۷	۱۲۴
یمن	۱۸	۱۳۳
تاجیکستان	۱۹	۱۴۰
ازبکستان	۲۰	۱۶۰
ایران	۲۱	۱۷۱
ترکمنستان	۲۲	۱۷۲
عراق	-	-
سوریه	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

نمودار ۷-۱۳. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص آزادی اقتصادی»

کشور «هنگ کنگ» با دریافت امتیاز ۸۹/۶ جایگاه نخست «شاخص آزادی اقتصادی» را در این فهرست به دست آورده است؛ کشورهای «سنگاپور»، «نیوزیلند»، «استرالیا»، و «سویس» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

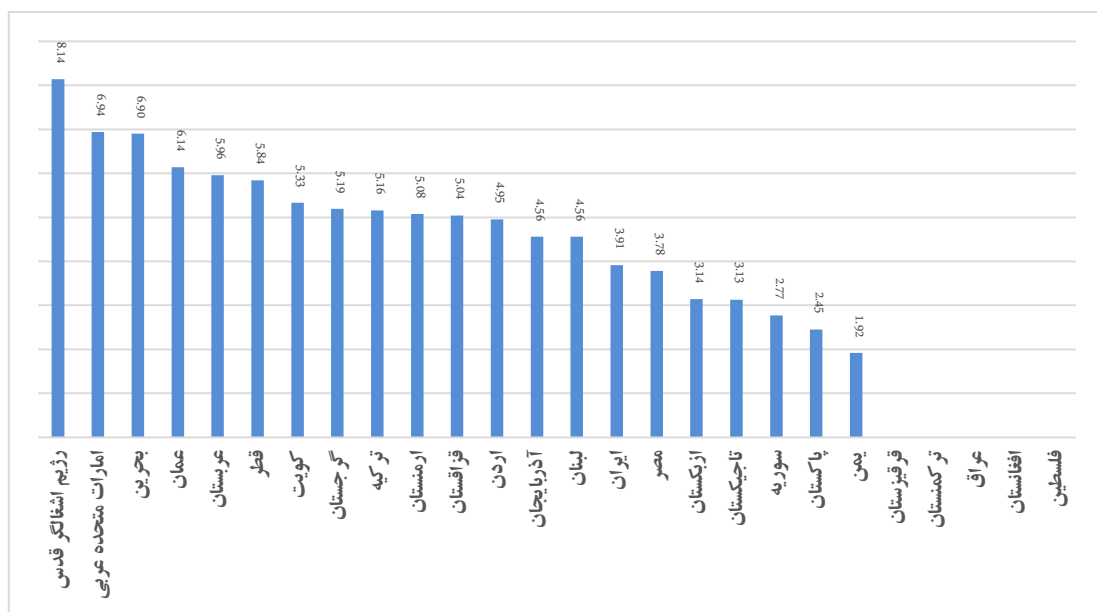
۷-۱۴. شاخص اقتصاد دانش بنیان

بر پایه گزارش سال ۲۰۱۲ بانک جهانی، ایران با دریافت امتیاز ۳/۷۵ جایگاه ۹۴ جهان را در «شاخص اقتصاد دانش بنیان» به دست آورده است. این شاخص وضعیت کشورهای جهان را در چهار حوزه رژیم اقتصادی و نهادی، آموزش و مهارت، زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی، و نظام نوآوری پایش و و رتبه آنها نسبت به همدیگر را مشخص می‌کند. همچنین، ایران رتبه ۱۵ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۲۲ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۴ امتیاز آنها در این شاخص گزارش شده است.

جدول ۷-۲۲. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص اقتصاد دانش بنیان»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۲۵
امارات متحده عربی	۲	۴۲
بحرین	۳	۴۳
عمان	۴	۴۷
عربستان	۵	۵۰
قطر	۶	۵۴
کویت	۷	۶۴
گرجستان	۸	۶۸
ترکیه	۹	۶۹
ارمنستان	۱۰	۷۱
قزاقستان	۱۱	۷۳
اردن	۱۲	۷۵
آذربایجان	۱۳	۷۹
لبنان	۱۴	۸۱
ایران	۱۵	۹۴
مصر	۱۶	۹۷
ازبکستان	۱۷	۱۰۵

۱۰۶	۱۸	تاجیکستان
۱۱۲	۱۹	سوریه
۱۱۷	۲۰	پاکستان
۱۲۲	۲۱	یمن
-	-	قرقیزستان
-	-	ترکمنستان
-	-	عراق
-	-	افغانستان
-	-	فلسطین

نمودار ۷-۱۴. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص اقتصاد دانش بنیان»

در گزارش سال ۲۰۱۲ بانک جهانی کشور «سوئد» با امتیاز ۹/۴۳ جایگاه نخست «شاخص اقتصاد دانش بنیان» را به دست آورده است؛ کشورهای «فنلاند»، «دانمارک»، «هلند»، و «نروژ» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۵. شاخص عملکرد رقابتی صنعت

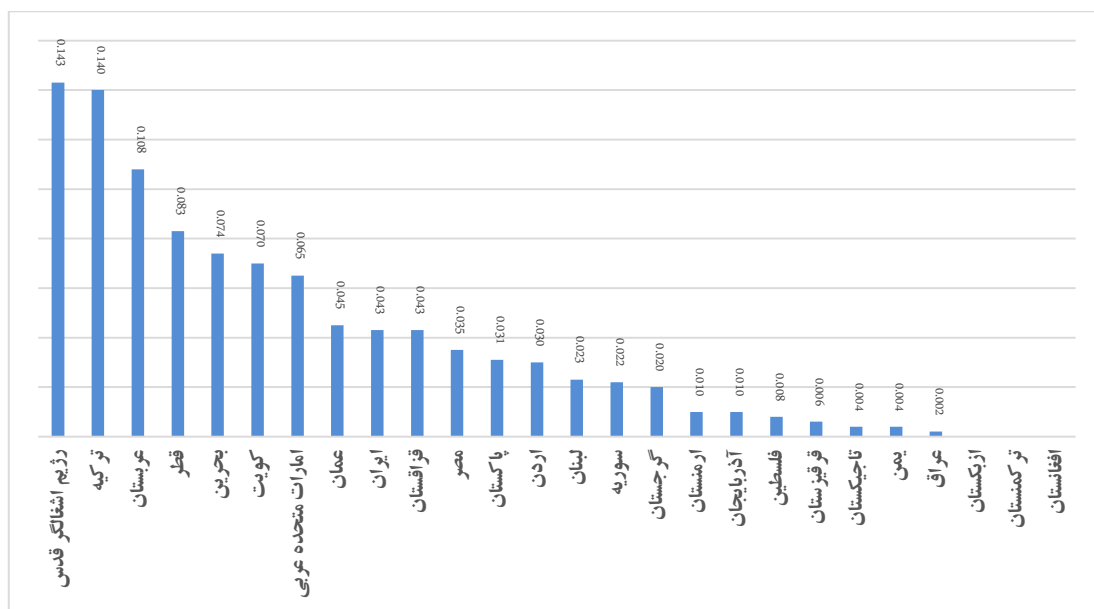
بر پایه گزارش سال ۲۰۱۲ «شاخص عملکرد رقابتی صنعت»، ایران توانسته است جایگاه ۶۶

جهان را به دست آورد. امتیاز کل ایران در این شاخص ۰/۰۴۳ بوده که به نسبت ویرایش پیشین کاهش داشته است. «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» کشورهای جهان را بر پایه شش سنجۀ سرانۀ ارزش افزوده صنعتی، سرانۀ صادرات صنعتی، تراکم صنعتی شدن، کیفیت صادرات، نقش هر کشور در سرانۀ ارزش افزوده صنعت جهان، و نقش هر کشور در تجارت صنعتی جهان ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. همچنین، ایران رتبه نهم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۲۳ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۵ امتیاز آنها در این شاخص گزارش شده است.

جدول ۷-۲۳. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص عملکرد رقابتی صنعت»

کشورها	رتبه در منطقه
رژیم اشغالگر قدس	۱
ترکیه	۲
عربستان	۳
قطر	۴
بحرین	۵
کویت	۶
امارات متحده عربی	۷
عمان	۸
ایران	۹
قزاقستان	۱۰
مصر	۱۱
پاکستان	۱۲
اردن	۱۳
لبنان	۱۴
سوریه	۱۵
گرجستان	۱۶
ارمنستان	۱۷
آذربایجان	۱۸

۱۹	فلسطین
۲۰	قرقیزستان
۲۱	تاجیکستان
۲۲	یمن
۲۳	عراق
-	ازبکستان
-	ترکمنستان
-	افغانستان

نمودار ۷-۱۵. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص عملکرد رقابتی صنعت»

کشور «آلمان» با دریافت امتیاز ۰/۵۵ جایگاه نخست «شاخص آسانی انجام کسب و کار» را به دست آورده است؛ کشورهای «ژاپن»، «ایالات متحده»، «کره جنوبی»، و «چین» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۱۶-۷. بودجه دولت برای آموزش

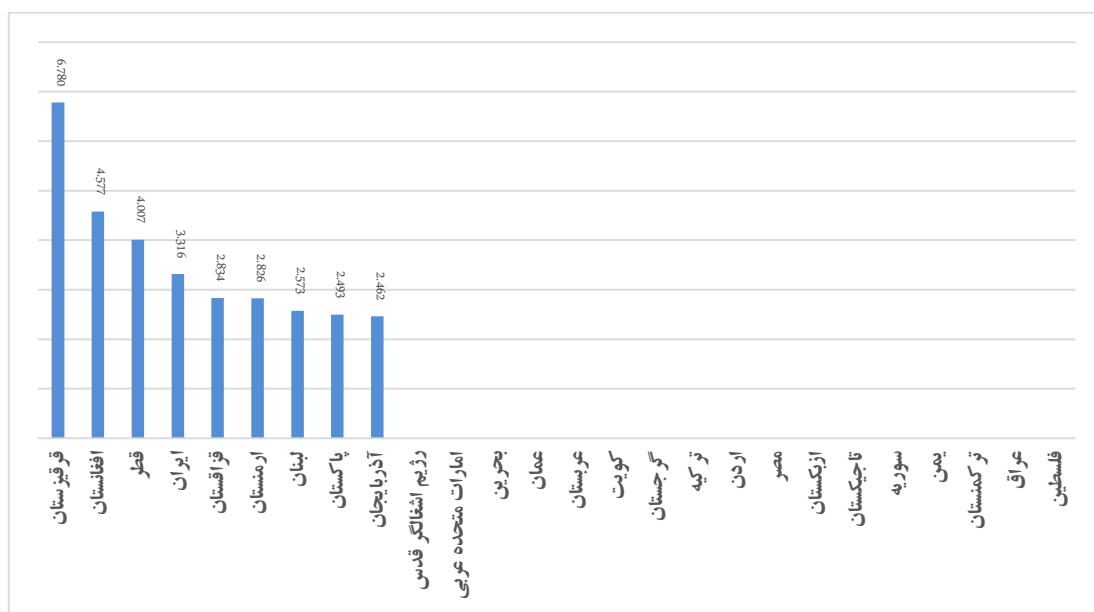
بر پایه گزارش سال ۲۰۱۳ بانک جهانی، ایران در شاخص «بودجه آموزشی» جایگاه ۴۰ را در بین ۶۱ کشور جهان دارا است. این شاخص نشان‌دهنده نسبت هزینه‌های دولت‌ها در بخش آموزش از

تولید ناخالص داخلی و سهم آن از کل هزینه‌ها (بهداشت، خدمات اجتماعی، عمران، و غیره) است. ارزیابی‌های بانک جهانی نشان‌دهنده آن است که ایران ۳/۳۲ درصد از کل هزینه‌هایش صرف آموزش می‌شود و رتبه چهارم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۲۴ جایگاه هرکدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۶ امتیاز آنها در شاخص «بودجه آموزشی» گزارش شده است.

جدول ۷-۲۴. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «بودجه آموزشی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
قرقیزستان	۱	۲
افغانستان	۲	۲۵
قطر	۳	۳۲
ایران	۴	۴۰
قزاقستان	۵	۴۷
ارمنستان	۶	۴۸
لبنان	۷	۵۱
پاکستان	۸	۵۱
آذربایجان	۹	۵۳
رژیم اشغالگر قدس	-	-
امارات متحده عربی	-	-
بحرین	-	-
عمان	-	-
عربستان	-	-
کویت	-	-
گرجستان	-	-
ترکیه	-	-
اردن	-	-
مصر	-	-

ازبکستان	-	-
تاجیکستان	-	-
سوریه	-	-
یمن	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
فلسطین	-	-

نمودار ۷-۱۶. امتیاز کشورهای منطقه در شاخص «بودجه آموزشی» (نسبت از کل هزینه‌ها)

دولت «مالاوی» با صرف ۷/۷ درصد از کل هزینه‌هایش جایگاه نخست شاخص «بودجه آموزشی» را به دست آورده است؛ کشورهای «قرقیزستان»، «موزامبیک»، «اکراین» و «پرتوریکو» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۷. گزارش «وایپو» درباره پروانه‌های ثبت اختراع

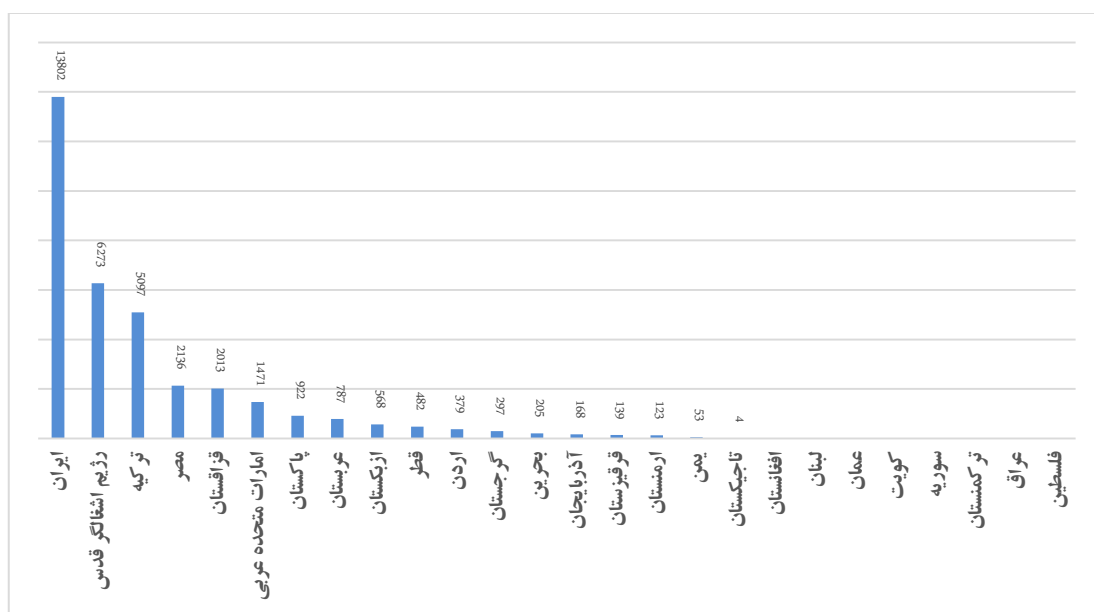
گزارش سازمان جهانی مالکیت فکری (وایپو) درباره شمار پروانه‌های ثبت اختراع کشورها در سال ۲۰۱۴ نشان می‌دهد که ایران دارای جایگاه ۱۴ در بین کشورهای جهان در ثبت پروانه‌ها است. گزارش «وایپو» نشان می‌دهد مخترعان ایرانی در سال ۲۰۱۴ توانسته‌اند شمار ۱۳۶۸۳ پروانه در نهادهای

ملی و ۱۱۹ پروانه در نهادهای جهانی ثبت کنند. بر پایه این گزارش، در ثبت اختراعات ایران رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۲۵ جایگاه هرکدام از کشورهای منطقه در شمار پروانه‌های ثبت اختراع و در نمودار ۷-۱۷ شمار پروانه‌های هرکدام از کشورها گزارش شده است.

جدول ۷-۲۵. جایگاه کشورهای منطقه در ثبت پروانه‌های ثبت اختراع

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ایران	۱	۱۴
رژیم اشغالگر قدس	۲	۲۳
ترکیه	۳	۲۴
مصر	۴	۳۸
قزاقستان	۵	۴۰
امارات متحده عربی	۶	۴۴
پاکستان	۷	۵۰
عربستان	۸	۵۴
ازبکستان	۹	۶۲
قطر	۱۰	۶۵
اردن	۱۱	۶۶
گرجستان	۱۲	۷۰
بحرین	۱۳	۸۱
آذربایجان	۱۴	۸۵
قرقیزستان	۱۵	۹۰
ارمنستان	۱۶	۹۲
یمن	۱۷	۱۰۱
تاجیکستان	۱۸	۱۲۸
افغانستان	-	-
لبنان	-	-

عمان	-	-
کویت	-	-
سوریه	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
فلسطین	-	-

نمودار ۷-۱۷. شمار پروانه‌های ثبت اختراع کشورهای منطقه در «گزارش سازمان جهانی مالکیت فکری»

در گزارش ۲۰۱۴ «وایپو»، کشور «چین» با ثبت شمار ۹۲۸۱۷۷ پروانه جایگاه نخست تولید پروانه‌های ثبت اختراع را به دست آورده است. کشورهای «ایالات متحده»، «ژاپن»، «کره جنوبی»، و «آلمان» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۸. کاربران پهن‌بند ثابت (به ازای هر ۱۰۰ نفر)

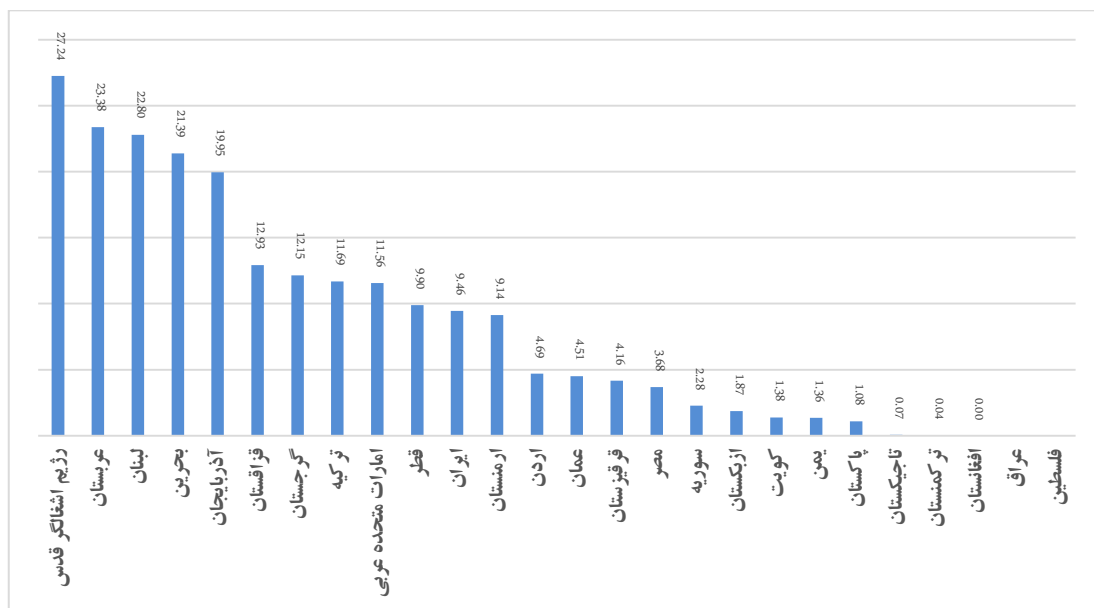
از شاخص‌های بانک جهانی برای ارزیابی وضعیت فاوا در کشورها، شاخص کاربران پهن‌بند ثابت است. هدف از اندازه‌گیری این شاخص، آگاهی از دسترسی پرسرعت کاربران به اینترنت عمومی است. بر پایه گزارش سال ۲۰۱۴ بانک جهانی، ایران در شاخص «کاربران پهن‌بند ثابت» جایگاه ۹۲ را در بین کشورهای جهان دارا است. ارزیابی‌های بانک جهانی نشان می‌دهد که نسبت

کاربران پهن‌بند ثابت ایران ۹/۴۶ درصد است. گفتنی است، در این شاخص ایران توانسته است رتبه ۱۱ را در بین کشورهای منطقه به دست آورد. در جدول ۷-۲۶ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۸ نسبت کاربران پهن‌بند ثابت آنها ارائه شده است.

جدول ۷-۲۶. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران پهن‌بند ثابت»

رتبه در جهان	رتبه در منطقه	کشورها
۳۷	۱	رژیم اشغالگر قدس
۴۸	۲	عربستان
۵۱	۳	لبنان
۵۴	۴	بحرین
۵۸	۵	آذربایجان
۸۰	۶	قزاقستان
۸۲	۷	گرجستان
۸۴	۸	ترکیه
۸۶	۹	امارات متحده عربی
۹۱	۱۰	قطر
۹۲	۱۱	ایران
۹۵	۱۲	ارمنستان
۱۱۴	۱۳	اردن
۱۱۵	۱۴	عمان
۱۱۷	۱۵	قرقیزستان
۱۱۹	۱۶	مصر
۱۳۱	۱۷	سوریه
۱۳۴	۱۸	ازبکستان
۱۴۳	۱۹	کویت
۱۴۴	۲۰	یمن
۱۴۸	۲۱	پاکستان

تاجیکستان	۲۲	۱۸۶
ترکمنستان	۲۳	۱۹۰
افغانستان	۲۴	۱۹۸
عراق	-	-
فلسطین	-	-

نمودار ۷-۱۸. نسبت کاربران پهن باند ثابت کشورهاى منطقه (درصد)

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۴، «برمودا» با ۵۳/۰۶ درصد کاربران پهن باند ثابت جایگاه نخست را به دست آورده است؛ کشورهاى «موناکو»، «سوئیس»، «لیختن اشتاین»، و «دانمارک» نیز به ترتیب در رتبه‌هاى دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۱۹. مشترکین تلفن همراه (به ازای هر ۱۰۰ نفر)

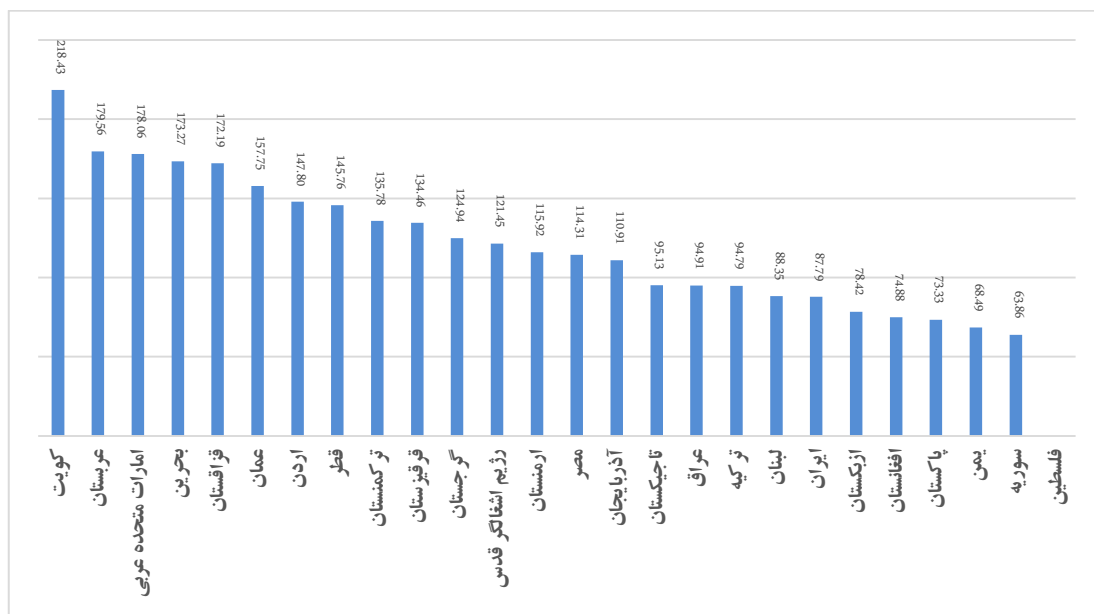
از شاخص‌هاى بانک جهانی برای ارزیابی وضعیت فاوا در کشورها، شاخص «مشترکین تلفن همراه» است. هدف از اندازه‌گیری این شاخص، آگاهی از دسترسی و استفاده کاربران از تلفن همراه است. بر پایه گزارش سال ۲۰۱۴ بانک جهانی، ایران در شاخص «مشترکین تلفن همراه» جایگاه ۱۳۹ را در بین کشورهاى جهان دارا است. ارزیابی‌هاى بانک جهانی نشان می‌دهد که نسبت مشترکین تلفن همراه ایران ۸۸ درصد است. گفتنی است، در این شاخص ایران توانسته است رتبه ۲۰ را در بین

کشورهای منطقه به دست آورد. در جدول ۷-۲۷ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۱۹ نسبت مشترکین تلفن همراه آنها ارائه شده است.

جدول ۷-۲۷. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «مشترکین تلفن همراه»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
کویت	۱	۳
عربستان	۲	۵
امارات متحده عربی	۳	۶
بحرین	۴	۷
قزاقستان	۵	۸
عمان	۶	۱۹
اردن	۷	۲۹
قطر	۸	۳۴
ترکمنستان	۹	۴۳
قرقیزستان	۱۰	۴۵
گرجستان	۱۱	۶۱
رژیم اشغالگر قدس	۱۲	۶۸
ارمنستان	۱۳	۸۰
مصر	۱۴	۸۴
آذربایجان	۱۵	۹۳
تاجیکستان	۱۶	۱۲۵
عراق	۱۷	۱۲۶
ترکیه	۱۸	۱۲۷
لبنان	۱۹	۱۳۸
ایران	۲۰	۱۳۹
ازبکستان	۲۱	۱۵۱
افغانستان	۲۲	۱۵۵

۱۵۹	۲۳	پاکستان
۱۶۷	۲۴	یمن
۱۷۷	۲۵	سوریه
-	-	فلسطین

نمودار ۷-۱۹. نسبت مشترکین تلفن همراه کشورهای منطقه (درصد)

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۴، «مکائو» با ۳۲۳ درصد مشترکین تلفن همراه جایگاه نخست را به دست آورده است؛ کشورهای «هنگ کنگ»، «کویت»، «مالدیو»، و «عربستان» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

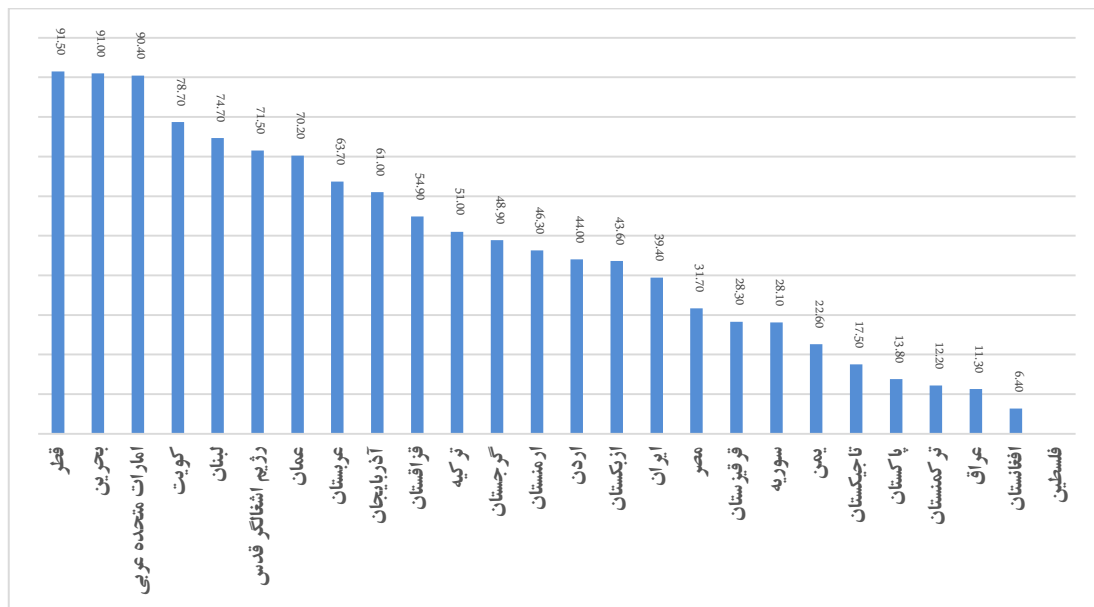
۷-۲۰. کاربران اینترنت (به ازای هر ۱۰۰ نفر)

شمار کل کاربرانی که به اینترنت دسترسی دارند و از آن استفاده می‌کنند توسط بانک جهانی و با کمک شاخص «کاربران اینترنت» اندازه‌گیری می‌شود. بر پایه گزارش سال ۲۰۱۴ بانک جهانی، ایران در شاخص «کاربران اینترنت» جایگاه ۱۱۸ را در بین کشورهای جهان دارا است. ارزیابی‌های بانک جهانی نشان‌دهنده آن است که نسبت کاربران اینترنت ایران ۳۹/۴ درصد است. گفتنی است، در این شاخص ایران توانسته است رتبه ۱۶ را در بین کشورهای منطقه به دست آورد. در جدول ۷-۲۸ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۲۰ نسبت کاربران اینترنت آنها ارائه شده است.

جدول ۷-۲۸. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران اینترنت»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
قطر	۱	۱۴
بحرین	۲	۱۵
امارات متحده عربی	۳	۱۷
کویت	۴	۳۵
لبنان	۵	۴۱
رژیم اشغالگر قدس	۶	۴۸
عمان	۷	۵۰
عربستان	۸	۶۶
آذربایجان	۹	۷۱
قزاقستان	۱۰	۸۲
ترکیه	۱۱	۸۹
گرجستان	۱۲	۹۶
ارمنستان	۱۳	۹۹
اردن	۱۴	۱۰۳
ازبکستان	۱۵	۱۰۴
ایران	۱۶	۱۱۸
مصر	۱۷	۱۲۵
قرقیزستان	۱۸	۱۲۹
سوریه	۱۹	۱۳۰
یمن	۲۰	۱۳۷
تاجیکستان	۲۱	۱۵۲
پاکستان	۲۲	۱۶۲
ترکمنستان	۲۳	۱۶۴
عراق	۲۴	۱۶۶

افغانستان	۲۵	۱۸۱
فلسطین	-	-

نمودار ۷-۲۰. نسبت کاربران اینترنت کشورهای منطقه (درصد)

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۴، کشور «ایسلند» با ۹۸/۲ درصد کاربران اینترنت جایگاه نخست جهان را به دست آورده است؛ کشورهای «برمودا»، «نروژ»، «دانمارک»، و «اندورا» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲۱-۲. صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته

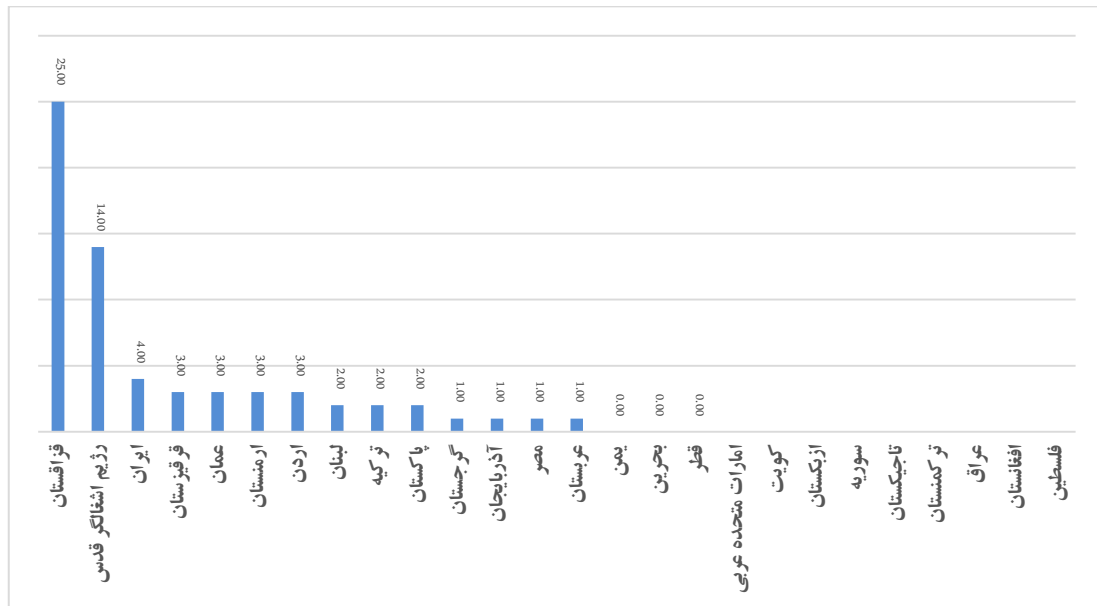
بر پایه گزارش سال ۲۰۱۱ بانک جهانی، ایران در شاخص نسبت «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» جایگاه ۸۹ را در بین کشورهای جهان به دست آورده است. فناوری پیشرفته در رشد صنعت کشورها مؤثر بوده و در پیشی گرفتن از دیگر رقبای در عرصه تجارت جهانی نقشی کلیدی دارد. در میان تقسیم‌بندی فناوری‌هایی که در تولید و صادرات محصولات کارخانه‌ای مدنظر است (فناوری ساده، فناوری متوسط، فناوری پیشرفته)، صنایع با فناوری پیشرفته از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. ارزیابی‌های بانک جهانی نشان‌دهنده آن است که صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته ایران ۶۵۲۵۷۱۰۹۰ دلار است که ۴ درصد صادرات ایران را تشکیل می‌دهد. گفتنی است، در این شاخص

ایران توانسته است رتبه سوم را در بین کشورهای منطقه به دست آورد. در جدول ۷-۲۹ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۲۱ نسبت صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته آنها ارائه شده است.

جدول ۷-۲۹. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
قزاقستان	۱	۱۵
رژیم اشغالگر قدس	۲	۳۵
ایران	۳	۸۹
قرقیزستان	۴	۹۸
عمان	۵	۱۰۰
ارمنستان	۶	۱۰۱
اردن	۷	۱۰۴
لبنان	۸	۱۰۵
ترکیه	۹	۱۱۰
پاکستان	۱۰	۱۱۱
گرجستان	۱۱	۱۱۵
آذربایجان	۱۲	۱۱۶
مصر	۱۳	۱۲۰
عربستان	۱۴	۱۲۷
یمن	۱۵	۱۳۰
بحرین	۱۶	۱۳۶
قطر	۱۷	۱۴۳
امارات متحده عربی	-	-
کویت	-	-
ازبکستان	-	-
سوریه	-	-

تاجیکستان	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

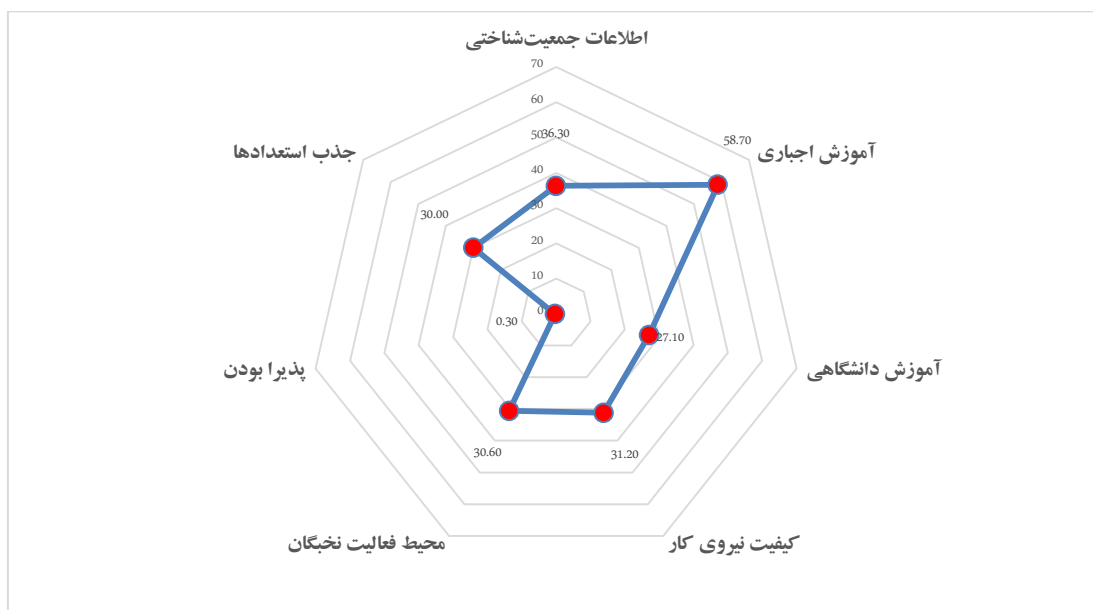
نمودار ۲۱-۷. نسبت صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته کشورهای منطقه (درصد از کل صادرات)

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۱، کشور «جزایر سلیمان» با ۸۷ درصد صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته، جایگاه نخست جهان را به دست آورده است؛ کشورهای «ونواتو»، «مالتا»، «فیلیپین» و «سنگاپور» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲۲-۷. شاخص جهانی استعداد انسانی

بر پایه گزارش مؤسسه «هدریک و سترانگ» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۵۵ جهان را در «شاخص جهانی استعداد انسانی» به دست آورد. این شاخص کشورهای جهان را بر پایه هفت سنجه ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. «شاخص جهانی استعداد انسانی» به منظور اندازه‌گیری ظرفیت کشورها در پرورش استعداد انسانی طراحی شده است. ارزیابی‌های سال ۲۰۱۵ نشان می‌دهد که امتیاز ایران در این شاخص ۳۰/۳۰ بوده است. در نمودار ۲۲-۷ امتیاز ایران و در جدول ۷-۳۰ رتبه کشور در

هر کدام از سنجه‌های این شاخص ارائه شده است.

نمودار ۷-۲۲. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی استعداد انسانی»

جدول ۷-۳۰. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی استعداد انسانی»

سنجه‌ها	رتبه ایران در جهان
اطلاعات جمعیت‌شناختی	۱۵
آموزش اجباری	۵۲
آموزش دانشگاهی	۴۶
کیفیت نیروی کار	۵۲
محیط فعالیت نخبگان	۵۵
پذیرا بودن	۶۰
جذابیت جذب استعدادها	۴۰

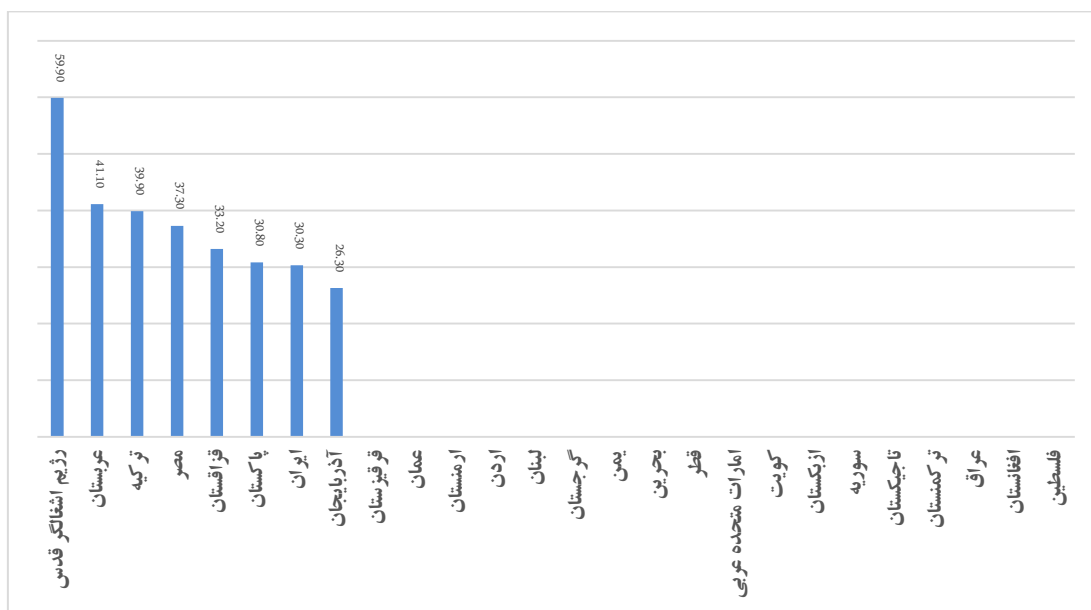
همچنین، ایران رتبه هفتم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۳۱ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۲۳ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۳۱. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی استعداد انسانی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۱۲

عربستان	۲	۴۰
ترکیه	۳	۴۳
مصر	۴	۴۸
قزاقستان	۵	۵۲
پاکستان	۶	۵۴
ایران	۷	۵۵
آذربایجان	۸	۶۰
قرقیزستان	-	-
عمان	-	-
ارمنستان	-	-
اردن	-	-
لبنان	-	-
گرجستان	-	-
یمن	-	-
بحرین	-	-
قطر	-	-
امارات متحده عربی	-	-
کویت	-	-
ازبکستان	-	-
سوریه	-	-
تاجیکستان	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

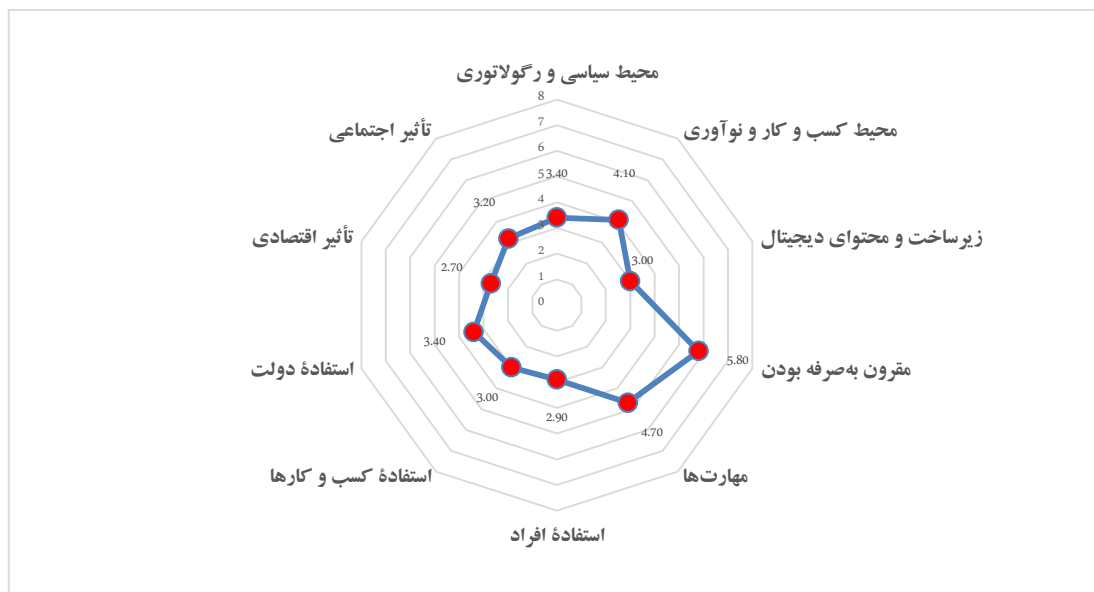

نمودار ۷-۲۳. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی استعداد انسانی»

کشور «ایالات متحده» با دریافت امتیاز ۷۴/۵۰ جایگاه نخست «شاخص جهانی استعداد انسانی» را به دست آورده است؛ کشورهای «دانمارک»، «فنلاند»، «سوئد»، و «نروژ» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۲۳. شاخص آمادگی شبکه

بر پایه گزارش مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۹۶ جهان را در «شاخص آمادگی شبکه» به دست آورد. این شاخص کشورهای جهان را بر پایه هفت سنجه کمی، جهت بررسی گرایش کشورها برای بهره‌برداری از فرصت‌های فاوا، ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. ارزیابی‌های سال ۲۰۱۵ مجمع جهانی اقتصاد نشان می‌دهد که امتیاز ایران در «شاخص آمادگی شبکه» ۳/۶ است. در نمودار ۷-۲۴ امتیاز ایران در هر کدام از سنجه‌های این شاخص ارائه شده است.

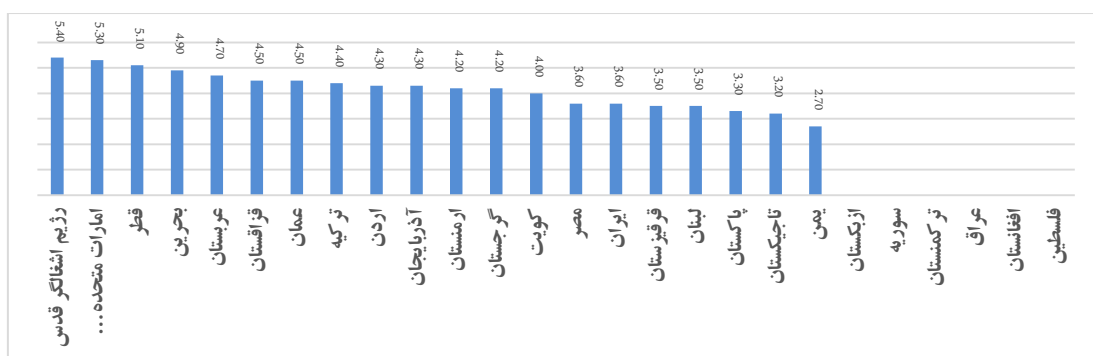
نمودار ۷-۲۴. امتیاز ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص آمادگی شبکه»

همچنین، ایران رتبه ۱۵ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۳۲ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۲۵ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۳۲. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آمادگی شبکه»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
رژیم اشغالگر قدس	۱	۲۱
امارات متحده عربی	۲	۲۳
قطر	۳	۲۷
بحرین	۴	۳۰
عربستان	۵	۳۵
قزاقستان	۶	۴۰
عمان	۷	۴۲
ترکیه	۸	۴۸
اردن	۹	۵۲
آذربایجان	۱۰	۵۷
ارمنستان	۱۱	۵۸
گرجستان	۱۲	۶۰
کویت	۱۳	۷۲

مصر	۱۴	۹۴
ایران	۱۵	۹۶
قرقیزستان	۱۶	۹۸
لبنان	۱۷	۹۹
پاکستان	۱۸	۱۱۲
تاجیکستان	۱۹	۱۱۷
یمن	۲۰	۱۳۶
ازبکستان	-	-
سوریه	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

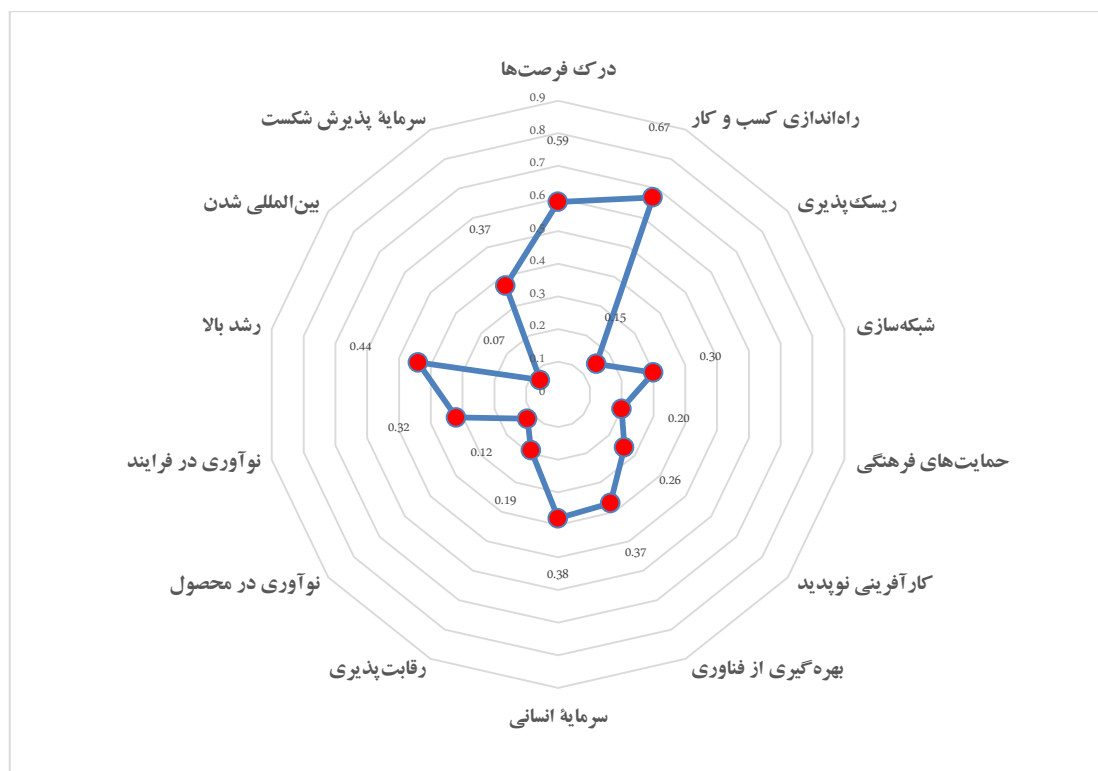

نمودار ۲-۲۵. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص آمادگی شبکه»

کشور «سنگاپور» با دریافت امتیاز ۶/۰ جایگاه نخست «شاخص آمادگی شبکه» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «فنلاند»، «سوئد»، «هلند»، و «نروژ» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲-۲۴. شاخص جهانی کارآفرینی

بر پایه گزارش «شاخص جهانی کارآفرینی» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۹۴ جهان را در «شاخص جهانی کارآفرینی» به دست آورد. منطق «شاخص جهانی کارآفرینی» آن است که کارآفرینی عاملی حیاتی در توسعه اقتصادی است و اطلاعات کلیدی برای توانبخشی اکوسیستم کارآفرینی کشورها برای سیاست‌گذاران فراهم می‌کند. این شاخص کشورهای جهان را در سه بعد گوناگون و بر پایه ۱۴ سنجه ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران در «شاخص جهانی کارآفرینی» امتیاز ۲۷/۷ را به دست آورده است. در نمودار ۷-۲۶ امتیاز ایران در هر کدام از سنجه‌های این شاخص ارائه شده است.

نمودار ۷-۲۶. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی کارآفرینی»

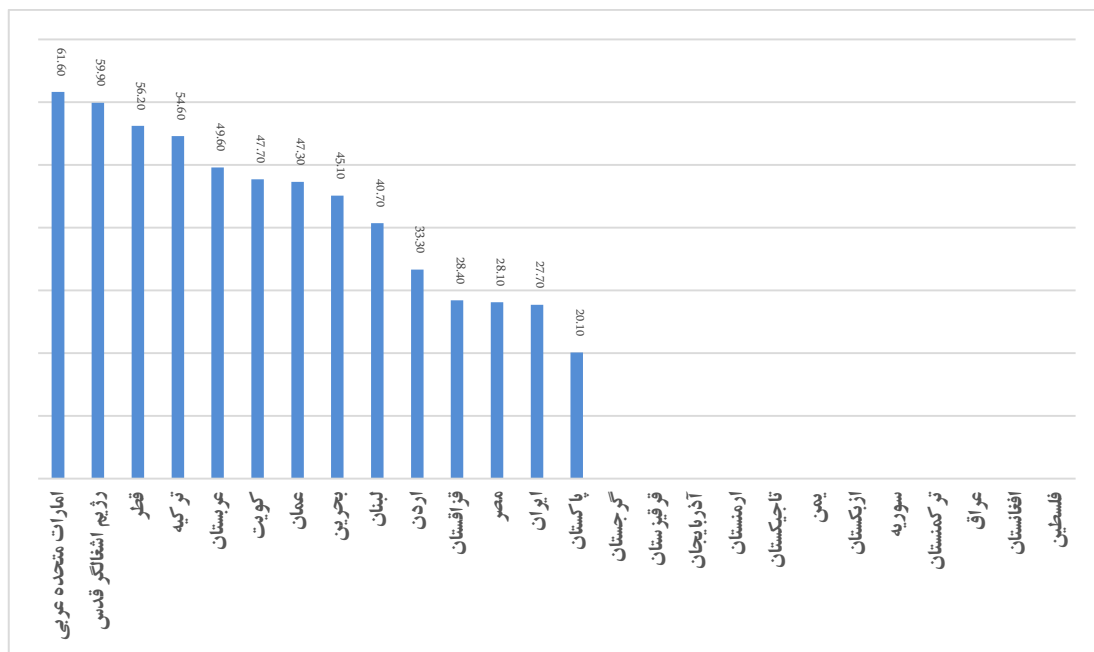
همچنین، ایران رتبه ۱۳ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۳۳ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۲۷ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۳۳. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی کارآفرینی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
امارات متحده عربی	۱	۲۰

۲۲	۲	رژیم اشغالگر قدس
۲۴	۳	قطر
۲۵	۴	ترکیه
۳۱	۵	عربستان
۳۷	۶	کویت
۳۹	۷	عمان
۴۳	۸	بحرین
۵۰	۹	لبنان
۶۵	۱۰	اردن
۸۸	۱۱	قزاقستان
۹۱	۱۲	مصر
۹۴	۱۳	ایران
۱۲۳	۱۴	پاکستان
-	-	گرجستان
-	-	قرقیزستان
-	-	آذربایجان
-	-	ارمنستان
-	-	تاجیکستان
-	-	یمن
-	-	ازبکستان
-	-	سوریه
-	-	ترکمنستان
-	-	عراق
-	-	افغانستان
-	-	فلسطین

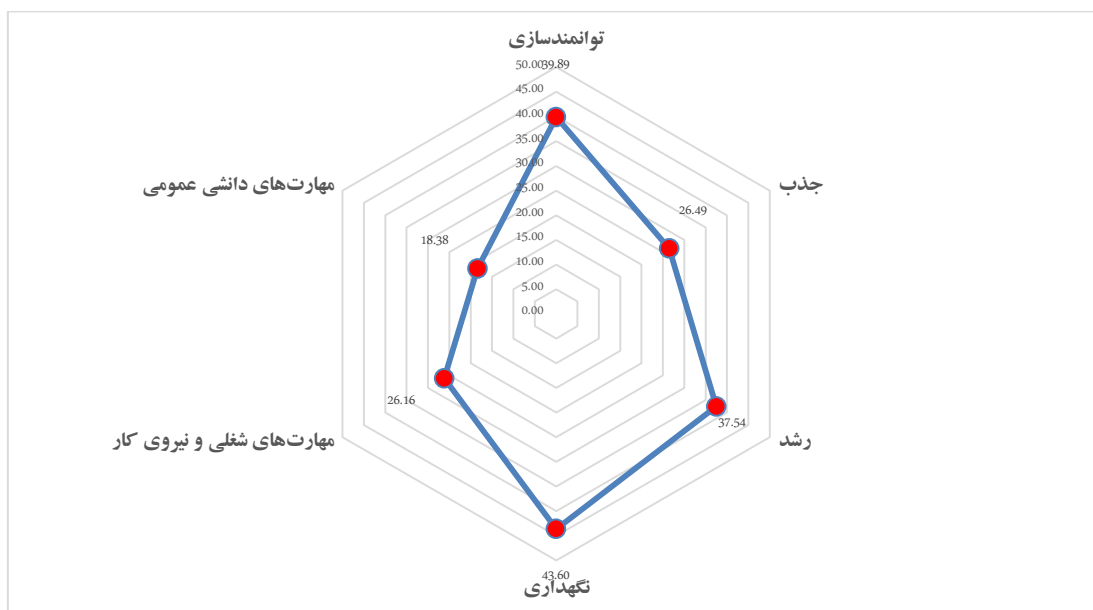

نمودار ۷-۲۷. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی کارآفرینی»

کشور «ایالات متحده» با دریافت امتیاز ۸۵/۰ جایگاه نخست «شاخص جهانی کارآفرینی» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «کانادا»، «استرالیا»، «انگلستان»، و «سوئد» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۲۵. شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد

بر پایه گزارش «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۹۸ جهان را در «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» به دست آورد. این شاخص ابزاری علمی برای دولت‌ها، کسب و کارها، و سازمان‌های غیرانتفاعی است که کشورهای جهان را بر پایه توان آنها در توسعه، جذب، و نگهداری استعداد رتبه‌بندی می‌کند. این شاخص کشورهای جهان را در شش بعد گوناگون و بر پایه سنج‌های متعدد ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران در «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» امتیاز ۳۲/۰۱۱ را به دست آورده است. در نمودار ۷-۲۸ امتیاز و در جدول ۷-۳۴ رتبه ایران در هر کدام از سنج‌های این شاخص ارائه شده است.

نمودار ۲۸-۷. امتیاز ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد»

جدول ۳۴-۷. رتبه ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد»

رتبه ایران در جهان	سنج‌ها
۱۰۱	توانمندی‌سازی
۱۰۸	جذب
۷۳	رشد
۷۶	نگهداری
۹۶	مهارت‌های شغلی و نیروی کار
۸۶	مهارت‌های دانشی عمومی

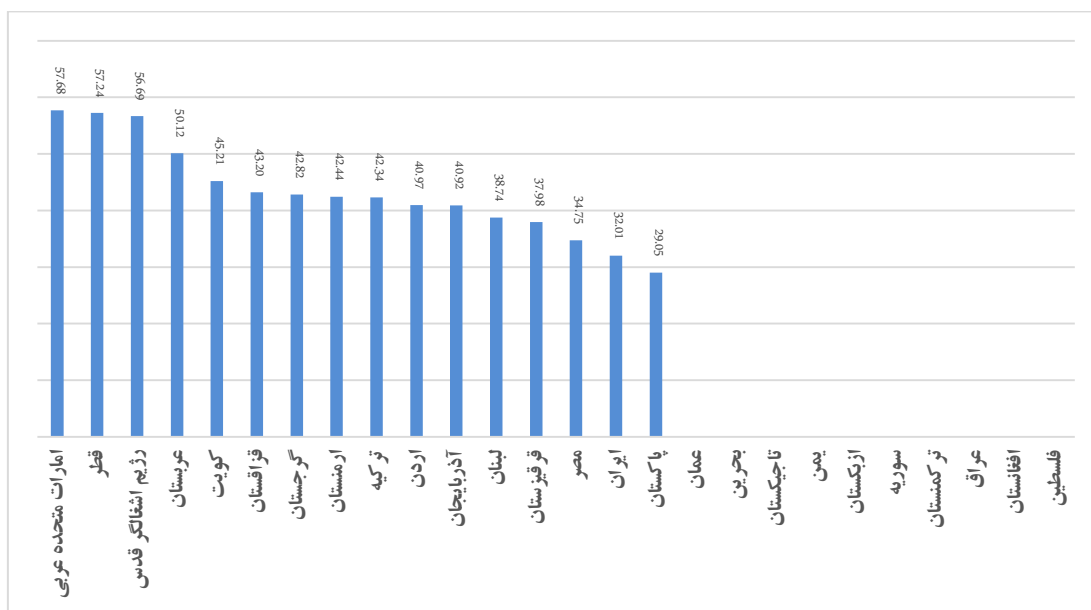
همچنین، ایران رتبه ۱۵ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۳۵-۷ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۲۹-۷ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۳۵-۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد»

رتبه در منطقه	رتبه در جهان	کشورها
۱	۲۳	امارات متحده عربی
۲	۲۴	قطر
۳	۲۵	رژیم اشغالگر قدس

عربستان	۴	۴۲
کویت	۵	۵۱
قزاقستان	۶	۵۸
گرجستان	۷	۵۹
ارمنستان	۸	۶۱
ترکیه	۹	۶۳
اردن	۱۰	۷۰
آذربایجان	۱۱	۷۱
لبنان	۱۲	۷۷
قرقیزستان	۱۳	۸۰
مصر	۱۴	۸۸
ایران	۱۵	۹۸
پاکستان	۱۶	۱۰۳
عمان	-	-
بحرین	-	-
تاجیکستان	-	-
یمن	-	-
ازبکستان	-	-
سوریه	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

نمودار ۲-۲۹. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد»

کشور «سویس» با دریافت امتیاز ۷۲/۶۴۸ جایگاه نخست «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «سنگاپور»، «لوگزامبورگ»، «ایالات متحده»، و «دانمارک» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲۶-۲۷. باسوادترین ملت‌های جهان

این نظام رتبه‌بندی برای نخستین بار در سال ۲۰۱۶ منتشر شده است.

۲۷-۲۸. شاخص جهانی «تینک تنک»

بر پایه گزارش «دانشگاه پنسیلوانیا» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۱۸ جهان را در «شاخص جهانی تینک تنک» به دست آورد. شاخص «تینک تنک» نتیجه پیمایش نگرش نزدیک به ۲۰۰۰ پژوهشگر، پشتیبان دولتی و خصوصی، سیاست‌گذار، و روزنامه‌نگار است که کشورهای جهان را بر پایه چهار شاخص (منابع، استفاده، خروجی، و تأثیر) رتبه‌بندی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران در «شاخص جهانی تینک تنک» شمار ۵۹ «تینک تنک» داشته است.

همچنین، ایران از نظر شمار «تینک تنک‌ها» رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست

آورده است. در جدول ۷-۳۶ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۳۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی تینک تنک»

کشورها	شمار تینک تنکها	رتبه در منطقه
ایران	۵۹	۱
رژیم اشغالگر قدس	۵۸	۲
مصر	۳۵	۳
ترکیه	۳۲	۴
عراق	۳۱	۵
فلسطین	۲۸	۶
یمن	۲۲	۷
اردن	۲۱	۸
پاکستان	۲۰	۹
لبنان	۱۹	۱۰
کویت	۱۴	۱۱-۱۳
گرجستان	۱۴	۱۱-۱۳
ارمنستان	۱۴	۱۱-۱۳
آذربایجان	۱۳	۱۴
قرقیزستان	۱۰	۱۵
قزاقستان	۸	۱۶-۱۷
ازبکستان	۸	۱۶-۱۷
امارات متحده عربی	۷	۱۸-۲۰
قطر	۷	۱۸-۲۰
تاجیکستان	۷	۱۸-۲۰
سوریه	۶	۲۱-۲۲
افغانستان	۶	۲۱-۲۲
عربستان	۴	۲۳-۲۴
بحرین	۴	۲۳-۲۴

عمان	۳	۲۵
ترکمنستان	۱	۲۶

کشور «ایالات متحده» با داشتن شمار ۱۸۳۵ «تینک تنک» جایگاه نخست «شاخص جهانی تینک تنک» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «چین»، «انگلستان»، «هند»، و «آلمان» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲۸-۷. ۲۱ یو: رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی

بر پایه گزارش «دانشگاه ملبورن» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۴۷ جهان را در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» به دست آورد. «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» تنها نظامی است به ارزیابی فراگیر نظام‌های آموزش عالی در سراسر جهان می‌پردازد. منابع، محیط، ارتباط، و خروجی چهار معیاری هستند که برای ارزیابی مؤسسه‌ها در این نظام رتبه‌بندی استفاده می‌شوند. بر پایه این گزارش، ایران در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» امتیاز ۳۹/۳ را به دست آورده است. در جدول ۳۷-۷ رتبه ایران در هر کدام از سنجه‌های این شاخص ارائه شده است.

جدول ۳۷-۷. رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی»

سنجه‌ها	رتبه ایران در جهان
منابع	۳۸
محیط	۴۵
ارتباط	۵۰
خروجی	۴۳

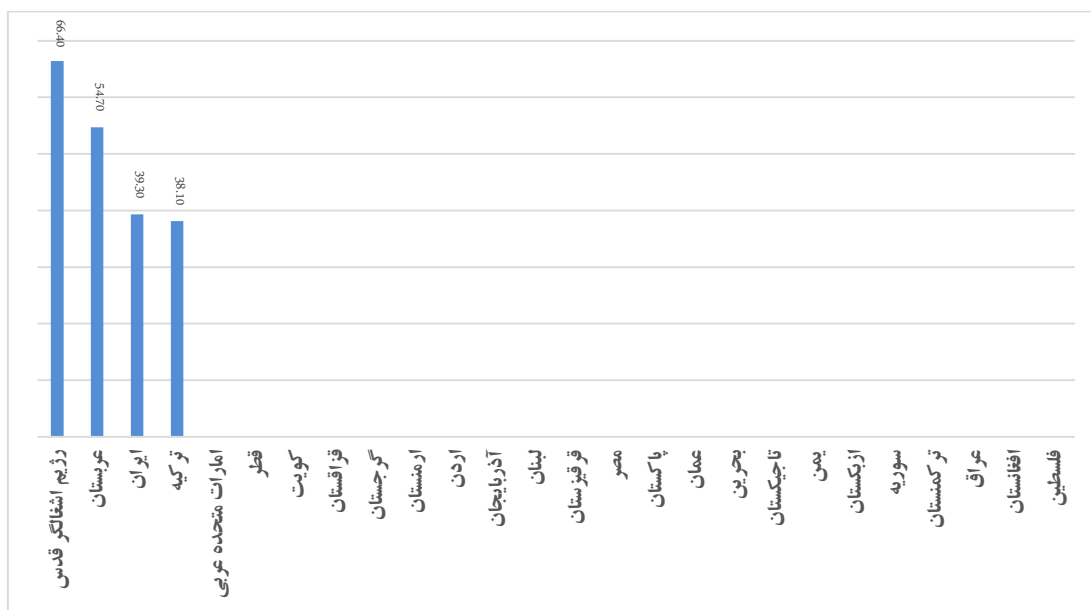
همچنین، ایران رتبه سوم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۳۸-۷ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۳۰-۷ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۳۸-۷. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
--------	---------------	--------------

۱۹	۱	رژیم اشغالگر قدس
۳۰	۲	عربستان
۴۷	۳	ایران
۴۹	۴	ترکیه
-	-	امارات متحده عربی
-	-	قطر
-	-	کویت
-	-	قزاقستان
-	-	گرجستان
-	-	ارمنستان
-	-	اردن
-	-	آذربایجان
-	-	لبنان
-	-	قرقیزستان
-	-	مصر
-	-	پاکستان
-	-	عمان
-	-	بحرین
-	-	تاجیکستان
-	-	یمن
-	-	ازبکستان
-	-	سوریه
-	-	ترکمنستان
-	-	عراق
-	-	افغانستان
-	-	فلسطین

نمودار ۷-۳۰. امتیاز کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی»

کشور «ایالات متحده» با دریافت امتیاز ۱۰۰/۰۰ جایگاه نخست «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «سوئیس»، «دانمارک»، «فنلاند»، و «سوئد» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲۹-۷. شاخص جهانی حقوق مالکیت

بر پایه گزارش «اتحادیه حقوق مالکیت» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ۱۰۸ جهان را در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» به دست آورد. «شاخص جهانی حقوق مالکیت» پژوهشی کیفی است که اهمیت حقوق مالکیت به شکل مادی و معنوی را اندازه‌گیری می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» امتیاز ۳/۹۷ را به دست آورده است. در جدول ۷-۳۹ رتبه ایران در هر کدام از سنجه‌های این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۳۹. امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی حقوق مالکیت»

سنجه‌ها	رتبه ایران در سنجه‌ها	رتبه ایران در جهان
فضای حقوقی/قضایی و سیاسی	۳/۳	۱۰۸
حقوق مالکیت مادی	۴/۸	۱۰۵

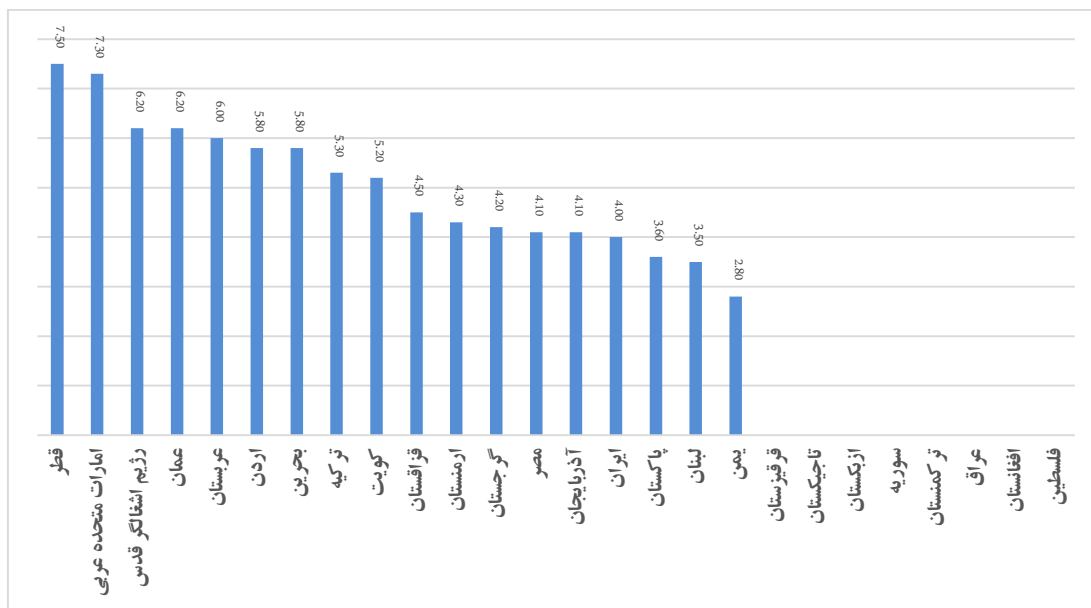
حقوق مالکیت معنوی	۳/۸	۱۰۶
-------------------	-----	-----

همچنین، ایران رتبه ۱۵ را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۴۰ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه و در نمودار ۷-۳۱ امتیاز آنها در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۴۰. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی حقوق مالکیت»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
قطر	۱	۱۸
امارات متحده عربی	۲	۲۱
رؤیم اشغالگر قدس	۳	۳۲
عمان	۴	۳۳
عربستان	۵	۳۶
اردن	۶	۴۵
بحرین	۷	۴۷
ترکیه	۸	۵۸
کویت	۹	۶۰
قزاقستان	۱۰	۸۶
ارمنستان	۱۱	۹۴
گرجستان	۱۲	۹۵
مصر	۱۳	۱۰۲
آذربایجان	۱۴	۱۰۳
ایران	۱۵	۱۰۸
پاکستان	۱۶	۱۱۸
لبنان	۱۷	۱۱۹
یمن	۱۸	۱۲۳
قرقیزستان	-	-
تاجیکستان	-	-
ازبکستان	-	-

سوریه	-	-
ترکمنستان	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

نمودار ۷-۳۱. امتیاز کشورهای منطقه در «شاخص جهانی حقوق مالکیت»

کشور «فنلاند» با دریافت امتیاز ۸/۳ جایگاه نخست «شاخص جهانی حقوق مالکیت» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «نروژ»، «نیوزیلند»، «لوگزامبورگ»، و «سنگاپور» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۷-۳۰. رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی ریاضی» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه هفتم جهان را در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی» به دست آورد. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی ریاضی به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران شش نماینده در «المپیاد جهانی ریاضی» داشته و روی هم رفته سه مدال طلا، دو

مدال نقره، و یک مدال برنز به دست آورده است. در جدول ۷-۴۱ اسامی نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۷-۴۱. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی ریاضی»

Contestant	World Rank	Award
Ali Sayadi	19	Gold medal
Aria Halavati	26	Gold medal
Mojtaba Zareh Bidaki	32	Gold medal
Amin Behjati	40	Silver medal
Farbod Ekbatani	118	Silver medal
Ali Daeinaby	160	Bronze medal

همچنین، ایران رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۴۲ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۴۲. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ایران	۱	۷
ترکمنستان	۲	۲۰
قزاقستان	۳	۲۵
ارمنستان	۴	۲۶
رژیم اشغالگر قدس	۵	۴۰
عربستان	۶	۴۱
گرجستان	۷	۴۲
آذربایجان	۸	۴۸
سوریه	۹	۵۴
ترکیه	۱۰	۵۸
ازبکستان	۱۱	۵۸
تاجیکستان	۱۲	۶۴

۸۵	۱۳	پاکستان
۹۲	۱۴	کویت
-	-	قطر
-	-	امارات متحده عربی
-	-	عمان
-	-	اردن
-	-	بحرین
-	-	مصر
-	-	لبنان
-	-	یمن
-	-	قرقیزستان
-	-	عراق
-	-	افغانستان
-	-	فلسطین

کشور «ایالات متحده» با دریافت پنج مدال طلا و یک نقره جایگاه نخست «رتبه‌بندی المپید جهانی ریاضی» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «چین»، «کره جنوبی»، «کره شمالی»، و «ویتنام» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۲-۳۱. رتبه‌بندی المپید جهانی کامپیوتر

بر پایه گزارش «المپید جهانی کامپیوتر» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه ششم جهان را در «رتبه‌بندی المپید جهانی کامپیوتر» به دست آورد. «رتبه‌بندی المپید جهانی کامپیوتر» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپید جهانی کامپیوتر به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران چهار نماینده در «المپید جهانی کامپیوتر» داشته و روی هم رفته دو مدال طلا، یک مدال نقره، و یک مدال برنز به دست آورده است. در جدول ۷-۴۳ اسامی نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپید به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۷-۴۳. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی کامپیوتر»

Contestant	World Rank	Award
Ali Haghani	6	Gold medal
Ali Bahjati	15	Gold medal
Amir Keivan Mohtashami	63	Silver medal
Peyman Jabbarzade Ganje	85	Bronze medal

همچنین، ایران رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۴۴ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۴۴. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ایران	۱	۶
قزاقستان	۲	۱۸
ترکیه	۳	۲۰
مصر	۴	۳۳
گرجستان	۵	۳۵
ارمنستان	۶	۳۷
رژیم اشغالگر قدس	۷	۳۹
ترکمنستان	۸	۴۸
سوریه	۹	۵۷
تاجیکستان	۱۰	۵۸
آذربایجان	۱۱	۶۰
اردن	۱۲	۷۰
قرقیزستان	۱۳	۷۱
ازبکستان	۱۴	۸۳
عربستان	-	-
پاکستان	-	-
کویت	-	-

قطر	-	-
امارات متحده عربی	-	-
عمان	-	-
بحرین	-	-
لبنان	-	-
یمن	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

کشور «چین» با دریافت سه مدال طلا و یک نقره جایگاه نخست «رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «کره جنوبی»، «روسیه»، «ایالات متحده»، و «ژاپن» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۳۲-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی فیزیک» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه هشتم جهان را در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک» به دست آورد. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی فیزیک به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران پنج نماینده در «المپیاد جهانی فیزیک» داشته و روی هم رفته دو مدال طلا و سه مدال نقره به دست آورده است. در جدول ۷-۴۵ اسامی نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۷-۴۵. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی فیزیک»

Contestant	World Rank	Award
Mohammadhossein Darestanifarahani	16	Gold medal
Ali Shirali	24	Gold medal
Ali Fathi	52	Silver medal

Seyed Mohammad Javad Tabatabaei Yazdi	55	Silver medal
Mohammadali Khademsohi	58	Silver medal

همچنین، ایران رتبه نخست را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۴۶ جایگاه هر کدام از کشورهای منطقه در این شاخص ارائه شده است.

جدول ۷-۴۶. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک»

کشورها	رتبه در منطقه	رتبه در جهان
ایران	۱	۸
قزاقستان	۲	۱۵
رژیم اشغالگر قدس	۳	۲۲
ترکیه	۴	۲۴
ارمنستان	۵	۲۵
ترکمنستان	۶	۵۱
پاکستان	۷	۵۳
آذربایجان	۸	۵۶
عربستان	۹	۵۹
گرجستان	۱۰	۶۱
تاجیکستان	۱۱	۶۲
سوریه	۱۲	۶۵
قرقیزستان	۱۳	۷۱
مصر	-	-
اردن	-	-
ازبکستان	-	-
کویت	-	-
قطر	-	-
امارات متحده عربی	-	-
عمان	-	-
بحرین	-	-

لبنان	-	-
یمن	-	-
عراق	-	-
افغانستان	-	-
فلسطین	-	-

کشور «چین» با دریافت پنج مدال طلا جایگاه نخست «رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک» را در بین کشورهای جهان به دست آورده است؛ کشورهای «کره جنوبی»، «تایوان» «روسیه»، و «ایالات متحده» نیز به ترتیب در رتبه‌های دوم تا پنجم این فهرست قرار دارند.

۳۳-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه نخست جهان را در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک» به دست آورد. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران دو تیم و ۱۰ نماینده در «المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک» داشته و روی هم رفته سه مدال طلا، چهار مدال نقره، و سه مدال برنز به دست آورده است. در جدول ۷-۴۷ اسامی نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۷-۴. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک»

Contestant	World Rank	Award
Arman Vasighzade Ansari	2	Gold medal
Ali Zare	9	Gold medal
Fatemeh Zargarbashi	12	Gold medal
Mohammad Hadi Sotoudeh	19	Silver medal
Saeed Hojjatinejad	22	Silver medal
Alireza Arjmandshakouri	25	Silver medal
Seyedmorteza Sadat	32	Silver medal

Ali Chegeani	48	Bronze medal
Parsa Nowruzi	64	Bronze medal
Seyed Ali Hadian Amrei	66	Bronze medal

۳۴-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی زیست‌شناسی

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی زیست‌شناسی» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه پنجم جهان را در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی زیست‌شناسی» به دست آورد. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی زیست‌شناسی» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی زیست‌شناسی به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران چهار نماینده در «المپیاد جهانی زیست‌شناسی» داشته و روی هم رفته یک مدال طلا، دو مدال نقره، و یک مدال برنز به دست آورده است. در جدول ۴۸-۷ اسامی نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در این المپیاد آمده است.

جدول ۴۸-۷. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی زیست‌شناسی»

Contestant	World Rank	Award
MOHAMMADAMIN SADEGHI	18	Gold medal
NIMA MOSAYEBI	64	Silver medal
SEYED MOHAMMADNAVID ATAEI	73	Silver medal
DINA MOUSAVIASL	97	Bronze medal

۳۵-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی شیمی

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی شیمی» در سال ۲۰۱۵، ایران توانسته است جایگاه پنجم جهان را در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی شیمی» به دست آورد. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی شیمی» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی شیمی به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران چهار نماینده در «المپیاد جهانی شیمی» داشته و روی هم رفته دو مدال طلا و دو مدال نقره به دست آورده است. در جدول ۴۹-۷ اسامی نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۴۹-۷. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی شیمی»

Contestant	World Rank	Award
Kasra Asnaashari	35	Gold medal

Mohsen Saberi Far	48	Silver medal
Arman Ai	87	Silver medal
Nahal Bagheri	105	Bronze medal

Nema-ye 2015

Iran in Science, Technology, and Innovation Global Indices

Behrooz Rasuli

Supreme Council for Science,
Research, and Technology
(SCSRT)

Iranian Research Institute
for Information Science and Technology
(IranDoc)

NEMA.IRANDOC.AC.IR

Tehran 2016